

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM I CIKLUSA STUDIJA

Studijski program *Islamske teologije*

Juni 2019. godine

Ovaj studij omogućava studentima stručno obrazovanje u islamskim naukama te uvođenje u naučno istraživanje u toj oblasti. Studij je koncipiran na taj način da studentu, pored stručne formacije u islamskim naukama, daje uvid u najvažnije humanističke discipline. Ovaj studij osposobljava studente za vršenje vjersko-prosvjetnih službi u Islamskoj zajednici te različitih kulturnih, obrazovnih i društvenih djelatnosti koje podrazumijeva humanističko obrazovanje. Nakon završenog I ciklusa studenti stiču naziv: bečeler islamske teologije.

Na kraju studijskog programa islamske teologije student će moći:

1. adekvatno razumijevati i koristiti temeljnu terminologiju iz islamskih nauka;
2. razumijevati i interpretirati tedžvidska pravila, pravilno učiti Kur'an i druge njemu samostalno i odgovorno poučavati;
3. jasno artikulirati različita razumijevanja osnovnih izvora islama, akaidskih učenja i šerijatskog prava, posebno iz perspektive hanefijsko-maturidijske tradicije, te religijskih i kulturoloških fenomena;
4. interpretirati različita stajališta o glavnim temama iz područja tefsira, hadisa, akaida, fikha, studija religije, islamske filozofije i etike, tesavvufa, šiizma, religijske pedagogije, religijske psihologije i studija islamske civilizacije, te ih dijaloški, kritički i pluriperspektivistički povezivati;
5. predstaviti najznačajnije događaje, institucije i ličnosti iz povijesti islama, uočavati veze među civilizacijama, razumijevati uzroke uspona i pada muslimanskih država;
6. izložiti povjesni razvoj i utjecaj najpoznatijih škola akaida, tefsira, hadisa i fikha, te derviških redova i kultura koje su se razvijale na prostoru Bosne i Hercegovine;
7. interpretirati i primijeniti temeljna doktrinarna, etička i socijalna učenja islama;
8. primijeniti osnovne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje i izvoditi kreativnu savremenu mektepsku i nastavu vjerskih predmeta;
9. izvršavati imamske i hatipske poslove;
10. jezički, sadržajno i metodološki korektno pisati stručne tekstove;
11. analizirati vlastitu religioznost, kontekstualizirati teološka učenja i prepoznavati savremene oblike religijskog života;
12. razviti kvalitetnu komunikaciju s drugima, raditi u timovima te prihvpati druge i drugačije;
13. samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u savremenom društvu;
14. pokazati sposobnost razumijevanja i komunikacije na dva strana jezika (arapski i engleski jezik) na osnovnom nivou;
15. obavljati različite kulturne, obrazovne i društvene djelatnosti koje podrazumijevaju humanističko obrazovanje.

TABELARNI PRIKAZ PREDMETA NA STUDIJSKOM PROGRAMU ISLAMSKA TEOLOGIJA

I SEMESTAR	ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
21				30
1. Učenje Kur'ana (Kiraet) I	INKI 1101	1+1+1		5
2. Terminologija tefsira	INTE 1101	2+0+1		5
3. Osnovi islamskog vjerovanja (<i>usuluddin</i>)	INAK 1101	2+0+1		5
4. Historija šerijatskog prava	INFI 1101	2+0+1		5
5. Uvod u metodologiju istraživanja	INOP 1101	2+1+1		5
6. Arapski jezik za teologe I	INAR 1101	2+2+1		5
II SEMESTAR		20	5	30
1. Učenje Kur'ana (Kiraet) II	INKI 1102	1+1+1		4
2. Terminologija hadisa	INHA 1101	2+0+1		4
3. Historija i metodologija tefsira	INTE 1102	2+0+1		4
4. Uvod u studij religije	INAK 1102	2+0+1		4
5. Historija filozofije I	INIF 1101	2+0+1		5
6. Arapski jezik za teologe II	INAR 1102	2+1+1		4
7. Imamsko-muallimska praksa I	INIM 1104	0+0+1	5	5
III SEMESTAR		24		30
1. Učenje Kur'ana (Kiraet) III	INKI 1203	2+0+1		4
2. Dimenzije sunneta	INHA 1202	2+0+1		4
3. Islamsko obredoslovje (Ibadat) I	INFI 1202	2+0+1		5
4. Pedagogija	INRP 1201	2+1+1		5
5. Engleski jezik za teologe	INOP 1202	2+1+1		4
6. Arapski jezik za teologe III	INAR 1203	2+1+1		4
7. Historija filozofije II	INIF 1202	2+0+1		4
IV SEMESTAR		21	5	30
1. Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	INKI 1204	2+0+1		4
2. Islamsko obredoslovje (Ibadat) II	INFI 1203	2+0+1		4
3. Uvod u studije islamske civilizacije	INIC 1201	2+0+1		4
4. Rane škole kelama	INAK 1203	2+0+1		4
5. Uvod u psihologiju	INRP 1202	2+1+1		5

6.	Arapski jezik za teologe IV	INAR 1204	2+1+1	4
7.	Imamsko-muallimska praksa II	INIM 1205	0+0+1	5

V SEMESTAR **23** **30**

1.	Uvod u sufizam (Tesavvuf)	INAK 1304	2+0+1	4
2.	Šerijatsko personalno pravo	INFI 1304	2+1+1	5
3.	Historija islamske civilizacije do 1700.	INIC 1302	2+1+1	5
4.	Metodologija hadisa	INHA 1303	2+0+1	4
5.	Tefsir 30. džuza	INTE 1303	2+0+1	4
6.	Etika	INIF 1303	2+0+1	4
7.	Regija i društvo	INIF 1304	2+0+1	4

VI SEMESTAR **21** **9** **30**

1.	Šerijatsko građansko i vakufsko pravo	INFI 1305	2+0+1	4
2.	Historija BiH i institucije IZ u BiH	INIC 1304	2+1+1	5
3.	Islamska misija (Da'va)	INIM 1303	2+0+1	2
4.	Historija islamske civilizacije nakon 1700.	INIC 1303	2+1+1	4
5.	Šiizam	INAK 1305	2+0+1	4
6.	Imamet	INIM 1301	2+0+1	2
7.	Imamsko-muallimska praksa III	INIM 1306	0+0+1	5

VII SEMESTAR **23** **4** **30**

1.	Savremene škole tefsira	INTE 1404	2+0+1	4
2.	Hatabet i vaz	INIM 1402	2+0+1	2
3.	Osnovi učenja judaizma i kršćanstva	INAK 1406	2+1+1	5
4.	Klasična islamska filozofija	INIF 1405	2+1+1	5
5.	Metodika vjerske nastave I	INRP 1403	2+0+1	2
6.	Islamska umjetnost	INIC 1405	2+0+1	4
7.	Izborni predmet	IN_04_	2+0+1	4

VIII SEMESTAR **21** **7** **30**

1.	Rječnik Kur'ana	INTE 1405	2+0+1	4
2.	Hermeneutika hadisa	INHA 1404	2+0+1	4
3.	Teološka epistemologija	INAK 1407	2+0+1	4
4.	Metodologija šerijatskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>)	INFI 1406	2+1+1	5

5.	Metodika vjerske nastave II	INRP 1404	2+0+1	2	4
6.	Savremena i moderna islamska filozofija	INIF 1406	2+1+1		4
7.	Imamsko-muallimska praksa IV	INIM 1407	0+0+1	5	5

ZAJEDNIČKI IZBORNI PREDMETI		ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
1.	Domski odgoj	INRP 0419	2+0+1		4
2.	Edukometrija	INRP 0420	2+0+1		4
3.	Filozofija kulture	INIF 0409	2+0+1		5
4.	Hadiski tekstovi	INHA 0408	2+0+1		5
5.	Historija kur'anskoga teksta	INTE 0411	2+0+1		5
6.	Historija Osmanske države	INIC 0408	2+0+1		5
7.	Islamska kultura na Balkanu	INIC 0409	2+0+1		5
8.	Islamske institucije	INIC 0410	2+0+1		5
9.	Kiraet V	INKI 0405	2+0+1		5
10.	Konverzacija na arapskom jeziku	INAR 0408	2+0+1		5
11.	Kur'anski pravopis	INKI 0406	2+0+1		5
12.	Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa	INHA 0409	2+0+1		5
13.	Normativni hadisi	INHA 0410	2+0+1		5
14.	Pedagoška komunikologija	INRP 0421	2+0+1		4
15.	Pedagoško djelovanje Muhammeda, a.s.	INHA 0411	2+0+1		5
16.	Teorije odgoja: islamska perspektiva	INRP 0424	2+0+1		4
17.	Povijest tumačenja Kur'ana u BiH	INTE 0412	2+0+1		5
18.	Pregled ranog muslimanskog mišljenja	INAK 0411	2+0+1		5
19.	Pregled učenja tesavvufa	INAK 0412	2+0+1		5
20.	Religija i pravo	INFI 0410	2+0+1		5
21.	Savremeni religijski pokreti	INAK 0413	2+0+1		5
22.	Socijalna psihologija	INRP 0422	2+0+1		5
23.	Studije genocida	INIC 0411	2+0+1		5
24.	Školska pedagogija	INRP 0423	2+0+1		4
25.	Tematski tefsir II	INTE 0413	2+0+1		5
26.	Tradicijske odgojne teme	INHA 0412	2+0+1		5

27.	Učenje judaizma i kršćanstva	INAK 0406	2+1+0	5
28.	Uvod u arabistiku	INAR 0409	2+0+1	5
29.	Predmeti sa drugih studijskih programa			
30.	Predmeti sa drugih fakulteta/univerziteta po odluci Komisije za priznavanje i Vijeća			

Šifra predmeta: INKI 1101	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminar: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		1. Poznavanje i praktičan izgovor arapskih harfova; 2. Tečno učenje Kur'ana prema Hafsovom rivajetu.	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Teorijsko i praktično usavršavanje studenata u oblasti učenja Kur'ana; Upoznavanje studenata sa metodologijom težvidske nauke.	

Tematske jedinice:	1. Uvod u tedžvidsku nauku (definicija, ciljevi, znanstveno utemeljenje, šerijatski status, oblasti izučavanja i dr.). 2. Melodioznost i ritamski nivoi u kiraetu. 3. Značenje termina: kiraet, rivajet, tarik, vedžh i tilavet; biografija imama Asima b. Ebi En-Nedžuda; biografija Hafsa b. Sulejmana. 4. Kur'anski konsonanti – tvorba vokala i golenih konsonanata. 5. Artikulacija preostalih konsonanata; nazalizacija. 6. Svojstva konsonanata; realizacija kalkale. 7. Pravila u vezi s krupnim i tankim izgovorom konsonanata; artikulacija konsonanta /i r/. 8. Rekapitulacija/test. 9. Definicija idgama – podjela, vrste i način realizacije. 10. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>n</i> i nunacije (<i>nun sakın i tenvin</i>). 11. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>m</i> (<i>mim sakın</i>). 12. Dužine – definicija, podjela i način realizacije. 13. Specifična pravila/termini u Hafsovom predanju. 14. Pravila u vezi s Istiazom i Besmelom. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje teorije tedžvida prema Hafsovom rivajetu; hifz prvih deset stranica Kur'ana. Vještine: Korektan izgovor arapskih harfova i praktična realizacija svih tedžvidskih pravila prema Hafsovom rivajetu; tečno učenje Kur'ana prema Hafsovom rivajetu uz primjenu svih tedžvidskih pravila. Kompetencije: Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019. Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana</i>, a. š., El-Kalem i FIN, Sarajevo, 1997., 2. Abdul-Aziz Drkić, <i>Tedžvid – Predajni putevi Hafsovog rivajeta</i>, FIN, Sarajevo, 2017.

Šifra predmeta: INT 1101	Naziv predmeta: Terminologija tefsira		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	

	Predavanja 30 Vježbe 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prezentirati najvažnije termine iz područja tefsira; predočiti glavne informacije o formi i sadržaju Kur'ana; prikazati značenja tefsirske terminologije i njezinu egzegetsku ulogu u odgonetanju poruke i značenja Kur'anskog teksta; podučavanje glavnim tefsirskim terminima u njihovom unutarnjem suodnosu.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica: Definicija Kur'ana 2. sedmica: Objava Kur'ana 3. sedmica: Tertibū l-ājāti ve s-suver 4. sedmica: 'Ilmu l-munāsebāt i 'ilmu l-fevāsil 5. sedmica: Istiftāh ve khavātim es-suver 6. sedmica: El-Hurūfu t-tehedždžī; el-vudžūh ve n-nezā'ir 7. sedmica: Sedam harfova; 'ilmu l-qirā'āt 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Historija Kur'ana 10. sedmica: Mekkanski i medinski ajeti 11. sedmica: Povodi Objave 12. sedmica: Tefsirska podjela ajeta 13. sedmica: Derogirani i derogirajući ajeti 14. sedmica: Jezik, stil i i'džaz Kur'ana 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti stiču uvid u značenje najvažnijih termina iz područja tefsira i stiču temeljna znanja o formi i sadržaju Kur'ana. Vještine: Razvijaju sposobnost da procijene značaj tefsirske terminologije i njezine uloge u tumačenju Kur'ana. Kompetencije: Stiću kompetenciju da definiraju najvažnije tefsirske termine; da opišu formu i sadržaj Kur'ana; da argumentiraju značaj tefsirskih termina u tumačenju Kur'ana.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni:</i> Prva parcijala: 50 bodova; Završni ispit: 50 bodova <i>Vanredni:</i> Prva parcijala: 50 bodova; Završni ispit: 50 bodova.

	<i>Obavezna:</i> 1. Prof. dr. Džemal Latić, <i>Terminologija Tefsira</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. (str. 201-228; 241-259; 283-331; 381-437). 2. Prof. dr. Enes Karić, <i>Uvod u tefsirske znanosti</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1988. (str. 15-152; 177-182) 3. Dželaluddin Sujuti, <i>Itqan</i>, I dio, preveo s arapskog Almir Fatić, Sova Publishing, Sarajevo, 2012. (str. 34-38). <i>Dopunska:</i> Literatura: 1. Nerkez Smailagić, <i>Uvod u Kur'an</i>, Zagreb, 1975. 2. Mehmed Handžić, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i>, Sarajevo, 1973. 3. Muhamed Tufo, <i>Temelji tefsirske nauke</i>, reprint izdanje, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 4. Jusuf Ramić, <i>Povodi objave Kur'ana</i>, Sarajevo, 1984.

Šifra predmeta: INAK 1101	Naziv predmeta: Osnovi islamskog vjerovanja (usuluddin)				
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obvezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ponudi studentima potrebna znanja i predodžbe o sadržinskom opsegu islamske vjerujuće tradicije, te ponudit ipunovažne uvide u njihovu teološku interpretaciju koju je razvilo fundamentalno religijsko mišljenje islama.				

Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Sadržaj tradicionalnog obrasca islamskog vjerovanja” 2. sedmica „Izvori islamskog vjerovanja” 3. sedmica „Temeljno pojmovlje islamskog vjerovanja” 4. sedmica „Bog u islamu” 5. sedmica „Meleki u islamu” 6. sedmica „Objava u islamu” 7. sedmica „Poslanstvo u islamu” 8. sedmica „Eshatologija u islamu” 9. sedmica „Sloboda volje u islamu” 10. sedmica „Svjedočanstvo islamskog vjerovanja” 11. sedmica „Molitva u islamu” 12. sedmica „Zekyat – obavezno udjeljivanje dijela imovine za siromašne i uboge” 13. sedmica „Post u islamu” 14. sedmica „Hodočašće i sveta geografija islama” 15. sedmica „Džihad u islamu”
Ishodi učenja:	Znanje: Polaganjem ovoga predmeta svršenici će: a) steći znanje o temeljnim teološkim pojmovima; b) steći temeljna znanja, te mogućnost osnovnog teološkog razviđanja imanskih i islamskih šarti. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta svršenici Fakulteta će biti u mogućnosti: a) adekvatno čitati osnovne akaidske tekstove na našem jeziku; b) kompetentno razgovarati o temeljnim doktrinama religije islama sa džematlijama, predstavnicima medija, ali i pripadnicima drugih religijskih tradicija; c) detektirati nove oblike interpretiranja temelja i stubova religije islama Kompetencije: Pohađanjem i polaganjem ovoga kursa stječe se kompetencija za izvođenje nastave iz predmeta <i>Akaid</i> u medresama, ili pak Vjeronomjenu u osnovnim i srednjim školama. Prilikom upoznavanja sa tematikom iz ovoga predmeta postiže se određene kompetencije za rad i u medijskom sektoru prilikom osnovnih predstavljanja temelja i stubova islama. Pored toga, stječu se i bazična znanja, koja omogućavaju budućim imamima da podučavaju vjernike imanskim i islamskim šartima.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 80 % 2. workshops 10 % 3. prezentacije 10 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. Prva parcijala 45 %

	2. Druga parcijala 45 % 3. Vježbe 10 % <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Rešid Hafizović, <i>Teološki traktati 1: O načelima islamske vjere</i>, Sarajevo, 1996.; (drugo izd. pod naslovom: „Imanski šarti“, Sarajevo, 2006.; međutim, u ovome izd. nedostaje poglavje „Uvod“, stoga ga treba preuzeti iz prvoga izd.) 2. Rešid Hafizović, <i>Stubovi islama i džihad</i>, Sarajevo, 2015. <i>Dopunska:</i> 1. Muhammed Hamidullah, <i>Uvod u islam</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1977. 2. Seyyed Hossein Nasr, <i>Srce islama, trajne vrijednosti za čovječanstvo</i>, el-Kalem, Sarajevo, 2002.

Šifra predmeta: INFI 1101	Naziv predmeta: Historija šerijatskog prava		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Upoznati studente sa: a) značenjem temeljnih pojmove islamске pravne nauke, kao što su: Šerijat, fikh, idžtihad i dr.; b) razvojem islamске pravne nauke i prakse, prema hrološkom kriteriju, od objave Kur'ana i poslaničkog perioda do savremenog doba; c) faktorima i okolnostima koje su utjecale na razvoj različitih pravnih škola u islamu, te njihovim metodološkim i drugim osobenostima; d) razvojem orientacije taklida u fikhu i njegovim posljedicama, e) promjenama u pravnim sistemima muslimanskih zemalja do kojih je došlo uslijed procesa evropske kolonizacije i prihvatanja evropskih zakona, kodifikacije i reforme šerijatskog prava u 19. i 20. st. f) preobražajem šerijatskog prava od „pravničkog prava“ do „državnog prava“ do koje dolazi uvođenjem parlamentarne domokratije u muslimanskim zemljama; g) primjenom šerijatskog prava u zemljama Zapadnog Balkana u različitim državnopravnim okvirima, s posebnim fokusom na Bosnu i Hercegovinu, te ulogom Šerijata u sekularnoj državi, nakon ukidanja šerijatskih sudova 1946.		

Tematske jedinice:	1. Predmet, metod, ciljevi i podjele pravne historije. Uvod u islamsku pravnu terminologiju. Karakteristike islamskog prava. Podjela islamskog prava. 2. Nastanak i razvoj historije šerijatskog prava kao naučne discipline. Periodizacije historije šerijatskog prava. 3. Period objave Šerijata i period hulefai rašidina. 4. Period ranih škola šerijatskog prava. Fikh Imama Ebu Hanife. 5. Period klasičnih škola šerijatskog prava. Fikh imama Malika, Šafije i Ahmeda. 6. Period zaokruženja pravnog tumačenja. 7. Period slijedeњenja pravnih škola (taklid). 8. Parcijalni ispit I 9. Period recepcije stranih prava i pokušaja obnove islamske pravne misli I. 10. Period recepcije stranih prava i pokušaja obnove islamske pravne misli II 11. Historija šerijatskog prava na Zapadnom Balkanu: osmanski i austrougarski period 12. Historija šerijatskog prava na Zapadnom Balkanu: period između dva svjetska rata 13. Šerijatsko pravo u sekularnoj državi nakon 1946. 14. Modeli primjene Šerijata u nacionalnim muslimanskim državama. Značaj Šerijata za muslimanske manjine. 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) definiraju ključne termine islamske pravne nauke, kao što su Šerijat, fikh, idžtihad i dr.; b) obrazlože historijski razvoj islamske pravne nauke i prakse i interpretiraju ključne karakteristike svake razvojne etape; c) analiziraju faktore i okolnosti koje su dovele do razvoja različitih pravnih škola u islamu; d) porede metodološke odlike i druge karakteristike različitih pravnih škola; e) objasne uzroke i posljedice pojave orientacije taklida u islamskoj pravnoj nauci; f) diskutiraju promjene u pravnim sistemima muslimanskih zemalja do kojih je došlo uslijed procesa evropske kolonizacije i prihvatanja evropskih zakona, kodifikacije i reforme islamskog prava u 19. i 20. st.; g) objasne društvenohistorijske prilike koje su presudno utjecale na položaj šerijatskog prava u zemljama Zapadnog Balkana, naročito u Bosni i Hercegovini, od osmanskog perioda do danas;

	h) izdvoje ključne karakteristike, autore i djela na polju nauke šerijatskog prava, te najvažnije osobenosti organizacije primjene i tumačenja šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u različitim historijskim periodima; i) prosudjivati o značenju Šerijata za muslimane i Islamsku zajednicu u uvjetima sekularne države.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice i dr.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti</i> - Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - Seminarski rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 35 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja. <i>Vanredni studenti</i> - Seminarski rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Fikret Karčić, <i>Historija šerijatskog prava</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., 298 str. 2. Nedim Begović, <i>Pravni tekstovi: odabrani izvori za historiju šerijatskog prava (skripta)</i>. 3. Nedim Begović, "Inkluzivni pristup mezhebima: primjena metoda selekcije (<i>tahajjur</i>) i eklekticizma (<i>telfik</i>) u tumačenju Šerijata", <i>Glasnik Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, LXIII/2011., br. 1-2. str. 33-50. <i>Dopunska:</i> 1. Fikret Karčić, <i>Šerijatski sudovi u Jugoslaviji 1918.-1941.</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1986. 2. Fikret Karčić, <i>Društvenopravni aspekt islamskog reformizma</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1990. 3. Ibrahim Džananović, <i>Idžtihad u prva četiri stoljeća islama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1999. 4. Nedim Begović, <i>Doprinos Mehmeda Ali-ef. Ćerimovića šerijatsko-pravnoj nauci u BiH</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007. 5. Enes Durmišević, <i>Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008. 6. Fikret Karčić, <i>Islamske teme i perspektive</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2009. 7. Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011. 8. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015.

Šifra predmeta: INOP 1101	Naziv predmeta: Uvod u metodologiju istraživanja				
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminari: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet uvodi studente u metode istraživanja u islamskim naukama, tehniku pisanja seminarskih radova i izlaganja u Powerpointu.				
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod u sadržaj predmeta; ključni pojmovi 2. sedmica: Izabrana referentna djela za istraživanje 3. sedmica: Metod tekstualne analize 4. sedmica: Historijski metod 5. sedmica: Komparativni metod 6. sedmica: Etnografski metod/istraživanje na terenu 7. sedmica: Bibliotečko istraživanje; elektronske baze podataka 8. sedmica: Izrada istraživačkog projekta 9. sedmica: Vrste naučno istraživačkih tekstova; struktura seminarskog rada 10. sedmica: Prikupljanje građe; pravljenje bilješki 11. sedmica: Sastavljanje bibliografije 12. sedmica: Citiranje; plagijarizam 13. sedmica: Jezik i stil; lektura i korektura 14. sedmica: Pisanje sažetaka 15. sedmica: Rekapitulacija				
Ishodi učenja:	Znanje: stjecanje znanja o metodama istraživanja u islamskim naukama i o pripremi i pisanju seminarskih radova. Vještine: primjena odgovarajućih metoda i kritičko korištenje literature pri izradi seminarskih radova; vještine korištenja biblioteka, citiranja, parafraziranja i jasnog pismenog izražavanja; prezentiranje seminarskog rada u Powerpointu. Kompetencije: Samostalno i uspješno pisanje seminarskih radova u islamskim, humanističkim i društvenim naukama.				
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Bibliotečko istraživanje 25% 3. Prezentacije studenata 15%				

Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Esej 25%; - Izrada zadatka 10% - Parcijalni ispit 30% (gradivo iz prvih sedam sedmica); - Parcijalni ispit 30% (gradivo za drugih sedam sedmica); Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Fikret Karčić, <i>Metodi istraživanja u islamskim naukama: kratak uvod</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2013/1434. 2. „Pravilnik o izradi i odbrani seminarских radova (esaja) na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu (opće odredbe)“ (za savladavanje vještine pisanja seminarских radova). 3. Martha Boeglin, <i>Akademsko pisanje korak po korak: od haosa ideja do strukturisanog teksta</i>, Novi Sad, 2010. <i>Dopunska:</i> 1. Prvi dio III poglavlja pod naslovom „Akademski radovi“ u: Srebren Dizdar, <i>Oblici i umijeća akademskog pisanja: Acribia et Scriptura Academica</i>, Sarajevo, University Press-izdanja Magistrat, 2015, str. 223-268 (sve do: „3.7 Završni diplomski rad: baccalauerat ili Bachelor degree thesis“). (za savladavanje vještine pisanje seminarских radova) 2. Midhat Šamić, <i>Kako nastaje naučno djelo: uvod u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i>, IP Svjetlost, Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INAR 1101	Naziv predmeta: Arapski jezik za teologe I				
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 75 Predavanja: 30 Vježbe: 30 Lektorske vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:		-ovladavanje fonetskim sistemom i izgovorom, osnovama pisma i osnovnih pravopisnih zakonitosti standardnog arapskog jezika i osnovnim jezičkim frazama u svakodnevnoj upotrebi; -ovladavanje osnovnim pojmovima arapske morfologije (vrste riječi i gramatička svojstva, osnove tvorbe riječi u arapskom jeziku utemeljenoj na korijenu i paradigm)			

	-ovladavanje osnovnim sintaksičkim zakonitostima i osobinama (osnovni tipove veza na nivou sintagmi, elementarnom imenskom i glagolskom rečenicom u afirmativnom, odričnom i upitnom obliku) u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -usvajanje i korektna primjena prostih gramatičkih struktura i gramatičkih svojstava u konkretnim jezičkim situacijama i na korpusu Kur'ani Kerima; -čitanje, pisanje i usmeno artikuliranje jednostavnih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti u govoru i pismu standarnog arapskog jezika u okviru programskih sadržaja i predviđenog gramatičkog gradiva; -vođenje jednostavnih razgovora; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku;
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Osvrt na arapski jezik sa stanovišta lingvistike i različitih tipologizacija. Arapsko pismo i njegovo grafičko predstavljanje. Osvrt na transkripciju i transliteraciju. 2. Riječi i podjela po vrstama; Determiniran i inedeterminiran vid imena i njihova podjela. 3. Rod u arapskom jeziku: osobenost i muškog i ženskog roda; Vrste ženskog roda u arapskom jeziku. Analiza roda na korpusu Kur'ani Kerima. 4. Deklinacija, vrste deklinacije, padeži i njihove funkcije; Uvod u imensku rečenicu, struktura, vrste predikata imenske rečenice. Analiza imenske rečenice na korpusu Kur'an i Kerima. 5. Zamjenice: lične i pokazne zamjenice; Pokazna sintagma; kongruencija u pokaznoj sintagmi; pokazne zamjenice i pokazna sintagma u konstrukciji imenske rečenice; 6. Broj u arapskom jeziku, specifično dvojine u arapskom jeziku; pravilna množina muškog i pravilna množina ženskog roda. Analiza primjera pravilne množine na korpusu Kur'an i Kerima. 7. Opće naravi glagola, pomoćni glagol <i>kana</i> i njemu srođni glagoli i njihova refleksija na imensku rečenicu glagola <i>kana</i> koz tekst Kur'an i Kerima. 8. Izrada semestralnog testa i analiza 9. Osobenosti nepravilne množine u arapskom jeziku; upotreba glagola <i>lay sa</i> i njegova refleksija na imensku rečenicu glagola <i>lay sa</i> kroz tekst Kur'an i Kerima. 10. Pridjevi, vrste i funkcija, određena i neodređena pridjevska sintagma, pridjevi koji označavaju boje i kvalifikacije ljudskog tijela, odnosni pridjevi. Pridjevi u Kur'an i Kerimu. 11. Zamjenice: spojene i odnosne; Genitivi funkcije genitiva; Prijedlozi i genitiv sa prijedlozima; Uvod u genitivnu vezu. 12. Dijelovi genitivne veze i njihovi dodaci, višečlana genitivna veza, imenice produžene deklinacije; Genitivne veze kojima se postiže značenje neko, neki, cio, svi ,svaki i sl. Distribucija genitivne veze u Kur'an i Kerimu. 13. Podjela pridjeva prema tipovima komparacije; Brojevi – podjela po vrstama, glavni i redni brojevi od 1-12; Izražavanje posjedovanja u arapskom jeziku uz prijedloge <i>عـلـى</i>. Izražavanje posjedovanja u Kur'an i Kerimu. 14. Glagoli – uvod, glagolski razredi, perfekat konjugacija, afirmativni i negativni oblik perfekta; Glavni i redni brojevi od 12 – 100, računanje vremena, izražavanje starosti, upitne zamjenice. 15. Rekapituliranje gradiva

	Ishodi učenja: <i>Znanje:</i> Ovladavanje fonetskim i morfološkim osnovama arapskog jezika i usvajanje leksičkog minimuma baziranog na standardnom arapskom jeziku i kur'anskoj i hadiskoj leksici. <i>Vještine:</i> Postepeno navikavanje na četiri jezičke vještine: slušanje, razumijevanje, usmeno izražavanje i pismeno izražavanje u arapskom jeziku. <i>Kompetencije:</i> Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, vođenja jednostavnih oblika dijaloga, pravilno čitanje i razumijevanje jednostavnijih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i prezentacije; vježbe konverzacije sa lektorom; gramatičke vježbe i rad na tekstovima; jezičke igre; debate; praćenje audio-vizualnih sadržaja.
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjene:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1. Prvi parcijalni ispit za redovne student sa 25% od ukupnog broja poena za redovne i 30% za vanredne studente; 2. Usmeni ispit iz konverzacije u prisustvu gostujućeg lektora čini 20%; 3. Drugi parcijalni ispit za redovne studente sa 45% od ukupnog broja poena i 50% za vanredne studente; Prisustvo nastavi za redovne studente uz određene aktivnosti boduje se do 10% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačni će imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Jones, Alan Arabic Through The Qur'an, The IslamicTexts Society, Cambridge, PDF (link: https://archive.org/details/arabic-through-the-Quran-alan-jones) 2. Mustafa Galajini, Gami'u d-durus al-arabija, I-II, Bejrut, 2005. (link:https://ia802504.us.archive.org/23/items/WAQ33751/01_33751.pdf) 3. Sikirić, Saćir, Pašić Muhamed, Handžić Mehmed: Gramatika arapskog jezika, I-II, Sarajevo, 1936. 4. Uroosa, Izzath, Learning Arabic Language of the Qur'an, Darussalam, Rijad,2009. (link: https://archive.org/details/LearningArabicLanguageOfTheQuran.pdf) 5. Arapski tekstovi 1. i 2., priredile: Zehra Alispahić i Amira Trnka, Hrestomatija, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. 6. Muftić, Teufik: Arapsko-bosanski rječnik, El-Kalem, Sarajevo, 2004. 7. Slikovni arapsko engleski rječnik: http://www.islam-sunna.pl/wp-content/uploads/2015/07/Obrazkowy-s%C5%82ownik-j%C4%99zyk-arabski.pdf)

	<i>Dopunska:</i> 1. Attar, Samar: Modern Arabic – Gramamar In Context, Bejrut, 1998. 2. Božović, Rade: Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i rječnikom, Sarajevo, 1984. 3. Kico, Mehmed: Arapska gramatika u vremenu, Dobra knjiga, Sarajevo, 2013. 4. Muftić, Teufik: Gramatika arapskog jezika, Sarajevo, 1998. 5. Tanasković, Darko – Anđelka Mitrović, Gramatika arapskog jezika, Beograd, 2005. 6. Tantavi, Muhammad Sajjid, Mu'gamu i'rabi alfazi al-Qur'an I-Kerimi, Maktabatu Lubnan naš-irun, 1997; 7. (link: https://media.tafsir.net/ar/books/7663.pdf)

Šifra predmeta: INKI 1102		Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) II	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15 Vježbe: 15 Seminari: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Da se studenti teorijski upoznaju s problematikom pauzalnih i početnih formi u toku učenja Kur'ana te da se osposobe za praktičnu primjenu usvojenih načela.	
Tematske jedinice:		1. Važnost pauzalne forme (vakf). 2. Podjela pauzalne forme prema mogućnostima i namjeru iučača. 3. Podjela pauzalne forme prema kriteriju značenja kur'anskog teksta. 4. Izborna, obavezujuća, pokušna i očekivana pauzalna forma. 5. Prikladna, potpuna, zadovoljavajuća i dobra pauzalna forma. 6. Neprikladne pauzalne forme. 7. Funkcije i značenja znakova za pauzalne forme. 8. Rekapitulacija/test. 9. Sekta – funkcija, mjesto i način primjene. Pozicija elifa u pauzalnoj i kontekstualnoj formi. 10. Početne forme – definicija i vrste. 11. Tedžvidska pravila u kur'anskim skraćenicama. 12. Spojeno i rastavljeno hemze. 13. Stajanjesaišmamomirevmom. Stajanje na riječima specifične pravopisne forme. 14. Sedžda- tilavet, uvjeti i sastavni dijelovi sedžde. 15. Rekapitulacija svih oblasti.	
Ishodi učenja:		Znanje: Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila prema Hafsovom rivajetu; memoriranje kur'anskog teksta (od 76. do 141. Ajeta sureel-Bekare i suraJa-sin). Vještine: Praktična primjena obrađenih tedžvidskih pravila.	

	<i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – KomentarDžezerijje</i>, El-Kalemi FIN, Sarajevo, 2019. Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenjuKur'ana</i>, a. š., El-Kalemi FIN, Sarajevo, 1997., 2. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INHA 1101	Naziv predmeta: Terminologija hadisa		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		da studenti budu upoznati s temeljnom hadiskom terminologijom, povijesnim razvojem hadiske znanosti i najrenomiranim hadiskim znanstvenicima u BiH i svijetu; osposobiti studente za pravilno razumijevanje i korištenje hadiske terminologije.	
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		1. Općenito o tradiciji, njenom značaju, pojmovima hadis, sunnet, haber, eser, hadisi kudsi. Mjesto hadisa u islamskom učenju. 2. Izučavanje hadisa u vrijeme Božijeg Poslanika, s.a.v.s. Odnos ashaba prema hadisu Božijeg Poslanika. Opreznost ashaba u prihvatanju i prenošenju hadisa. 3. Najpoznatije zbirke hadisa iz vremena ashaba. Hadis u vrijeme tabi'ina i posttabi'ina. 4. Hadis u 3. stoljeću po Hidžri. Hadiske zbirke nastale nakon 3. stoljeća po Hidžri. 5. Putovanja u potrazi za hadisom. Stručne škole za izučavanje hadisa.	

	6. Metode primopredaje hadisa. Doslovno i prenošenje hadisa po smislu. Zvanja hadiskih znanstvenika. 7. Izučavanje hadisa na našim prostorima. 8. Rekapitulacija/Test 9. Podjeli hadiske znanosti. Znanost o pozitivnoj i negativnoj kritici prenosilaca. 10. Znanost o biografijama prenosilaca. Znanost o prividno kontradiktornim hadisima. 11. Znanost o derogaciji u hadisu. Znanost o nepoznatim riječima u hadisu. Znanost o povodima izricanja hadisa. Znanost o skrivenim mahanama u hadisu. 12. Podjela hadisa s obzirom na vjerodostojnost. Slabi hadisi zbog prekinutosti seneda. Slabi hadisi zbog suprotstavljanja vjerodostojnim predajama. 13. Slabi hadisi zbog nepreciznosti prenosilaca. Prenošenje i primjena slabih hadisa. Metruk hadisi i apokrifne predaje. Uzroci apokrifnosti u hadisu. Načini otkrivanja apokrifnosti. 14. Podjela hadisa s obzirom na kraj seneda. Podjela hadisa s obzirom na broj prenosilaca u jednoj generaciji. Hadiski učenjaci. 15. Rekapitulacija svih tema.
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati i interpretirati temeljnu hadisku terminologiju i izložiti povijesni razvoj i najistaknutije ustanove i pojedince na polju hadiskih nauka. Vještine: Studenti će moći samostalno analizirati valjanost korištenja hadiske terminologije u elektronskim i štampanim medijima. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano upotrebljavanje temeljne hadiske terminologije u usmenim obraćanjima i pisanim stručnim radovima.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. <i>Terminologija hadisa</i> (hrestomatija), priredio: hfz. Aid Smajić, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2006. Dopunska: 1. Handžić Mehmed, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i>, III izdanje, Gazi Husrev-begova medresa, Sarajevo, 1972. 2. Mahmutović Mirsad, <i>Povodi nastanka Vjerovjesnikovih hadisa</i>, II dopunjeno izdanje, IC El-Kalem, Sarajevo, 2011. 3. Karalić Mahmut, <i>Hadis i hadiske znanosti</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2010. 4. Kurdić Šefik, <i>Velikani hadiskih znanosti</i>, Islamska pedagoška akademija, Zenica, 2003. 5. Nakićević Omer, <i>Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XV do XVII vijeka</i> (Sarajevo, Mostar, Prusac), Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 1988. 6. Nakićević Omer, <i>Uvod u hadiske znanosti: Hadis I</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1986.

	7. Okić Muhammed Tajib, <i>Islamska tradicija: prilog izučavanju izvora šeriatskog prava</i>, Sarajevo, 1936. 8. Tufo, Muhammed, "Temelji hadiskih nauka", <i>Glasnik IVZ</i>, Sarajevo, 1938., br. 1-8.

Šifra predmeta: INTE 1102	Naziv predmeta: Historija i metodologija tefsira		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Objasniti studentima validne metodološke načine i sredstva u tumačenju Kur'ana; predstaviti im postupke, puteve kao i instrumente/sredstva valjanog deriviranja poruke Kur'ana iz samog Kur'ana kroz različite povijesne epohe, posebno kroz klasične škole tefsira; prikazati razvoj tefsira kroz povijest.	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		1. sedmica: Metoda (meslek, tariq, menhedž) u nauci; <i>tefsir</i> i <i>te'vil</i> kao opći metodi tumačenja Kur'ana 2. sedmica: Metodologija ranog tumačenja Kur'ana; tumačenje Kur'ana Kur'anom 3. sedmica: Hadis i Sunnet kao verbalni i praktični aspekt tumačenja Kur'ana 4. sedmica: Tumačenjski krug Pobožnih Predaka (ashabi, tabi'ini); rane tefsirske škole 5. sedmica: Forme u kojima su pobožni preci (selef-i salih) tumačili Kur'an; škola tumačenja Ma'ani l-Kur'ana. 6. sedmica: Metodologija tradicionalnog tumačenja Kur'ana; nastanak historijske škole u tumačenju Kur'ana; Taberi. 7. sedmica: Metodologija racionalnog tumačenja Kur'ana; pojava dogmatskih škola mišljenja u tefsiru 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Metodološki uvjeti za racionalno tumačenje Kur'ana; razvoj zrelih dogmatskih rasprava u klasičnim dogmatskim komentarima 10. sedmica: Metodologija mu'tezilijskog tumačenja Kur'ana; 11. sedmica: Metodologija ši'jskog tumačenja Kur'ana; klasične ši'jske škole tumačenja Kur'ana 12. sedmica: Metodologija pravnog tumačenja Kur'ana; pojava klasičnih škola tefsira pravne naravi 13. sedmica: Metodologija sufiskog tumačenja Kur'ana; rane ezoterijske škole u tumačenju Kur'ana i pojava zrelih klasičnih sufiskih škola u tefsiru 14. sedmica: Metodologija naučnog tumačenja Kur'ana 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.	

Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti stiču uvid u validne metodološke načine i sredstva u tumačenju Kur'ana kroz različite povijesne epohe i škole tefsira. <i>Vještine:</i> Razvijaju sposobnost da razlikuju postupke, instrumente ili sredstva valjanog deriviranja poruke Kur'ana iz samog Kur'ana. <i>Kompetencije:</i> Stiču kompetenciju da analiziraju različite metodološke postupke u tumačenju Kur'ana; da definiraju, uspoređuju i razlikuju te metodološke postupke; da opišu razvoj tefsira kroz povijest i tefsirske škole.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, prezentacije, prevodenje i analiziranje tefsirskih tekstova različitih metodoloških polazišta.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni:</i> Tefsirski tekstovi / esej: 20 bodova; Prva parcijala: 40 bodova Završni ispit: 40 bodova <i>Vanredni:</i> esej: 20 bodova Prva parcijala: 40 bodova Završni ispit: 40 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Džemal Latić, <i>Metodologija tefsira</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. <i>Dopunska:</i> 1. Džemal Latić, <i>Klasične škole tefsira</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. 2. Jusuf Ramić, <i>Tefsir – Historija i metodologija</i>, Sarajevo, 2001.

Šifra predmeta: INAK 1102	Naziv predmeta: Uvod u studij religije				
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim teorijama iz oblasti znanstvenoga razumijevanja religijskoga fenomena, te osposobiti studenteda adekvatno prezentiraju fenomen religije, napose islama, u suvremenom javnom diskursu.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica: „Obrazloženje tematskih jedinica i semestralnih obaveza studenata“ 2. i 3. sedmica: „Univerzalnost i povjesno-kulturna relevantnost religije“ 4. sedmica: „Pojam i definicija religije“ 5. sedmica: „Klasifikacija religije“ 6. sedmica: „Vjera i religija“ 7. sedmica: „Znanstveni pristup porijeklu religije (M. Müller, E. B. Tylor, R. Otto)“ 8. sedmica: „Znanost o religijama (povijest religija, komparativna povijest religija, teologija religija, fenomenologija religije, teologija i filozofija religije)“ 9. Prvi parcijalni ispit 10. sedmica: „Zajedničke dimenzije religije“ 11. sedmica: „Osnovne razlike politeističkih i monoteističkih religija (uporedna analiza)“ 12. sedmica: „Međusobni utjecaji religije i geografije (religije i prostora)“ 13. sedmica: „Kulturna i socijalna iskazivanja religije (odijevanje, stanovanje, ishrana)“ 14. sedmica: „Religioznost New Age-a i kriza religijskog identiteta u današnjem svijetu“ 15. sedmica: „Religije i iskustvo dijaloga“				
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna znanja o definicijama vjere, religije i religioznosti; b) biti upoznati sa fundamentalnim pravcima, tj. najzastupljenijim religiološkim disciplinama, poput komparativne historije religija/e, teologije religija, fenomenologije religija ili pak filozofije religije; c) biti u mogućnost analizirati i detektirati brojne metamorfoze polju tradicionalne religioznosti Vještine: Poslije završetka ovoga kursa studenti će a) biti u mogućnosti samostalno iščitavati temeljnja religiološka djela na našem jeziku; b) moći diferencirati religiološke od teoloških pristupa i metoda prilikom govora o fenomenu religije, tj. religija.				

	Kompetencije: Ovim kursem studenti stječu sposobnosti za izvođenje nastave u javnim ustanovama iz nekoliko predmeta poput <i>Kulture religija</i>, <i>Historije religija</i>, <i>Vjeronauke</i> i sličnih. Upoznavanjem sadržaja iz ovoga predmeta stječu se kompetencije, također, za izvođenje nastave iz predmeta <i>Akaid</i> u medresama. Poslijeodslušanoga ovog kursa budući imami će moći u svome imamskome djelovanju vršiti osnovnu edukaciju u polju međureligijskog dijaloga.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 70 % 2. workshops 20 % 3. prezentacije 10 %
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenom:	<i>Redovni studenti</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 % <i>Vanredni studenti</i> 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. John Bowker, <i>Religije svijeta</i>, Znanje, Zagreb, str. 18-32.; 54-68.; 88-110. 2. AldoNataleTerrin, <i>Uvod u komparativni studij religija</i>, KS, Zagreb, 2006., str. 15-27; 39-51; 79-87) 3. Jakov Jukić, <i>Lica i maske svetog</i>, KS, zagreb, 1997., str. 21-65. 4. Mijo Škvorc, <i>Vjera i nevjera</i>, Zagreb, 1982., str. 27-29; 43-57. 5. Hrvoje Lasić, „New Age-Nova religija modernog doba“, <i>Novi religijski pokreti</i>, Zagreb, 1997., str. 181-200. (priredio M. Nikić) 6. Adnan Silajdžić, »Islamska pobožnost«, <i>Znakovi vremena</i> (15/2002.), 7. Adnan Silajdžić, »Međureligijski dijalog pred izazovima modernog svijeta« , <i>Forum Bosna</i> (7-8/2010.), str. 103-111. 8. Orhan Jašić, <i>Učenje islama u teologiji religije HansaKunga</i>, (doktorska disertacija odbranjena na Fakultetu islamskih nauka 2016.), Sarajevo, str. 6-13. 9. Orhan Jašić, »O religiji i religioznosti«, <i>Logos – časopis za filozofiju i religiju2</i> (4/2014.), str. 83-112. 10. Orhan Jašić, »Fenomenologija religije kao grana religiologije« <i>Znakovi vremena15</i> (2012/55.), str. 215-226. 11. Sumeja Ljevaković, Orhan Jašić, »Religioznost i kultura prehrane« <i>PreporodvJournal</i> (118/2010.), str. 4-5. <i>Dopunska:</i> 1. Adnan Silajdžić, »Nema istinskog kršćansko-muslimanskog dijaloga bez zrele i odgovorne vjere u Boga«, pogovor u knjizi Miroslava Wolfa, <i>Allah, kršćanski odgovor</i>, Ex libris / Synopsis, Rijeka / Sarajevo, 2015.

	2. Adnan Silajdžić, <i>Muslimani u traganju za identitetom</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu i el-Kalem, Sarajevo, 2006. 3. Adnan Silajdžić, <i>Islam u otkriču kršćanske Europe. Povijest međureligijskog dijaloga</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2003. 4. <i>Enciklopedija živih religija</i>, Beograd, 1981. 5. Klaus Hock, <i>Einführung in die Religionswissenschaft</i>, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2008. 6. Fritz Stoltz, <i>Gründzüge der Religionswissenschaft</i>, Vandenhoeck und Ruprecht, Göttingen, 2001 7. L. Milin, <i>Naučno opravdanje religije I i II</i>, Beograd, 1976/7. 8. E. O. Đems, <i>Uporedna religija</i>, Beograd, 1961.

Šifra predmeta: INIF 1101	Naziv predmeta: Historija filozofije I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvođenje u teme historije grčke i klasične kršćanske filozofije u kojima se pokazuje kako glavni povijesni tok filozofskog mišljenja tako i povijest sadržaja i likova koji zauzimaju važna mesta u historiji muslimanske teološke i filozofske misli.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Ime i pojam filozofije 2. Podjela filozofije i njene discipline 3. Kosmološko razdoblje grčke filozofije: pojmovi bitka, događanja ili spoznavanja u predsokratovskoj misli Grka 4. Antropološko razdoblje grčke filozofije i problem čudorednosti 5. Sokratov prinos ustanovljenju pojmovnog mišljenja kao znanosti 6. Platonovo učenje o idejama 7. Test 8. Aristotelova logika 9. Aristotelova metafizika 10. Filonijevrejsko-helenistička filozofija 11. Plotin i neoplatonizam 12. Kršćanska misao, gnosticizam i grčka filozofija u period patristike 13. Augustin i metafizika unutarnjeg iskustva 14. Srednjovjekovna filozofija: Toma Akvinski 15. Završni test		
Ishodi učenja:	Upoznavanje sa historijom grčke i klasične kršćanske filozofije preko pitanja i odgovora kao momenata historije misli i oblika višeg mišljenja, koji su istovremeno momenti historije bivstovanja koje se otkriva u svjetlu transcendencije i historije velikana, kao što su Platon i Aristotel, koji su obilježili vrhunce ljudskih uzleta u znanju i samosaznanju a koji su poticali i potiču na vlastito kreativno mišljenje.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 60 % Vježbe: 40 %		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevođenje i analiziranje djela i tekstova		
Literatura:	Obavezna: 1. Wilhelm Windelband, <i>Povijest filozofije</i> , knjiga prva, Zagreb 1990.		

	2. Vladimir Filipović, Filozofijski rječnik, Zagreb, 1989. <i>Dopunska:</i> 1. Bertrand Rasel, <i>Istorija zapadne filozofije</i>, (fragmenti), Beograd 1998; 2. Frederik Koplston. <i>Istorija filozofije. Srednjovekovna filozofija</i>,(fragment), Beograd 1989.

Šifra predmeta: INAR 1102		Naziv predmeta: Arapski jezik za teologe II	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
		Lektorske vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-ovladavanje složenijim zakonitostima arapske morfologije, paradigmama proširenih glagolskih vrsta, te njihovom praktičnom primjenom pri čitanju i razumijevanju u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -ovladavanje sintaksičkim zakonitostima i osobinama složene imenske i glagolske rečenice u afirmativnom, odričnom i upitnom obliku u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -usmeno artikuliranje, čitanje i pisanje jednostavnih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti u govoru i pismu standarnog arapskog jezika u okviru programskih sadržaja i predviđenog gramatičkog gradiva; -vođenje jednostavnih razgovora; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicomama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1.Osobenosti glagolske rečenice u arapskom jeziku; Glagolska i imenska rečenica u arapskom jeziku. Markiranje imenskih i glagolskih rečenica na primjerima iz Kur'an i Kerima.Brojevi veći od 100.Izražavanje datuma. 2.Čestica inna i njoj srodne čestice i njihova refleksija na imensku rečenicu. Analiza primjera iz Kur'an i Kerima. 3.Prezent, konjugacija, značenja; Načini prezenta: indikativ, konjuktiv, jusiv; Pridjevi isti, ista.Kvazigenitivna veza. 3.Načini prezenta: imperativ, prohibitiv; Vokativ; Futur I i II; 4.Pasiv perfekta; pasiv prezenta; Deverbalne forme: Particip aktivni I particip pasivni; Zamjenica svi i svaki. 5.Pregled proširenih glagolskih vrsta. Glagolske vrste proširene sa jednim konsonantom: Druga proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja; kur'anski primjeri; Deminutiv. 6.Glagolske vrste proširene sa jednim konsonantom: Treća proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja;kur'anski primjeri; ; Apsolutna negacija.		

	7.Glagolske vrste proširene sa jednim konsonantom: Četvrta proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja, kur'anski primjeri. 8.Pregled proširenih glagolskih vrsta sa jednim konsonantom i uvid u kur'anski kontekst i prvi parcijalni ispit. 9.Glagoli prošireni sa dva konsonanta: Peta proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja, kur'anski primjeri.lmenice mesta i oruđa. 10.Glagoli proširen i sa dva konsonanta: Šesta proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja; kur'anski primjeri; Složena glagolska vremena. 11.Glagoli prošireni sa dva konsonanta: Sedma proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja, kur'anski primjeri. Distributivni i priloški brojevi. 12.Glagoli prošireni sa dva konsonanta: Osma proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja; kur'anski primjeri. 13. Glagoli prošireni sa dva konsonanta: Deveta proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja, kur'anski primjeri. Izražavanje datuma i upotreba brojeva. 14. Glagoli prošireni sa tri konsonanta: Deseta proširena glagolska vrsta, paradigma, značenja; kur'anski primjeri. 15.Ostale proširene glagolske vrste: jedanaesta, dvanaesta i trinaesta. Pregled proširenih glagolskih vrsta – rekapitulacija gradiva.
Ishodi učenja:	Znanje: Ovladavanje morfološkim i sintaksičkim osnovama arapskog jezika i kontinuirano usvajanje leksičkih sadržaja u skladu sa nastavnim gradivom i specifičnom kur'anskom i hadiskom leksikom. Vještine: Razvijanje navika za prakticiranje četiri jezičke vještine: slušanje, razumijevanje, usmeno izražavanje i pismeno izražavanje. Kroz dinamičnije sadržaje i složenije structure razvijati vještinu percepcije i razumijevanja složenijih dijaloga i narativnih sekvenci arapskog jezika. Kompetencije: Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, vođenja nešto složenijih oblika dijalogu i učešće u mini-debatama na zadate teme, pravilno čitanje i razumijevanje manje zahtjevnih nevokaliziranih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i prezentacije; vježbe konverzacije sa lektorom; gramatičke vježbe i rad na tekstovima; jezičke igre; debate; praćenje audio-vizualnih sadržaja
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1.Prvi parcijalni ispit za redovne studente sa 25% od ukupnog broja poena za redovne i 30% za vanredne studente; 2.Usmeni ispiti konverzacije u prisustvu gostujućeg lektoračini 20%; 3.Drugi parcijalni ispit za redovne studente sa 45% od ukupnog broja poena i 50% za vanredne studente; Prisustvo nastavi za redovne studente uz određene aktivnosti boduje se do 10% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačnici imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

	a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Jones, Alan Arabic Through The Qur'an, The IslamicTexts Society, Cambridge, PDF (link: https://archive.org/details/arabic-through-the-Quran-alan-jones) 2. Mustafa Galajini, Gami'u d-durus al-arabijja, I-II, Bejrut, 2005. (link:https://ia802504.us.archive.org/23/items/WAQ33751/01_33751.pdf) 3. Sikirić, Šaćir, Pašić Muhamed, Handžić Mehmed: Gramatika arapskog jezika, I-II, Sarajevo, 1936. 4. Uroosa, Izzath, Learning Arabic Language of the Qur'an, Darussalam, Rijad, 2009. ((link: https://archive.org/details/LearningArabicLanguageOfTheQuran.pdf) 5. Arapski tekstovi 1. i 2., priredile: Zehra Alispahić i Amira Trnka, Hrestomatija, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. 6. Muftić, Teufik: Arapsko-bosanski rječnik, El-Kalem, Sarajevo, 2004. 7. Slikovni aapsko engleski rječnik: http://www.islam-sunna.pl/wp-content/uploads/2015/07/Obrazkowy-s%C5%82ownik-j%C4%99zyk-arabski.pdf <i>Dopunska:</i> 1. Attar, Samar: Modern Arabic – Gramamar In Context, Bejrut, 1998. 2. Božović, Rade: Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i rječnikom, Sarajevo, 1984. 3. Kico, Mehmed: Arapska gramatika u vremenu, Dobra knjiga, Sarajevo, 2013. 5. Muftić, Teufik: Gramatika arapskog jezika, Sarajevo, 1998. 6. Tanasković, Darko – Anđelka Mitrović, Gramatika arapskog jezika, Beograd, 2005. 7. Tantavi, Muhammad Sajjid, Mu'gamu i'rabi alfazi al-Qur'ani I-Kerimi, Maktabatu Lubnan naš-irun, 1997; (link: https://media.tafsir.net/ar/books//7663.pdf)

Šifra predmeta: INIM 1104	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa I				
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.				
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicomama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	a) Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu Ostale teme: - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama b) Realizacija ramazanske prakse (100 sati) c) Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) Analiza dokumenata s prakse a) „Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, b) „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i c) „Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“				
Ishodi učenja:	Znanje: Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – muallimskom radu u džematima Islamske zajednice. Vještine: Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. Kompetencije: Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamsko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.				
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija				
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad. Struktura bodova:				

	a) Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova b) „Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova c) „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova d) „Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udrženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INKI 1203	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) III		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	da se studenti upoznaju sa ajetima i hadisima koji govore o vrijednostima učenja Kur'ana; da teorijski i praktično usvoje pravila bontona prilikom učenja Kur'ana; da steknu osnovno znanje iz oblasti kiraetske nauke.		
Tematske jedinice:	1. Ajeti i hadisi o vrijednosti učenja Kur'ana. 2. Adabi učenja Kur'ana (bonton). 3. Povijesni nastanak i razvoj kira'etske znanosti. 4. Autentični (<i>mutevatir</i>) i neautentični (<i>šazz</i>) kiraeti. 5. Mišljenja pojedinih orijentalista o nastanku i razvoju kira'eta. 6. Kiraetski termini i njihovo značenje. 7. Načini artikulacije hemzeta – <i>tahkik</i>, <i>teshil</i>, <i>ibdal</i> i <i>nakl</i>. 8. Rekapitulacija/test. 9. <i>Imala</i> – definicija i vrste. 10. Dužine (<i>el-mudud</i>) u autentičnim kiraetima. 11. Mali i veliki <i>idgam</i> – komparativni pristup. 12. Krupni i tanki izgovor konsonanata / i r u Veršovom rivajetu. 13. Morfem <i>j</i> na kraju riječi – kiraetski principi i razlike. 14. Medinski i turski mushafi – komparativni pristup. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila; memoriranje 30. džuza Kur'ana (od sure <i>En-Nebe</i> 'do <i>El-Fedžr</i>).		

	<i>Vještine:</i> Praktična primjena obrađenih tedžvidskih pravila. <i>Kompetencije:</i> Mogućnost teorijskog objašnjenja i praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019., 2. Jahja b. Šeref en-Nevevi, <i>Adabi učenja Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1998. 3. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INHA 1202		Naziv predmeta: Dimenzije sunneta			
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	Terminologija hadisa				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Produbiti i proširiti znanje studenata o poziciji i značaju sunneta u islamu kao izvoru islamskog svjetonazora, o njegovoj višedimenzionalnosti, posebno o njegovoj kulturološko-civilizacijskoj dimenziji.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Definiranje značenja, uloge, vrsta i odnosa prema tradiciji 2. Etimološko i terminološko definiranje sunneta 3. Značaj sunneta u islamu 4. Karakteristike sunneta kao životnog programa 5. Obaveze muslimana prema sunnetu 6. Osnovna načela odnosa prema sunnetu 7. Rekapitulacija/Test 8. Doktrinarni značaj sunneta 9. Sunnet u pravnoj nauci i zakonodavstvu 10. Sunnet u sferi pozivanja i usmjeravanja 11. Sunnetske odrednice odgoja				

	12. Politički principi u sunnetu 13. Sunnetske instrukcije u ekonomiji 14. Socijalna dimenzija sunneta 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati poziciju i značaj sunneta u islamu i njegovu višedimenzionalnost. Vještine: Studenti će moći samostalno analizirati devijacije i odstupanja od pravilnog razumijevanja i primjenjivanja sunneta kako kod bosanskohercegovačkih, tako i muslimana općenito. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za kontekstualno razumijevanje i savremeno primjenjivanje sunneta.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Prof. dr. Zuhdija Hasanović, <i>Studije o dimenzijama sunneta</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2018. <i>Dopunska:</i> 1. Gazali (El-) Muhammed, <i>Vjerovjesnikov sunnet između šerijatskih pravnika i znanstvenika hadisa</i>, (prijevod s arapskog: Nermin Čanić i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998. 2. Gulen M.F., <i>Vjerovjesnikov sunnet (važnost i razumijevanje)</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem, Sarajevo, 2009. 3. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Razumijevanje sunneta: metodološke smjernice i pravila</i>, (s arapskog: Ahmet Alibašić), "Bemust", Sarajevo, 2001. 4. Seid Ismail Ali, Jusuf el-Karadavi i Muhammed Selama Gabari, <i>Dimenzije sunneta</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012.

Šifra predmeta: INFI 1202	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovje (Ibadat) I		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Studenti budu upoznati s temeljnim pravilima i terminologijom iz Obredoslovlja i vjerskom praksom; osposobiti studente za pravilno izvođenje vjerske prakse.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s predmetom i važnosti badata; Obred u ime Allaha 2. Obredna čistoća i njena nužnost. 3. Namaz – stup vjere. 4. Sastavni dijelovinamaza i njihovi smislovi. 5. Pripadnost zajednici i džematu. 6. Post – sustezanje u ime Allaha. 7. Socijalni aspekti posta (Kefaret, Fidja i sadekatu'l-fitr, adabi posta). 8. Rekapitulacija/Test. 9. Odgojni aspekti posta na ličnost postača. 10. Kurban – pojam žrtve. 11. Musliman čisti i imetak; Zekat i briga za društvene i pojedinačne probleme. 12. Bosanskohercegovačko i međunarodno iskustvo menadžmenta zekata. 13. Obredi hadža – smisao i značaj. 14. Hadž – simbol jedinstva i različitosti. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da: a) definije i objasni temeljne pojmove iz oblasti Obradoslovlja; b) izloži i klasificuje znanja iz oblasti obredne čistoće, namaza; c) citira argumente hanefijske pravne škole o načinu obavljanja namaza; d) objasni zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela; e) poveže teorijsko znanje sa konkretnim pitanjima iz prakse.		
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Seminarski rad: 20 bodova - Parcijalni ispit I: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost) - Parcijalni ispit II: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost)		

	<i>Obavezna:</i> 1. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stjecište mora)</i>, preveli: Omer Nakičević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 7-240. 2. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 65-217 i 395-410. 3. Fetva o obavezi pridržavanja hanefijskog mezheba http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/193-fetva-o-obavezi-pridrfavanja-hanefijskog-mezheba 4. Fetva o spajanju namaza http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2486-fetva-o-spajanju-namaza 5. Fetva o klanju kurbanu http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/194-fetva-o-klanju-kurbana 6. Fetva Muftije travničkog o upotrebi kurbanskog mesa namijenjenog učenicima medrese u Travniku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/18593-fetva-muftije-travnickog-o-upotrebi-kurbanskog-mesa-namijenjenog-ucenicima-medrese <i>Literatura:</i> <i>Dopunska:</i> 1. Muhamed Madžidlir, <i>Hanefijskifikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Enes Ljevaković, Elvir Duranović, SumejaLjevaković-Subašić, „Argumenti hanefijskog mezheba na određana sporna pitanja iz obredoslovija i vjerske prakse muslimana u BiH“, u: <i>Islamska tradicija Bošnjaka na razmeđu stoljeća: Izazovi novih tumačenja islama</i>, Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka, 2018., str. 167-193. https://www.academia.edu/36289576/Argumenti_hanefijskog_mezheba_na_odre%C4%91ana_sporna_pitanja_iz_obredoslovija_i_vjerske_prakse_muslimana_u_BiH?auto=download 3. Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. 4. Dr. Vehbe Ez-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-islamiju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. 5. Hasan ibn Ammareš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, PlanjaxKomerc, Tešanj, 2017. 6. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.

Šifra predmeta: INRP 1201	Naziv predmeta: Pedagogija		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Studijski program: Islamska teologija	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminari: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	-			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Student će usvojiti najrelevantniju naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.			
Tematske jedinice:	1. Pedagogija, njezin predmet i područje istraživanja, savremeni izazovi pedagogije; Pedagogija i komplementarne znanosti. 2. Povjesna i tradicijska određenja pedagogije. 3. Osnovne pedagoške kategorije, pojmovi, terminološke raznolikosti (odgoj, obrazovanje, socijalizacija, učenje, poučavanje, pedagoško djelovanje/pedagoški odnos, razvoj čovjeka, škola, didaktika, nastava, kurikulum, učitelj, učenik, savjetovanje, interakcija, komunikacija). 4. Ljudska priroda i odgoj (pedagoško razumijevanje ljudske prirode, slike/predstave o odgoju, čovjek kao biće potreba, odgojivost djeteta). 5. Odnos kultura-odgoj-ličnost (sociokulturalni korijeni odgoja i modeli učenja kulture, obrasci kulturnog ponašanja i stilovi odgajanja djeteta). 6. Međuljudski odnosi u odgojnem procesu (faktori uspješnosti međuljudskog odnosa – empatija, socijalna percepcija, stavovi). 7. Interakcija i komunikacija u odgoju i obrazovanju. 8. Provjera znanja studenata (kolokvij). 9. Metodika odgojnog rada – načela, metode i sredstva odgojnog rada. 10. Temeljna obilježja religijske pedagogije. 11. Odbarane teme iz područja porodičnog odgoja (funkcioniranje porodice, brak, roditeljstvo). 12. Pedagoška umijeća/vještine. 13. Temeljni pedagoški procesi. 14. Odgojno obrazovni i školski sistem. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).			
Ishodi učenja:	▪ Usvojiti relevantna određenja pedagoške znanosti, naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja. ▪ Analizirati pedagoška razumijevanja ljudske prirode, odnosa odgoja i kulture. ▪ Razumjeti osnovna načela međuljudskih odnosa u procesu odgoja i obrazovanja. ▪ Razumjeti temeljne pedagoške procese i metodiku odgojnog rada. ▪ Analizirati fenomen odgoja na primjerima i slučajevima. ▪ Razviti i unaprijediti stručne pedagoške kompetencije i umijeća odgajatelja/nastavnika. ▪ Razumjeti temeljna obilježja religijske pedagogije. ▪ Analizirati savremene trendove u funkcioniranju porodice, braka i razvoju roditeljskih kompetencija. ▪ Osposobiti se za kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.			
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Obaveza:			

	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Kolokvij	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:			
<i>Obavezna:</i> Bratić, Marija (1991): <i>Mikropedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb (str. 45-155). Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb (poglavlje 1: str. 17-24; poglavje 4: str. 66-92; poglavlja 6, 7 i 8: str. 123-185). Slatina, Mujo (2006): <i>Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja</i>. Dom Štampe, Zenica (prva dva dijela knjige: str. 9-147). Vukasović, Ante (2001): <i>Pedagogija</i>. HKZ MI, Zagreb (str. 346-383). <i>Dopunska:</i> Brajša, Pavao (1994): <i>Pedagoška komunikologija</i>. Školske novine, Zagreb. Brajša, Pavao (1995): <i>Sedam tajni uspješne škole</i>. Školske novine, Zagreb. Brajša, Pavao (1996): <i>Umijeće razgovora</i>. C.A.S.H., Pula. Buzan, Toni (1999): <i>Mape uma</i>. Finesa, Beograd. Buzan, Toni (2006): <i>Brzo čitanje</i>. Veble Commerce, Zagreb. Canvez, P. (1999): <i>Odgojiti građanina</i>. Durieux, Zagreb. Covey, Stephen (2006): <i>Sedam navika uspješnih obitelji</i>. Mozaik knjiga, Zagreb. Cvetković, J. i Majurec, A. (1998): <i>Darovito je, što će s njim</i>. Alinea, Zagreb. Ćorić, Š. (1998): <i>Psihologija religioznosti</i>. Jastrebarsko, Zagreb. Delors, J. i drugi (1998): <i>Učenje blago u nama</i>. Educa, Zagreb. Dryden, Gordon i Vos, Jeannette (2001): <i>Revolucija u učenju</i>. Educa, Zagreb. Ebu Gudde, Abdulfettah (2003): <i>Poslanik, a.s., kao učitelj</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. Ekrem, Bešir i Rida, Bešir (2007): <i>Odgoj djece u svjetlu Kur'ana i Sunneta</i>. Ilum, Bužim. Filipović, I. (1994): <i>Kako biti bolji roditelj</i>. Alinea, Zagreb. Glasser, William (1994): <i>Kvalitetna škola</i>. Educa, Zagreb. Goleman, Daniel (1998): <i>Emocionalna inteligencija</i>. Geopoetika, Beograd. Gone, Ž. (1998): <i>Obrazovanje i mediji</i>. Clio, Beograd. Gossen, C.D. (1994): <i>Restitucija – Preobrazba školske discipline</i>. Alinea, Zagreb. Greene, B. (1996): <i>Nove paradigmе</i>. Alinea, Zagreb. Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb. Hohnjec, N. (1991): <i>Čovjek kao biće odnosa</i>. Glas koncila, Zagreb. Janković, J. (1996): <i>Zločesti đaci genijalci</i>. Alinea, Zagreb. Juul, J. (1998): <i>Vaše kompetentno dijete</i>. Educa, Zagreb. Katz i McClellan (1997): <i>Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije</i>. Educa, Zagreb. Konig i Zedler (2001): <i>Teorije znanosti o odgoju</i>. Alinea, Zagreb. Košiček, Marijan (1986): <i>Antiroditelji</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. Legrand, L. (1995): <i>Moralna izobrazba</i>. Educa, Zagreb. Mahmud, Ali Abd al-Halim (2008): <i>Osnovi islamske pedagogije</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. Miller, Allice (1995): <i>Drama djetinjstva</i>. Educa, Zagreb.			

	30. Mougnotte, A. (1995): <i>Odgajati za demokraciju</i>. Educa, Zagreb. 31. Neill, Sean (1994): <i>Neverbalna komunikacija u razredu</i>. Educa, Zagreb. 32. Pašalić-Kreso, Adila (2012): <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 33. Peroti, A. (1995): <i>Interkulturni odgoj i obrazovanje</i>. Educa, Zagreb. 34. Pranjić, Marko (1996.): <i>Religijska pedagogija</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 35. Pranjić, Marko (2001): <i>Pedagogija: Suvremena streljenja</i>. Nakladnik, Zagreb. 36. Resman, M. (2000): <i>Savjetodavni rad u vrtiću i školi</i>. HPKZ, Zagreb. 37. Salovey i Sluyter (1999): <i>Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija</i>. Educa, Zagreb. 38. Savater, F. (1998): <i>Etika za Amadora</i>. Educa, Zagreb. 39. Seitz, M. i Hallawachs, U. (1977): <i>Montessori ili Waldorf?</i> Educa, Zagreb. 40. Vukasović, Ante (1993): <i>Pedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb. 41. Winkel, Rainer (1996): <i>Djeca koju je teško odgajati</i>. Educa, Zagreb. 42. Wood, David (1995): <i>Kako djeca misle i uče</i>. Educa, Zagreb.

Šifra predmeta: INOP 1202	Naziv predmeta: Engleski jezik za teologe		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-vesti studenta u islamski teološki žanr na engleskom jeziku s kojim će se u budućnosti susretati te unaprijediti jezičke kompetencije, prije svega u govornoj produkciji studenta kao samostalnog korisnika engleskog jezika prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike (ZEROJ/CEFRL, Common European Framework of Reference for Languages), bez obzira na pojedinačni nivo znanja postignut tokom prethodnog obrazovanja. -Navedeno se postiže obradom tematskih sadržaja u vidu tekstova iz područja islamske teologije, kao i korištenjem raznovrsnog autentičnog i aktualnog materijala iz različitih (pisanih igovornih) medija, didaktički prilagođenog upravo s ciljem razvijanja četiriju temeljnih jezičkih vještina (čitanje, slušanje, pisanje i govor), te usvajanjem i proširivanjem specifičnog profesionalnog vokabulara i morfosintaktičkih struktura za efikasno komuniciranje na engleskom jeziku. -Težište predmeta je na receptivnim jezičkim vještinama (čitanje i slušanje), kako bi se olakšalo korištenje stručne literature na engleskom jeziku u svrhu istraživanja, kao i razumijevanje usmenog diskursa iz područja islamske teologije. Nadalje, obaveza održavanja kraćih usmenih prezentacija te sudjelovanje u diskusijama o zadanoj islamskoj temi imaju za cilj dovesti do određenog razvijanja produktivnih jezičkih vještina (tj. usmeno izražavanje) s ciljem osiguranja temelja za buduće aktivno sudjelovanje u kreiranju nove slike Islama koju Zapadnom svijetu mogu i trebaju ponuditi bosanski teolozi.		

	-Jedan od važnih ciljeva jeste priprema budućih teologa/imamaza aktivno učešće u međureligijskom dialogu izvan granica BiH. Cilj predmeta jeste potaknuti studente da samostalno razvijaju komunikacijske kompetencije i ovlađaju vještinama za uspješno vođenje konverzacije u kojoj će biti u stanju da, na osnovu stajališta islama po određenom pitanju, artikuliraju svoje mišljenje o raznim aktualnim temama.
Tematske jedinice po sedmlicama: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Upoznavanje s planom i koncepcijom vježbi, materijalima te načinom ocjenjivanja. Definiranje ESP-a (<i>English for Specific Purposes / Engleski za posebne namjene</i>). Uvodne vježbe. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Stubovi Islama: Islamski i imanski šarti I Jezičke vještine u fokusu: Proširivanje proste i sažimanje složene rečenice/teksta. Karakteristike dobrog sažetka. Vježbe indirektnih/direktnih upitnih oblika i glagolskih obrazaca u konverzaciji. Pregled glagolskih vremena 1. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Stubovi Islama: Islamski i imanski šarti II Jezičke vještine u fokusu: Proširivanje proste i sažimanje složene rečenice/teksta. Karakteristike dobrog sažetka. Vježbe indirektnih/direktnih upitnih oblika i glagolskih obrazaca u konverzaciji. Pregled glagolskih vremena 2. Tematska jedinica: Islamic Art and Culture (islamic arts and crafts, history of islamic art, islamic music) Jezičke vještine u fokusu: Sinonimija, izvođenje pridjeva iz imenica, izražavanje razičitih opcija, slaganja, neslaganja; unaprijeđenje vještine slušanja uz pomoć prepostavki. Pregled glagolskih vremena 3. Tematska jedinica: Social Relationships in Islam (principles of the Muslim social system, Islamic social institutions, motherhood) Jezičke vještine u fokusu: mind-mapping, objašnjenja i definicije, koncizno zapisivanje uz upotrebu kratica, upotreba rječnika, enciklopedija i Interneta prilikom istraživanja Pregled glagolskih vremena 4. Tematska jedinica: Zapadnjačka kultura mladih (youth culture) vs. islamski odgoj djece. Jezičke vještine u fokusu: Upotreba kondicionala prilikom izražavanja mogućnosti i vjerovatnoće. Poređenje i kontrastiranje. Koherentnost teksta. Pregled kondicionala. Tematska jedinica: The Prophethood of Muhammad (PBUH) Jezičke vještine u fokusu: biografija/životopis, 'flow charts' u svrhu hronološkog prikaza događaja Parcijalni ispit I Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: Retorika/govorništvo (Poslanikova s.a.v.s. retorika, retorika u historijskoj perspektivi, moć retorike).

	Jezičke vještine u fokusu: Faze pripreme govora (inventio, distributio, elocutio, memoria, actio), metode ubjedivanja, oslonci u govorništvu (etos, patos, logos), slušanje govora, dizajniranje govora, strategije, kompozicija govora, retoričke figure, argumenti, retoričko-poetske figure/figurativni jezik, neverbalni znakovi, vrste govora / stil govora. Argumentacija, stilska sredstva i stilske figure. 10. Tematska jedinica: Islam and Science Jezičke vještine u fokusu: činjenice i mišljenja (objektivno vs. subjektivno), pripreme za učešće u seminaru, pojašnjavanje i traženje pojašnjenja, razlike između neutralnog i emotivnog jezika/registra (stilistika) 11. Tematska jedinica: A Healthy Lifestyle (lifestyle choices, healthy living in the Qur'an and modern science, Qur'anic attitudes towards mental and spiritual health) Jezičke vještine u fokusu: organiziranje vokabulara, mind mapping, brzo čitanje za suštinom teksta/za posebnom informacijom - vrste čitanja, planiranje akademskog teksta u smislu teme, strukture i stila. 12. Tematska jedinica: Financial matters (Islamic finance and economics) Jezičke vještine u fokusu: brojive i nebrojive imenice, različite vrste govornog diskursa, učestvovanje u formalnom razgovoru i debati. 13. Tematska jedinica: Narrative in Islam (storytelling in the Islamic tradition, characters, plot, themes and morals, the story of Yusuf) Jezičke vještine u fokusu: praćenje priče uz pomoć tragova, ekstenzivno slušanje za općom informacijom , prepričavanje priče na osnovu bilješki, upotreba tempa, ritma, intonacije i naglaska u svrhu efikasnog donošenja priče. 14. Tematska jedinica: Islam and Environment Jezičke vještine u fokusu: parafraziranje informacije, izvještavanje na osnovu sekundarnih izvora, identificiranje funkcije članka/teksta, različiti načini strukturiranja teksta i argumentacije 15. Prezentacije studenata (odabrane islamske teološke teme).
Ishodi učenja:	Znanje: Student poznaje ključne pojmove i specifični profesionalni vokabular koji odlikuje islamski teološki žanr na engleskom jeziku. Vještine: Student se samostalno koristi autentičnim i aktualnim medijskim materijalom koji tretira različite teme iz oblasti islamske teologije/islamskih studija, te stručnom literaturom na engleskom jeziku u svrhu istraživanja. Sposoban je pripremiti i održati kraću usmenu prezentaciju te sudjelovati u diskusijama o navedenim temama. Kompetencije: Student je, prije svega, u svojoj govornoj produkciji, sposoban adekvatno povezivati islam s evropskim kontekstom, oslanjajući se pritom na

	Kur'an i hadis, Poslanikov s.a.v.s. život i praktični život vjernika u svrhu argumentiranog iznošenja vlastitog stava na najpozitivniji mogući način, kako bi doprinio boljem razumijevanju između muslimana i drugih Evropljana.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja: kroz prezentacije - Vježbe Vježbe se izvode u stalnoj interakciji nastavnika sa studentima, bez obzira na vrstu nastavne aktivnosti. Vježbe integriranih vještina čitanje/pisanje, slušanje/govorenje, npr. vježba govorenja po saslušanom predavanju, odnosno vježba izražavanja u pisanoj formi kao odgovor/reakcija na pročitani tekst. Učešće u diskusiji na času. Timski rad. - Konverzacija Vježbe konverzacije se izvode u stalnoj interakciji izvornog govornika (lektora) sa studentima. Zadaci kroz koje će studenti vježbati da govore o prvenstveno islamsko-pedagoškim temama. Diskusije. Timski rad. - Samostalni zadaci Usmena prezentacija
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Učešće u nastavi 5%, usmeni test iz konverzacije 20%, parcijalni 30%, i završni ispit 45% konačne ocjene. Vanredni: Konverzacija: 25; Prva parcijala: 30 bodova; Završni ispit: 45 bodova. Student je obavezan na svim provjerama znanja, vještina i sposobnosti ostvariti minimalno 55 % od predviđenog broja bodova. Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Skripta odabranih tekstova i materijala za vježbe: <i>Engleski jezik za Program islamske teologije.</i> Dopunska: 2. Ruqaiyyah Waris Maqsood, <i>Examining Religions - Islam</i> 3. Amna Bedri, Fiona McGarry, <i>English for Islamic Studies</i> 4. Gramatika engleskog jezika 5. Jednojezični rječnik engleskog jezika 6. Murata, Sachiko, Chittick, William C., <i>The Vision of Islam</i>, Suhail Academy, Lahore, 2005. 7. Yusuf Hamza, <i>Purification of the Heart – Signs, Symptoms and Cures of the Spiritual Diseases of the Heart.</i>

Šifra predmeta: INAR 1203	Naziv predmeta: Arapski jezik za teologe III		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Lektorske vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-ovladavanje složenijim zakonitostima arapske morfologije, paradigmama proširenih glagolskih vrsta, te njihovom praktičnom primjenom pri čitanju i razumijevanju u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -ovladavanje sintaksičkim zakonitostima i osobinama složene imenske i glagolske rečenice u afirmativnom, odričnom i upitnom obliku u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -usmeno artikuliranje, čitanje i pisanjenešto složenijih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti u govoru i pismu standarnog arapskog jezika u okviru programskih sadržaja i predviđenog gramatičkog gradiva; -vođenje jednostavnih razgovora baziranih na tematici predviđenoj nastavnim planom i programom, lektorskim vježbama i vježbama koje prate predavanja; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku.		
Tematskejedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Osvrt na proširene glagolske vrste i uvid u kur'ansku distribuciju proširenih glagolskih vrsta. 2. Glagolska vremena i glagolski načini kroz proširene glagolske vrste, pregled kur'anskih primjera. 3. Aktiv i pasiv kroz proširene glagolske vrste, kur'anski primjeri 4. Particip aktivni i particip pasivni kroz proširene glagolske vrste, kur'anski primjeri 5. Četvero konsonantski glagoli i njihove proširene vrste. 6. Osvrt na podjelu glagola u arapskom jeziku (osnovni i prošireni, potpuni i nepotpuni, pravilni, polupravilni i nepravilni), osobenosti polupravilnih glagola. 7. Podvostručeni glagoli, osobenosti konjugacije u prvoj i kroz proširene glagolske vrste; Deverbalne forme podvostručenih glagola, kur'anski primjeri. Izrada semestralnog testa. 8. Hemzirani glagoli, osobenosti konjugacije u prvoj i kroz proširene glagolske vrste; Derivirane forme hemziranih glagola; Osvrt na grafiju hemzeta, kur'anski primjeri. Izrada semestralnog testa. 9. Prijedlozi u arapskom jeziku. Podjela prijedloga. Upotreba prijedloga uz glagole. 10. Uvod u nepravilne glagole; pregledi osobenosti. 11. Slični glagoli, fonetske promjene u konjugaciji sličnih glagola u prvoj i u proširenim vrstama; Deverbalne forme sličnih glagola, kur'anski primjeri.		

	12. Šuplji glagoli, fonetske promjene u konjugaciji šupljih glagola u prvoj i proširenim glagolskim vrstama. Osrt na glagola ﻚان. Deverbalne forme šupljih glagola, kur'anski primjeri. 13. Pomoćni glagoli karakteristični arapskom jeziku. ﻚـي njemu srođni glagolii. دـكـي njemu srođni glagoli, kur'anski primjeri. 14. Prilozi; prilozi za mjesto, vrijeme, mjeru, način. Admirativ. 15. Pregled pravilnih i nepravilnih glagola kroz vrste – Rekapitulacija gradiva
Ishodi učenja:	Znanje: Ovladavanje morfološkim i sintaksičkim osnovama arapskog jezika i kontinuirano usvajanje leksičkih sadržaja u skladu sa nastavnim gradivom i specifičnom kur'anskom i hadiskom leksikom. Vještine: Razvijanje navika za četiri jezičke vještine: slušanje, razumijevanje, usmeno izražavanje i pismeno izražavanje. Kroz dinamičnije sadržaje i složenije structure razvijati vještinu percepcije i razumijevanja složenijih dijaloga i narativnih sekvenci arapskog jezika. Kompetencije: Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, vođenja nešto složenijih oblika dijaloga i učešće u mini-debatama na zadate teme, pravilno čitanje i razumijevanje nešto zahtjevnih nevokaliziranih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme u skladu sa predviđenim nastavnim sadržajima, pisanje rezimea na arapskom jeziku u cilju jačanja jezičkih kompetencija.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i prezentacije; vježbe konverzacije sa lektorom; gramatičke vježbe i rad na tekstovima; jezičke igre; debate; praćenje audio-vizualnih sadržaja.
Metode provjere znanja sa struktukom ocjene:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1. Prvi parcijalni ispit za redovne studente sa 25% od ukupnog broja poena za redovne i 30% za vanredne studente; 2. Usmeni ispit iz konverzacije u prisustvu gostujućeg lektora čini 20%; 3. Drugi parcijalni ispit za redovne studente sa 45% od ukupnog broja poena i 50% za vanredne studente; Prisustvo nastavi za redovne student uz određene aktivnosti boduje se do 10% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačnici imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

	<i>Obavezna:</i> 1. Jones, Alan Arabic Through The Qur'an, The IslamicTexts Society, Cambridge, PDF (link: https://archive.org/details/arabic-through-the-Quran-alan-jones) 2. Mustafa Galajini, Gami'u d-durus al-arabijja, I-II, Beirut, 2005. (link: https://ia802504.us.archive.org/23/items/WAQ33751/01_33751.pdf) 3. Muftić, Teufik: Gramatika arapskog jezika, Sarajevo, 1998. 4. Sikirić, Šaćir, Pašić Muhamed, Handžić Mehmed: Gramatika arapskog jezika, I-II, Sarajevo, 1936. 5. Uroosa, Izzath, Learning Arabic Language of the Qur'an, Darussalam, Rijad, 2009. ((link: https://archive.org/details/LearningArabicLanguageOfTheQuran.pdf) 6. Arapski tekstovi 1. i 2., priredile: Zehra Alispahić i Amira Trnka, Hrestomatija, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. 6. Muftić, Teufik: Arapsko-bosanski rječnik, El-Kalem, Sarajevo, 2004. <i>Dopunska:</i> 1. Attar, Samar: Modern Arabic – Gramamar In Context, Beirut, 1998. 2. Božović, Rade: Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i rječnikom, Sarajevo, 1984. 3. Kico, Mehmed: Arapska gramatika u vremenu, Dobra knjiga, Sarajevo, 2013. 4. Kico, Mehmed: Arapska jezikoslovna znanost (općelingvistička utemeljenja i specifična određenja), Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2003. 5. Tanasković, Darko – Anđelka Mitrović, Gramatika arapskog jezika, Beograd, 2005. 6. Tantavi, Muhammad Sajjid, Mu'gamu i'rabi alfazi al-Qur'ani I-Kerimi, Maktabatu Lubnan naš-irun, 1997; (link: https://media.tafsir.net/ar/books//7663.pdf) 7. Sljikovni arapsko engleski rječnik: http://www.islam-sunna.pl/wp-content/uploads/2015/07/Obrazkowy-s%C5%82ownik-i%C4%99zyk-arabski.pdf

Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita:4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanje: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvođenje u modernu i savremenu zapadnu filozofiju kao razuđeno područje i raznoliko manifestiranje historije filozofije kao primjera „ prolaznog pojavljivanja vječnog“, kao novo staro nastojanje da se u medijumu mišljenja postiže ono što se u religiji ima putem objave.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicomama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Filozofija renesanse 2. Racionalizam (Descartes) 3. Empirizam (Locke) 4. Filozofija prosvjetiteljstva (Rousseau) 5. Njemački klasični idealizam (Kant) 6. Njedmački klasični idealizam (Schelling, Hegel) 7. Test 8. Kierkegaard 9. Nietzsche 10. Logički atomizam (Wittgenstein) 11. Fenomenologija (Husserl) 12. Heidegger 13. Postmoderna filozofija 14. Savremene filozofije teorije 15. Završni ispit				
Ishodi učenja:	Upoznavanje sa historijskim temama modern i savremene zapadne filozofije u mišljenjima filozofa koji su obilježili „unutarnju“ i „vanjsku povijest filozofije“, njezin razvitak u sopstvenom uvidu i normiranju i u idejama, odnosima i zadacima orientira koje dijeli sa religijom, znanosti, umjetnošću. To su teme historije filozofije kao reprezentativni izrazi uzdizanja misli u povijesti i povijesti koja prati misao u njezinih višim oblicima i strukturama.				
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 60 % Vježbe: 40 %				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevodenje i analiziranje djela i tekstova				
Literatura:	Obavezna: 1. Wilhelm Windelband, <i>Povijest filozofije</i>, knjiga prva, Zagreb 1990. Dopunska: 1. G.V.F.Hegel, <i>Istorija filozofije</i>,svezak I,II i III (fragmenti) , Beograd 1970. 2. Bertrand Rasel, <i>Istorija zapadne filozofije</i>, (fragmenti), Beograd 1998. 3. Branislav Petronijević, <i>Istorija novije filozofije</i>, Nolit, Beograd.				

	4. Vladimir Filipović, Novija filozofija Zapada, Zagreb, 1979.

Šifra predmeta: INKI 1204		Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ospozobiti studenate da znaju čitati Kur'an prema Veršovom rivajetu.		
Tematske jedinice:	1. Imam Nafi' i njegov ravija Verš – biografija. Uvod u metodološke principe Veršovog rivajeta. 2. Učenje Istiaze, Besmele i Fatihe prema Veršovom rivajetu. 3. Pravilo dužine na konsonantu <i>m</i> u funkciji plurala (<i>siletmim el-džem'</i>). 4. Osnovne i izvedene dužine prema Veršovom rivajetu. 5. Artikulacije <i>hemzeta</i> prema Veršovom rivajetu; <i>teshil, ibdalīnakl</i>. 6. Artikulacija <i>hemzeta</i> u jednoj riječi; artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> u jednoj riječi. 7. Artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> između dvije riječi. <i>Nakl</i> – prenošenje vokala s <i>hemzeta</i> na prethodni harf. 8. Rekapitulacija/test. 9. Mali <i>idgam</i> u Veršovom rivajetu – uvjeti i pravila. 10. Specifičan izgovor dugog vokalaa (<i>imala</i>) u Veršovom rivajetu. 11. Artikulacija konsonanta <i>r</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkamer-ra</i>). 12. Artikulacija konsonanta <i>l</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkam el-lam</i>). 13. Ortografske specifičnosti Veršovog rivajeta. Spojeni i ispušteni konsonant j na kraju riječi. 14. Najučestalije sintaksičke odrednice Veršovog rivajeta. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje obrađenih tedžvidskih pravila prema Veršovom rivajetu; memoriranje sura iz 30 džuza (od <i>el-Fedžr</i> do <i>en-Nas</i>) uključujući suruel-<i>Mulki</i> pet ašereta po izboru. Vještine: Praktična primjena tedžvidskih pravila specifičnih za Veršov rivajetu surama iz 29. Džuza Kur'ana. Kompetencije: Mogućnost teorijskog objašnjenja ili praktične demonstracije obrađenih tedžvidskih pravila.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.		
Literatura:	Obavezna: 1. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. Dopunska:		

	1. Dževad Šošić, Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INFI 1203	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovje (Ibadat) II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	- studenti budu upoznati s temeljnim pravilima i terminologijom iz Obredoslovja i vjerskom pakom; - osposobi studente za pravilno izvođenje vjerske prakse.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u predmet; Smiso posta i ramazana 2. Definicija i elementi definicije posta 3. Opravdani razlozi prekida posta 4. Napaštanje posta; Posljedice kvarenja posta; 5. Kefaret i fidja; 6. Smisao zekata; Razlika između zekata, poreza i sadekatu'l-fitra 7. Imovinu na koji se daje zekat 8. Parcijalni ispit I 9. Kategorije primalaca zekata 10. Obračun zekata 11. Menadžemt zekata u svijetu I kod nas 12. Smisao hadža; Definicija i sastavni dijelovi hadža 13. Vrste hadža; Prekršaji na hadžu i iskupi 14. Hadžski obredi u kontekstu gužve 15. Rezime i evaluacija.		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da: a) definiše i objasni temeljne pojmove iz oblasti Obradoslovja; b) izloži i klasifikuje znanja iz oblasti obredne posta, zekata i hadža; c) objasni zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela; d) poveže teorijsko znanje sa konkretnim pitanjima iz prakse.		

Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Seminarski rad: 20 bodova Parcijalni ispit I: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost) Parcijalni ispit II: 40 bodova (35 ispit + 5 aktivnost)
Literatura:	Obavezna: 1. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stječište mora)</i>, preveli: Omer Nakićević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 243-352. 2. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 253-394. 3. Mustafa Hasani, "Sawm - islamski post", u: <i>Vodič za islamski post "Mjesec ramazana počinje"</i>, Tugra, Sarajevo, 2009. 4. Mustafa Hasani, "Problem gužve u Harem-i Šerifu za vrijeme hadždža", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005, br. 10, str. 167-190. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/382-zbornik-radova-10 5. Fetva o bedeluku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2488-fetva-o-bedeluku 6. Farz je izdvojiti zekat i sadekat'l-fitru Bejtu'l-mal Islamske zajednice http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/19936-farz-je-izdvojiti-zekat-i-sadekatu-l-fitru-u-bejtu-l-mal Dopunska: 1. Muhamed Madžid Itr, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. 3. Dr. Vehbe Ez-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-Islamiju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. 4. Hasan ibn Ammar eš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, Planjax Komerc, Tešanj, 2017. 5. Mustafa Hasani, "Modeli organiziranog prikupljanja i distribucije zekata u svijetu", <i>Glasnik</i>, LXVI, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, septembar-oktobar, 2004, br. 9-10, str. 932-948. 6. Mustafa Hasani, "Fond zekjata iz Kuvajta – primjer savremene organizacije za prikupljanje i distribuciju zekata", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004, br. 9, str. 149–164. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/381-zbornik-radova-9 7. "Važnost islamske vlasti u organizaciji i vođenju akcije ubiranja i distribucije zekata sa posebnim osvrtom na Islamsku zajednicu u Bosni i Hercegovini", <i>Znakovi vremena</i>, Naučnoistraživački institut "Ibn Sina", Vol. 9, Sarajevo, 2006, br. 31, str. 63-78.

	8. "Problem gužve na Mini za vrijeme hadždža", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, XXVI, Sarajevo, 2007, br. 12, str. 139-159. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/384-zbornik-radova-12 9. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.

Šifra predmeta: INIC 1201	Naziv predmeta: Uvod u studije islamske civilizacije		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj kurs počinje definicijama pojmova kulture i civilizacije. Nakon kratkih napomena o historiji ljudske civilizacije kurs govori o mjestu islamske civilizacije među drugim civilizacijama, njenoj suštini i stanju muslimanskog svijeta danas. Kurs zatim obrađuje podsisteme i krizu islamske civilizacije, te odnose između nje i savremenog Zapada. Cilj predmeta je uvesti studente u glavne teme studija islamske kulture i civilizacije.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Definicije pojmova kultura i civilizacija; Odnos vjere i kulture 2. sedmica: Mjesto islamske civilizacije među svjetskim civilizacijama 3. sedmica: Svijet islama danas: pregled osnovnih društvenih pokazatelja 4. sedmica: Temelji i suština islamske civilizacije 5. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: političko-administrativni sistem 6. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: ekonomski sistem 7. sedmica: Žena u muslimanskim društvima; Nemuslimani u islamskoj civilizaciji 8. sedmica: Rekapitulacija/Semestralni ispit 9. sedmica: Kriza islamske civilizacije: tradicionalistička i modernistička perspektiva 10. sedmica: Kriza islamske civilizacije: selefijska i reformistička perspektiva 11. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: historija susretanja		

	12. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: Orientalizam i muslimansko otkriće Evrope 13. sedmica: Muslimanski i zapadni doprinos svjetskoj civilizaciji 14. sedmica: Sukob civilizacija? 15. sedmica: Rezime: Muslimani u eri globalizacije
Ishodi učenja:	<i>Znanje</i>: Temeljno poznавање главних тема из области студија исламске цивилизација и различитих видљења тих тема. <i>Vještine</i>: Идентифицирати главна питања и аргументе за разлиčita стажалишта по свакој обрађеној теми. <i>Kompetencije</i>: Студент би након одслушаног предмета требао бити способан pratiti и конструктивно учествовати у разговорима о исламској цивилизацији, њеној прошлости, стању и перспективама те односима међу цивилизацијама.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente učešće u konsultativnoj nastavi) 10%; - Zadaci (za vanredne studente zadaci sa asistenticom) 20%; - Parcijalni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 35% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	<i>Obavezna</i>: 1. Hrestomatija <i>Uvod u studije islamske civilizacije</i>, ur. Ahmet Alibašić, Sarajevo, 2017. <i>Dopunska</i>: 1. Lewis, Bernard. "Muslimansko otkriće Evrope: dodir i sudar" u Karić, prir. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>, 43-97. 2. Lewis, Bernard. "Povijest drugih naroda" u <i>Islam and the West</i>. New York: Oxford University Press, 1993, 119-30. (Preveo Fikret ef. Pašanović). 3. Hodžić, Dževad, ur. <i>Atlas islamskoga svijeta</i> (Sarajevo: Udrženje ilmijje IZ u BiH, 2003). 4. Huntington, Samuel. "Sukob civilizacija" u Enes Karić, ed. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>. Sarajevo: Pravni centar, 1996: 99-129. 5. Said, Edward W. <i>Orijentalizam</i>. Zagreb: Konzor, 1999.

Šifra predmeta: INAK 1203	Naziv predmeta: Rane škole kelama				
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa nastankom i razvojem klasičnih škola muslimanskoga mišljenja (<i>kelam</i>), osnovnim problemima kojima su se one bavile, te značajem klasičnih doktrina i teološkoga metoda u današnjem vremenu.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Uvodna razmatranja: Upoznavanje s problemom predmeta te metodologijom rada (<i>obaveze nastavnika i studenata</i>)“ 2. sedmica „Osnovne karakteristike i temeljna terminologija kelama“ 3. sedmica „Nastanak i razvoj nauke kelama“ 4. sedmica „Rane muslimanske teološke škole: metode i učenja“ 5. sedmica „Nastanak koncepta ortodoksije: problem irdžâ“ 6. sedmica <i>I parcijalni ispit (zavisno od rokova)</i> 7. sedmica „Kosmologija: kelâm i teologija“ 8. sedmica „Mu‘tezilijska kosmologija“ 9. sedmica „Osnovna učenja mu‘tezilijske škole (izvori mu‘tezilijske egzegeze)“ 10. sedmica „Imam Eš‘arî i osnovna učenja eš‘arîja“ 11. sedmica „Eš‘arijska kosmologija“ 12. sedmica				

	„Teološki metod imam Eš'arīja“ 13. sedmica „Imam Māturīdī: život, djela i teološki metod“ 14. sedmica „Osnovna učenja maturidijā (usporedba sa mu'tezilijama i eš'arijama)“ 15. sedmica „Osnovna učenja imama Ṭahāwīja i usporedba s učenjem imama Māturīdīja“
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Uspješnim savladavanjem planiranoga sadržaja, studenti će: a) poznavati historijski razvoj ilmul kelama kao i opći religijski, društveno-politički te kulturni kontekst u kojem je nastao; b) poznavati razloge nastanka različitih škole te faktore koji su utjecali na njihovo jačanje odnosno slabljenje; c) uočiti jedinstvenu supstancu intelektualnoga nasljeđa uopće, u smislu prepoznavanja identičnosti tema problematiziranih u različitim religijskim, kulturnim i društvenim okolnostima. <i>Vještine:</i> Nakon ovoga kursa, svršenici će moći: a) koristiti seu određenoj mjeri klasičnim muslimanskim teološkim djelima; te b) uočavati nove oblike teološkoga mišljenja u Bosni. <i>Kompetencije:</i> u profesionalnome smislu svršenici kursa bit će u stanju stupati u otvoreni dijalog sa različitim školama muslimanskoga mišljenja, odnosno moći će u javnosti kompetentno iznositi karakteristike temeljnih učenja ranih i klasičnih kelamskih škola; u ličnome smislu, na prezentiranome sadržaju moći će detaljnije promišljati o vlastitome razumijevanju osnovnih teoloških pomova.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 50 % 2. workshops 20 % 3. prezentacije 30 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 % <i>Vanredni student:</i> 1. mogućnost: 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	Obavezna:

	1. Adnan Silajdžić, <i>Hrestomatija tekstova Rane škole Kelama</i>, FIN, Sarajevo, 2005. godine (stranice: 7.-55.; 85.-107.; 115.-316.) 2. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „Murdžije“, u knjizi: <i>Akaidska učenja Ebu Hanife – Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., str. 158.-167. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Prijevod, pogovor i predgovor djela Luma'a (Bit polemike sa otpadnicima iinovatorima)</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2000. 2. Stjepan Kušar, „Spoznaјa Boga i dokazivanje Božjeg postojanja“, u knjizi: <i>Filozofija o Bogu: Graђa i literatura za studij teodiceje</i>, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2001., str. 53.-68. 3. Karen Armstrong, <i>Povijest Boga</i>, Zagreb, Prosvjeta, 1998. ،تاریخ المذاہب الایسلامیة“ لامام محمد أبو زهرة، Cairo, Dār al-fikr al-‘arabī, 1996., str. 11.-19.; 102.-172. 4. <i>The Cambridge Companion to Classical Islamic Theology</i>, Cambridge, University of Cambridge, 2008., str. 33.-53.; 77.-160.; 288.-307.; (postoji i prijevod na bosanskom) 5. Lutz Berger, <i>Islamische Theologie</i>, Beč, Facultas Verlags und Buchhandels AG, 2010., str. 17.-33.; 55.-84.

Šifra predmeta: INRP 1202	Naziv predmeta: Uvod u psihologiju		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
		Seminar: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog kolegija izučavaju se odabrane teme iz savremene psihologije od posebnog značaja za vjerodostojno razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa najvažnijim spoznajama savremene psihologije i 2) studentima omogućiti uvid u njihova moguća značenja i praktične implikacije i primjene u različitim segmentima života.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući</i>	1. Predmet savremene psihologije 2. Ličnost i njeno značenje 3. Identitet i njegove odrednice 4. Emocionalna inteligencija 5. Dječja psihologija 6. Psihologija adolescencije		

<i>specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	7. Psihologija odrasle dobi 8. <i>Rekapitulacija / test</i> 9. Psihološke značajke stare populacije 10. Socijalna psihologija persuazije i propagande 11. Unutarnjopravna dinamika i međugrupni odnosi 12. Mentalno zdravlje i psihološko savjetovanje 13. Stres, zdravlje i posao 14. Psihologija braka i porodice 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	- Imati uvid u predmet i pristup izučavanju savremene psihologije. - Poznavati osnovne psihosocijalne pojmove i procese važne za razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka. - Prepoznati važnost usvojenih psiholoških spoznaja za razumijevanje ponašanja čovjeka u različitim životnim situacijama i segmentima života. - Pratiti i kritički analizirati prisustvo ovih procesa i mogućnosti njihovih primjena u svakodnevnom životu i radu.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; Vježbe; Seminar(i)
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Prisustvo i učešće u nastavi 10%, seminarski rad 10 %, prvi parcijalni ispit 30 %, drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Aronson, Elliot, Timothy Wilson i Robin Akert, <i>Socijalna psihologija</i>, Mate d.o.o., Zagreb, 1997, odabrana poglavlja. 2. Berk, Laura, <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i>, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2007, odabrana poglavlja. 3. Bezić, Ivan, "Pastoralna psihologija", <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 60 (1990), str. 95-105. 4. Družić-Ljubotina, Olja i Ljiljana Friščić, „Profesionalni stres kod socijalnih radnika: izvori stresa i sagorijevanje na poslu“, <i>Ljetopis socijalnog rada</i>, vol. 21 (1990), str. 5-32. 5. Ekeman, Natan, <i>Psihodinamika porodičnog života</i>, 1966, odabrana poglavlja. 6. Goleman, Daniel, <i>Emocionalna inteligencija</i>, Mozaik knjiga, Zagreb, 1997, odabrana poglavlja. 7. Hwang, Philip i Bjorn Nilsson, <i>Razvojna psihologija</i>, Dom Štampe, Zenica, 2000, odabrana poglavlja. 8. Larsen, Randy i David Buss, <i>Psihologija ličnosti</i>, preveli Denis Bratko, Ana Butković i Ivana Hromatko, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008, odabrana poglavlja. 9. Rot, Nikola, <i>Opšta psihologija</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004, odabrana poglavlja. <i>Dopunska:</i> 1. Despot-Lučanin, J. (2003). <i>Iskustvo starenja</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 2. Domazet, Andelko, „Teologija i psihologija: mogućnosti i granice dijaloga“, <i>Filozofska istraživanja</i>, vol. 2 (2007), str. 261-278. 3. Duran, M. (2004). <i>Dijete i igra</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 4. Lacković-Grgin, K. (1999). <i>Samopoimanje mladih</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 5. Petz, Boris, <i>Uvod u psihologiju</i>, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2001. 6. Scahie, K.W., Willis, S.L. (2001). <i>Psihologija zrele dobi i starenja</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko. 7. Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1998). <i>Dječja psihologija</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Šifra predmeta: INAR 1204	Naziv predmeta: Arapski jezik za teologe IV		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja 30 Vježbe 15 Lektorske vježbe 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	-ovladavanje složenijim zakonitostima arapske morfologije, paradigmama proširenih glagolskih vrsta, pravilnih i nepravilnih glagola te njihovom praktičnom primjenom pri čitanju i razumijevanju u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -ovladavanje sintaksičkim zakonitostima i osobinama složene imenske i glagolske rečenice u afirmativnom, odričnom i upitnom obliku u svakodnevnim primjerima i na korpusu Kur'ani Kerima; -usmeno artikuliranje, čitanje i pisanje složenijih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti u govoru i pismu standarnog arapskog jezika u okviru programskih sadržaja i predviđenog gramatičkog gradiva; -vođenje jednostavnih razgovora; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku; -uvid u izvornu literaturu na arapskom jeziku iz islamskih nauka.		
Tematskejedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Osvrt na nepravilne glagole. Krnji glagoli, fonetske promjene u konjugaciji krnjih glagola u prvoj i proširenenim glagolskim vrstama. Deverbalne forme krnjih glagola, kur'anski primjeri. 2. Dvostruko nepravilni glagoli kroz prvu i proširene glagolske vrste. Deverbalne forme dvostruko nepravilnih glagola, kur'anski primjeri. 3. Prijelazni i neprijelazni glagoli; Glagoli prijelazni sa dva i tri objekta. Pregled akuzativa u arapskom jeziku; Predikat glagola kana i njemu srodnih glagola; Subjekat čestice inna i njoj srodnih čestica; Akuzativ bližeg objekta. 4. Opći akuzativ, osobenosti, vrste, upotreba. Akuzativ mesta i vremena. 5. Akuzativ uzroka ili svrhe, osobenosti, vrste, upotreba. Socijativni akuzativ. 6. Akuzativ stanja i rečenica stanja. Osobenosti, vrste, upotreba. 7. Akuzativ specifikacije, izražavanje komparativa i superlatива u arapskom jeziku i brojeva većih od 10 kao primjera akuzativa specifikacije. 8. Akuzativ izuzimanja, čestice za izuzimanje, rečenica sa prijedlozima za izuzimanje. 9. Pregled akuzativa u kur'anskem kontekstu. Izrada semestralnog testa. 10. Uvod u sintaksu, podjela rečenice na prostu i složenu; podjela složenih rečenica na nezavisne i zavisne, zavisne složene rečenice; Realna pogodbena rečenica i pogodbeni veznici.		

	11. Irealna pogodbena rečenica; Deverbalne imenice: imenice mesta, oruđa i zanimanja. 12. Mjesna rečenica; Vremenska rečenica; Veznici; Rečenica s dvojnim veznicima. 13. Načinska rečenica; Namjerna rečenica. Uzročna rečenica; Uzročni veznici. Uzvici; dopusne rečenice. 14. Odnosna rečenica, sifaisila. 15. Rekapitulacija gradiva
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Ovladavanje morfološkim i sintaksičkim osnovama arapskog jezika i kontinuirano usvajanje leksičkih sadržaja u skladu sa nastavnim gradivom i specifičnom kur'anskom i hadiskom leksikom. <i>Vještine:</i> Razvoj jezičkih vještina: slušanje, razumijevanje, usmeno izražavanje i pismeno izražavanje. Kroz dinamičnije sadržaje i složenije structure razvijati vještinu percepcije i razumijevanja složenijih dijaloga i narativnih sekvenci arapskog jezika. <i>Kompetencije:</i> Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, samostalno korištenje rječnika i prevođenje određenih tekstualnih sekvenci, vođenja složenijih oblika dijaloga i učešće u mini-debatama na zadate teme, pravilno čitanje i razumijevanje više zahtjevnih nevokaliziranih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme; pisanje rezimea na arapskom jeziku u cilju jačanja jezičkih kompetencija.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i prezentacije; vježbe konverzacije sa lektorom; gramatičke vježbe i rad na tekstovima; jezičke igre; debate; praćenje audio-vizualnih sadržaja
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1. Prvi parcijalni ispit za redovne studente sa 25% od ukupnog broja poena za redovne i 30% za vanredne studente; 2. Usmeni ispit iz konverzacije u prisustvu gostujućeg lektora čini 20%; 3. Drugi parcijalni ispit za redovne studente sa 45% od ukupnog broja poena i 50% za vanredne studente; Prisustvo nastavi za redovne student uz određene aktivnosti boduje se do 10% konačnog ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačnici imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Jones, Alan Arabic Through The Qur'an, The IslamicTexts Society, Cambridge, PDF (link: https://archive.org/details/arabic-through-the-Quran-alan-jones) 2.Mustafa Galajini, Gami'u d-durus al-arabijja, I-II, Bejrut, 2005. (link:https://ia802504.us.archive.org/23/items/WAQ33751/01_33751.pdf) 3.Muftić, Teufik: Gramatikaarapskogjezika, Sarajevo, 1998. 4. Uroosa, Izzath, Learning Arabic Language of the Qur'an, Darussalam, Rijad,2009. ((link:https://archive.org/details/LearningArabicLanguageOfTheQuran.pdf) 5. Arapski tekstovi 1. i 2., priredile: Zehra Alispahić i Amira Trnka, Hrestomatija, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. 6.Muftić, Teufik: Arapsko-bosanski rječnik, El-Kalem, Sarajevo, 2004. Dopunska: 1. Attar, Samar: Modern Arabic – Gramamar In Context, Bejrut, 1998. 2. Božović, Rade: Udžbenikarapskogjezikasavježbankomirječnikom, Sarajevo, 1984. 3. Kico, Mehmed: Arapskagramatika u vremenu, Dobra knjiga, Sarajevo, 2013. 4. Kovalev, A. A. – G. Š. Šarbatov: Učbenikarabskogojazika, Moskva, 1969. 5. Sikirić, Šaćir: MuhamedPašić, Mehmed Handžić: Gramatikaarapskogjezika, I-II, Sarajevo, 1936. 6. Tanasković, Darko – AndelkaMitrović, Gramatikaarapskogjezika, Beograd, 2005. 7.Slikovni aapsko engleski rječnik: http://www.islam-sunna.pl/wp-content/uploads/2015/07/Obrazkowy-s%C5%82ownik-j%C4%99zyk-arabski.pdf

Šifra predmeta: INIM 1205	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 15 Predavanja: 0 Praktične vježbe: 15 Terenski rad: Praksa:		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	-Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu Ostale teme: - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama -Realizacija ramazanske prakse (100 sati) -Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) Analiza dokumenata s prakse -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, -„Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i -„Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“
Ishodi učenja:	Znanje: Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice. Vještine: Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. Kompetencije: Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamsko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad. Struktura bodova: -Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova -„Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova -„Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	Obavezna: 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udrženje ilmijje Iz u BiH, Sarajevo, 2000.

	<i>Dopunska:</i> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i> , El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INAK 1304	Naziv predmeta: Uvod u sufizam (Tesavvuf)				
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Seminar: 15			
Učesnici u nastavi:		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet			
Preduslov za upis:		-			
Cilj (ciljevi) predmeta:		Studentima ponuditi temeljit uvid u genezu i razvoj tesavvufske misli i prakse, te osnovna učenja razvijana unutar ove tradicije u muslimanskoj povijesti.			
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Uvodna razmatranja“ 2. sedmica „Definicija i izvori sufizma“ 3. sedmica „Teorije o projeklu sufizma“ 4. sedmica „Jezik sufiske literature“ 5. sedmica „Slika duhovnog univerzuma sufiske literature“ 6. sedmica „Put spoznaje u sufiskoj literaturi (sayral-suluk)“ 7. sedmica „Sufijska metafizika“ 8. sedmica TEST 9. sedmica „Sufijska kozmologija“ 10. sedmica „Sufijska antropologija“ 11. sedmica „Sufijska epistemologija“ 12. sedmica „Sufijska eshatologija“ 1. i 14. sedmica „Tarika kao modus vivendi futuwwata i walayata“ 15. Rekapitulacija				
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga tečaja studenti će: a) stići temeljna znanja o definiciji kao i izvorima sufizma, te jeziku sufiske literature,				

	kao i o sufijskoj kozmologiji, antropologiji i epistemologiji; b) biti u prilici analizirati i detektirati brojne utjecaje, što ju je izvršila sufijska književnost općenito na ljudsko stvaralaštvo. <i>Vještine:</i> Polaganjem ovoga predmeta svršenici će biti u mogućnosti: a) adekvatno čitati osnovne tesavufske tekstove na našemu jeziku; b) kompetentno razgovarati o temeljnim doktrinama sufizma sa džematlijama, kao i sa sufijskim džematima; c) detektirati nove oblike sufijskoga mišljenja u Bosni <i>Kompetencije:</i> Pohađanjem i polaganjem ovoga kursa stječe se kompetencija za izvođenje nastave iz predmeta <i>Akaid</i> u medresama. Također prilikom upoznavanja sa tematikom iz ovoga predmeta postižu se određene kompetencije za rad u medijskom sektoru prilikom prezentiranja osnovnih pojmoveva i historije sufizma. Pored toga, stječu se i bazična znanja koja omogućavaju budućim imamima da podučavaju vjernike osnovama sufijske misli.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 80 % 2. workshops 10 % 3. prezentacije 10 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. Prva parcijala 45 % 2. Druga parcijala 45 % 3. Seminar 10 % <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. S. H. Nasr, <i>Živi sufizam</i>, Institut 'Ibn Sina', Sarajevo, 2007.; 2. Henry Corbin, <i>Historija islamske filozofije I</i>, 'Izvori meditacije u islamu', Logos, Sarajevo, 1977. 3. Henry Corbin, <i>Islam u Iranu</i>, I, 'Bemust', Sarajevo 2000., str. 138.-163.; <i>Islam u Iranu</i>, III, 'Teološki, ontološki i ezoterički Tawhid', str. 180.-192.; 4. Rešid Hafizović, <i>Temeljni tokovi sufizma</i>, 'Bemust', Sarajevo, 1999., 'Definicija sufizma, jezik sufijske literature i sufijski traktati'

Šifra predmeta: INFI 1304	Naziv predmeta: Šerijatsko personalno pravo		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Cilj ovog kursa je da upozna studente sa mjestom i ulogom braka i porodice u islamu. Uključuje pitanja: obaveznost braka, glavni uvjeti braka, bračne zabrane, pitanja prestanka braka i posljednice braka. Sve navedeno je ilustrirano primjerima iz sudske prakse šerijatskih sudova. Upoznati stedente sa osnovama šerijatskog naslijednog prava.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Personalno pravo; Porodica i njena struktura. 2. sedmica: Definicija braka i ciljevi braka u šerijatskom pravu. 3. sedmica: Uvjetizabrak, Vrstebraka (Poligamija; mješovitibrak, fiktivni brak, mutaveza). 4. sedmica: Mehr; Medijacija – rješavanjebračnihnesuglasica. 5. sedmica: Prekidbraka (Vrste: Sudskiprekidbraka, Sporazumniprekid braka, Lian, Fesh). 6. sedmica: Talak-repudijacija. 7. sedmica: Posljedicebraka; Iddet . 8. sedmica: Rekapitulacija/Test. 9. sedmica: Imovinskiizdacinakonsmrtoistavitelja; Diobaimovine 10. sedmica: Vasijjet – posljednjavolja. 11. sedmica: Specifičnost i važnost naslijednog prava; Predislamski i islamski naslijedni red – reforme. 12. sedmica: Kategorije naslijednika u šerijatskom pravu; Mogućnosti naslijednika. 13. sedmica: Naslijedivanje ženskih lica. 14. sedmica: Specifični slučajevi naslijedivanja. 15. sedmica: Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Student je kompetentan za uključivanje u rad bračnih i predbračnih savjetovališta, pripremanje ili obavljanje šerijatskih vjenčanja, savjetovanja vezana za rješavanje bračnih sukoba i sl.		
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.		

Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Seminarski rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
	<i>Oavezna:</i> 1. Ibrahim Džananović, Primjena šerijatskog porodičnog prava kroz praksu Vrhovnog šerijatskog suda u sarajevu, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu. 2. Mustafa Hasani, <i>Tumačenje i primjena normi šerijatskog prava o mješovitim brakovima u Bosni i Hercegovini u periodu 1930-1940. godina</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, neobjavljen doktorski rad. 3. F. Karčići E. Karić, <i>Šerijatsko pravo u savremenom dobu</i>, Pravni centar, Sarajevo, 1998, str. 333-357. 4. Begović Nedim: "Testament u islamskom pravu", Glasnik, LXIV/2002, br. 11-12, str. 1147-1158. 5. Mehmed Begović, Šerijatsko bračno pravo. 6. M. A. Ćerimović, Šerijatsko nasljedno pravo.
Literatura:	<i>Dopunska:</i> 1. Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, II. 2. Hasib Muratbegović, Tumač šerijatskih propisa hanefijskog mezheba o ženitbi, obitelji i nasljedstvu, ? 3. Džananović Ibrahim, "Odsutnost i nestalost muža kao razlog za rastavu braka", Takvim 1997, Udrženje Ilmije BiH, Sarajevo, 1996, str. 31-43. 4. Hukukialiekaranamesi, Ženitbeni zakonik. 5. Abdulah Ajni Bušatlić, Porodično i nasljedno pravo muslimana. 6. M. Hasani, "Jedna interesantna vasijjetnama iz Gračanice iz 1936. godine", Takvim za 2006, Sarajevo, 2005. 7. N. Traljići S. Babić, Bračno pravo. 8. M. Hasani i N. Begović, „Praksa šerijatskih vjenčanja u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini“, <i>Glasnik</i>, LXXIII, Rijaset IZ u BiH, novembar-decembar 2011, br. 5-6, str. 1124-1137.

Šifra predmeta: INIC 1302	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije do 1700.				
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prati se nastanak, razvoj i transmisija islamske kulture i civilizacije na različitim geografskim prostorima; daje se pregled glavnih kulturnih zona islama sa njihovim karakteristikama i ostvarenjima u različitim segmentima do 18. stoljeća. Posebno se prate kulturni među-uticaji, nastanak, glavne karakteristike i historijski razvoj osnovnih političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija u ovom razdoblju. Glavni ciljevi predmeta su: ▪ Studente upoznati s glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije do perioda kolonijalizma; ▪ Studente upoznati s glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama.				
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod; Faktori promjene 2. sedmica: Vrijeme Hulefairašidina i emevijski period 3. sedmica: Islamska civilizacija 750-945. 4. sedmica: Islamska civilizacija 945-1405. 5. sedmica: Islam u Španiji i južnoj Italiji 6. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije 7. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije 8. sedmica: Osmanska država 1300-1700. 9. sedmica: Osmanska država 1300-1700. 10. sedmica: Klasične osmanske institucije 11. sedmica: Islam u Iranu od 13-18. st. 12. sedmica: Islam u južnoj i jugoistočnoj Aziji prije kolonizacije 13. sedmica: Islam u centralnoj Aziji, Rusiji i Kini do 18. st. 14. sedmica: Islam u podsaharskoj Africi prije kolonizacije 15. sedmica: Rekapitulacija				
Ishodi učenja:	Znanje: stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim događajima, procesima, institucijama i ličnostima islamske civilizacije od njenog nastanka do 1700. godine. Vještine: kritičko promišljanje obrađenih događaja, ličnosti i procesa.				

	<i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema historije islamske civilizacije iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji do 1700. godine; sposobnost uočavanja veza među civilizacijama; razumijevanje uzroka uspona i pada muslimanskih država.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 10%; - Kvizi (za vanredne studente zadaci sa asistenticom) 15%; - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvi sedam sedmica); - Završni ispit 45% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije 610-1700</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2018. <i>Dopunska:</i> 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 3. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 4. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 5. James A. Dator, John A. Sweeney, Aubrey M. Yee, <i>Mutative Media: Communication Technologies and PowerRelations in the Past, Present, and Futures</i>, Springer, 2015, 133-139. 6. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 7. Turkiye Diyanet Vakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017.

Šifra predmeta: INHA 1303	Naziv predmeta: Metodologija hadisa		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	

Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	• da se studentima ponudi povijesni prikaz nastajanja najznačajnijih hadiskih djela i da se upoznaju s njihovim osnovnim karakteristikama i metodologijom; • da se studenti kroz čitanje klasičnih hadiskih tekstova upoznaju s osnovnom hadiskom terminologijom, metodologijom hadiskih naučnika kojom su se koristili u sačinjavanju svojih djela te specifičnom leksikom koja se može naći u tim djelima kako bi se osposobili za samostalno čitanje i razumijevanje tekstuálnih sadržaja hadiskih zbirki bez obzira na vrijeme njihovog nastajanja.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Upoznavanje s osnovnim metodama koje su korištene u sačinjavanju hadiskih djela, komentiranju hadisa i ocjeni njegove vjerodostojnosti 2. Hadiske zbirke iz vremena ashaba i tabi'ina 3. Hadiske zbirke iz vremena posttabiina 4. Šest temeljnih hadiskih zbirki 5. Najznačajniji komentari hadiskih zbirki 6. Najznačajniji komentari El-Buharijevog <i>Sahiha</i> 7. Rekapitulacija/Test 8. Najznačajniji komentari Muslimovog <i>Sahiha</i> 9. Najznačajniji komentari Et-Tirmizijevo Džamia 10. Najznačajniji komentari En-Nesaijevog <i>Sunena</i> 11. Najznačajniji komentari Ebu Davudovog <i>Sunena</i> 12. Najznačajniji komentari Ibn Madžeovog <i>Sunena</i> 13. Najznačajnije enciklopedije hadisa 14. Hadiska djela u savremenom dobu 15. Rekapitulacija svih tema
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju valjano razumijevati ikoristiti hadisku terminologiju i poznavati hadisku metodologiju. Vještine: Studenti će moći samostalno čitati i razumijevati hadiske tekstove i razlikovati različita hadiska djela. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano razumijevanje i tumačenje najrelevantnijih hadiskih djela koja su nastala tokom muslimanske povijesti.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Buhari (El-) Muhammed ibn Ismail, <i>Sahihul-Buhari</i>, Dar ihjait-turasil-arebi, Bejrut, (bez godine izdanja); 2. Muslim ibn el-Hadždžadž, <i>Sahih Muslim</i>, Dar ijail-kutubil-arebija“, 1374 h.g.; Dopunska: 1. Ahmed ibn Muhammed ibn Hanbel, <i>Musned imama Ahmeda ibn Hanbela</i>, Dar Sadir, Bejrut, (bez godine izdanja); 2. Ajni (El-) Ebu Muhammed Bedruddin, <i>Umdatul-kari šerh Sahihil-Buhari</i>, Idaretut-tiba'a el-munirija, Kairo, (bez godine izdanja); 3. Askalani (El-) Ibn Hadžer, <i>Fethul-Bari bi šerhi Sahihil-Buhari</i>, Darul-fikr, Bejrut, 1993.;

	4. Ibn Madža Ebu Abdullah Muhammed ibn Jezid, <i>Sunen</i>, El-Mekteba el-ilmija, Bejrut, (bez godine izdanja) 5. Malik ibn Enes, <i>El-Muvetta</i>, Muessesha Zajid ibn Sultan, Abu Dabi, 2004.; 6. Nesai (En-) Ebu Abdurrahman Ahmed ibn Šuajb, <i>Sunen</i>, Mekteb el-matbu'atil-islamija, Halep, 1986.; 7. Sidžistani (Es-) Ebu Davud, <i>Es-Sunen</i>, Darul-kutubil-ilmija, Bejrut, 1388. h.g.; 8. Tirmizi (Et-) Ebu Isa, <i>Džami'i us-sahih</i>, Daru ihjait-turasil-arebi, Bejrut, (bez godine izdanja).

Šifra predmeta: INTE 1303	Naziv predmeta: Tefsir 30. džuza		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Ospozobiti studente da čitaju klasične tekstove iz tefsira i te'vila, da otkrivaju metodologije tumačenja Kur'ana i, na koncu, da sami, pridržavajući se općeprihvaćenih metodologija u tefsirskoj nauci i njezinih izvora, razmišljaju o Kur'anu i tumače ga.	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		1. sedmica: sure: en-Nebe', en-Nazi'at 2. sedmica: sure: Abese, et-Tekvir, el-Infitar 3. sedmica: sure:el-Mutaffifun, el-Inšiqaq, el-Burudž 4. sedmica: sure:et-Tariq, el-'Ala, el-Gašije, el-Fedžr 5. sedmica: sure:el-Beled, eš-Šems, el-Lejl, ed-Duha 6. sedmica: sure:el-Inširah, et-Tin, el-'Alep, el-Qadr 7. sedmica: sure:el-Bejjine, ez-Zilzal, el-'Adijat, el-Qari'ah 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: et-Tekathur, el-'Asr, el-Humeze, el-Fil, Qurejš; 10. sedmica: sure:el-Ma'un, el-Kevther, el-Kafirun, en-Nasr, el-Leheb 11. sedmica: sure:el-Ikhlas, el-Feleq, en-Nas 12. sedmica: struktura Taberijevog tefsira 13. sedmica:ibn Abbas kao glavni izvor Taberijevog tefsira 14. sedmica: tefsir kao intelektualna kreacija ashaba 15. sedmica: rezime i verifikacija prisustva studenata.	

Ishodi učenja:	Znanje: stiču znanje da čitaju klasične tefsirske tekstove i da otkrivaju metodologije tumačenja Kur'ana. Vještine: stiču sposobnost da ovladaju metodologijama u tefsirskoj nauci i njihovim izvorima. Kompetencije: stiču kompetenciju da razmišljaju o Kur'anu i tumače ga.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, čitanje/vježbanje, zajedničko tumačenje
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni:</i> Tefsirski tekstovi / esej: 20 bodova; <i>Vanredni:</i> Prva parcijala 40 bodova Završni ispit: 40 bodova esej: 20 bodova prva parcijala: 40 bodova završni ispit: 40 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Taberijev tefsir (dostupanna: www.alt afsir.com)

Šifra predmeta: INIF 1303	Naziv predmeta: Etika				
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obvezni		Ukupan broj sati: 45			
		Predavanja: 30			
		Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje uvida u osnovne pojmove etike i u osnovne etičke teorije i argumentativne koncepcije u povijesti etičke misli u grčkoj filozofskoj tradiciji, drevnim istočnim filozofijama, u islamskoj teološkoj i filozofskoj tradiciji, u srednjovjekovnoj i kršćanskoj filozofskoj i teološkoj tradiciji i u novovjekovnoj, modernoj i suvremenoj zapadnoj etičkoj tradiciji.				
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Etika kao filozofska grana, osnovni etički pojmovi i discipline, religijsko značenje etike, suvremeni značaj etike 2. Osnovne odrednice drevnih i stočnih etičkih tradicija (Kina, Indija i Iran) 3. Antička etika (Sokrat, Epikur, Platon, Aristotel, Stoici) 4. Islamska etika: osnovni pojmovi i odrednice, etički plan Kur'ana i Sunneta 5. Osnovni povijesni tokovi islamske etičke misli i osnovne koncepcije moralnosti (tradicionalna etika, ilmu-l-kelam, filozofska etika,				

	sufijska etika, moderna (reformistička) etika; taqwa, muruwwa, se'ada, adabifana) 6. Al-Birunijeva etika, Gazalijeva etika, najvažniji predstavnici modern islamske etičke misli 7. Kršćanska etika (Prvobitno kršćanstvo, Pavle, Pelagije i Augustin, Abelar, Toma Akvniski, nominalizam, humanizam i reformacija) 8. Prva pismena provjera 9. Najvažnije etičke koncepcije u modernoj zapadnoj filozofskoj tradiciji i (tradicija krepesne etike, tradicija deontološke moralnosti, tradicija posljedične etike) 10. Kantova dužnosna etika, Schellerova etika materijalnih vrijednosti 11. Zapadna etička misao u 20 stoljeću (Max Weber, Martin Buber, J. P. Sartr, E. Levinas, K. O. Apel, J. Habermas, H. Jonas, Alasdair MacIntyre, J. Rawls, P. Singer) 12. Bosanskohercegovačka etička misao u 20. stoljeću 13. Suvremeni moralni izazovi i etičke teme (biotehnologija, ekološka etika, bioetika); etika politika, socijalna etika, medijska etika... 14. Ponavljanje i rekapitulacija 15. Završni pismeni ispit
Ishodi učenja:	Znanje: osposobljavanje studenata za suočavanje s etičkim pitanjima, temama i izazovima u suvremenom svijetu na temeljima kritičkog povijesnog razumijevanja i prepoznavanja različitih etičkih koncepcija i mogućnosti njihovog dijaloškog, dijalektičkog i pluriperspektivističkog povezivanja.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje: 60 % Vježbe: 40 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevođenje i analiziranje djela i tekstova
Literatura:	Obavezna: 1. "Etika – uvod u islamsko i zapadno etičko mišljenje" (hestomatija), priredio Dževad Hodžić, izdavač Fakultet islamskih nauka Dopunska: 1. F. Jodl, Istorija etike I i II, Sarajevo, 1963. Dževad Hodžić, Odgovornost u znanstveno tehničkom dobu, Sarajevo, 2008.

Šifra predmeta: INIF 1304	Naziv predmeta: Religija i društvo				
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je da se studenti uvedu u osnovne sociološke teorije o religiji. U sklopu ovog predmeta biti će analizirani relevantni koncepti društvenog očitovanja religije.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmica se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Definicija religije i religijske pojave 2. Građanska religija i prosvijećenost 3. Kulturne religije i "svijet" 4. Islam: vjera, zajednica, svijet 5. Religijsko društvo 6. Religijske zajednice i organizacije 7. Rod i religija 8. Test 9. Tipologija ideologija na religijskim osnovama 10. Idejni arsenal nacionalizma 11. Potreba ispitivanja islamske religioznosti 12. Sekularizam i islam 13. Ateizam 14. Religijski fundamentalizam 15. Završni test				
Ishodi učenja:	Pohađanjem ovog predmeta student će stići osnovna znanja o najvažnijim pojmovima sociološkog promišljanja religije.				
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 60 % Vježbe: 40 %				
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenom:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevodenje i analiziranje djela i tekstova				
Literatura:	Obavezna: 1. Religija i društvo, priredio Hilmo Neimarlija, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2006.				

	<i>Dopunska:</i> 1. Emile Durkheim, <i>Elementarni oblici religijskog života</i>, Neograd, 1982. 2. Max Weber, <i>Sociologija religije</i>, Zagreb, 2000. 3. Roger Gaurody, <i>Živi islam</i>, Sarajevo, 2000. 4. Hubert Knoblauch, <i>Sociologija religije</i>, Zagreb, 2004. 5. Antony Giddens, <i>Sociologija</i>, Zagreb, 2014. 6. Jakov Jukić, <i>Budućnost religije</i>, Split, 2001. 7. Tone Bringa, <i>Biti musliman na muslimanski način</i>, Sarajevo, 1997. 8. Abulvehab Medeb, <i>Zloupotreba islama</i>, Sarajevo, 2003. 9. Ernest Gellner, <i>Postmoderenizam, razum i religija</i>, Sarajevo, 2004.

Šifra predmeta: INF1 1305	Naziv predmeta: Šerijatsko građansko i vakufsko pravo
Ciklus: I	Godina: 4 Semestar: VI Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Ciljevi predmeta:	Upoznati studente sa: a) predmetom, načelima i podjelama šerijatskog građanskog prava (<i>mu'amelat</i>); b) osnovnim konceptima općeg dijela građanskog prava: građanskopravni odnos, subjekt građanskopravnog odnosa, objekt građanskopravnog odnosa; c) osnovnim institutima šerijatskog stvarnog prava: pravo vlasništva, prava osobne i stvarne služnosti; d) osnovnim institutima šerijatskog obligacionog prava, s posebnim osvrtom na uslove valjanosti ugovora; e) tretmanom kamate, zakonskog i komercijalnog osiguranja u šerijatskom pravu; f) prirodom i historijatom ustanove vakufa; g) postupkom osnivanja vakufa prema šerijatskopravnoj doktrini i propisima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, njegovim bitnim elementima i vrstama; h) tradicionalnim i savremenim modelima vakufske administracije; i) pitanjem raspolaganja vakufskom imovinom; j) historijatom statusa vakufa u BiH, s osvrtom na procese nacionalizacije i zahtjeve restitucije vakufske imovine.
Tematske jedinice:	1. Naziv, predmet i podjele šerijatskog građanskog prava; Građanskopravni odnos. 2. Subjekt građanskopravnog odnosa i njegova pravna i poslovna sposobnost. 3. Objekti građanskopravnog odnosa; Stvarno pravo: pojam stvari, imovine i vlasništva; pravo stvarne i pravo osobne služnosti. 4. Obligaciono pravo: pojam, subjekti, nastanak i izvori obligacija. 5. Pojam i uvjeti valjanosti ugovora. 6. Tretman kamate u islamskom pravu. 7. Tretman osiguranja u islamskom pravu. 8. Parcijalni ispit I

	9. Institucija vakufa u šerijatskom pravu: definicija, historijat, značaj i pravna priroda. 10. Osnivanje vakufa i pravne posljedice uvakufljenja. 11. Bitni elementi i opći uvjeti uvakufljenja. 12. Vrste vakufa. Vakufska administracija. 13. Raspolaganje vakufskom imovinom: prodaja, zamjena, stavljanje pod hipoteku. 14. Vakuf u Bosni i Hercegovini: historijski pregled. 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) definira predmet šerijatskog građanskog prava; b) imenuje osnovna načela šerijatskog građanskog prava; c) razlikuje predmet normiranja stvarnog i obligacionog prava; d) protumačiti glavne institute šerijatskog stvarnog i obligacionog prava; e) povezati teoriju šerijatskog građanskog prava sa praktičnim pitanjima iz diskursa fetve, kao što su npr. pitanja o halal zaradi i halal poslovanju; f) objasne pravnu prirodu ustanove vakufa i procedure uvakufljenja; g) analizirati način funkcioniranja tradicionalne i savremene vakufske administracije, h) diskutirati o pitanjima (ne)opravdanosti raspolaganja vakufskom imovinom.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjene:	<i>Redovni studenti</i> - Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - Seminarski rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 35 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja. <i>Vanredni studenti</i> - Seminarski rad – 20 bodova - Parcijalni ispit I – 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) - 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Ibrahim Džananović, „Pravna i poslovna sposobnost“, u: <i>Usuli fikh (hrestomatija)</i>, prir. Enes Ljevaković, str. 87-108. 2. Subhi Mahmessani, „Pravni poslovi u Šerijatu“, u: Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, str. 219-241. 3. Enes Ljevaković, „Teorija zlupotrebe prava u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2000.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 1999., str. 187-202.

	4. Hukić Abdurahman, „Kamata u islamu“, <i>Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva</i>, Sarajevo, 5-6/1981, str. 453-472, 1/1982, str. 15-23, 2/1982, str. 122-133, 3/1982, str. 279-285. 5. Mehmed Begović, <i>Vakufi u Jugoslaviji</i>, Naučno delo, Beograd, 1963. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Medželle-i ahkjami šerijje (Otomanski gragjanski zakon)</i>, Daniel A. Kajon, Sarajevo, 1906., I i II dio. 2. Mehmed Ali Čerimović, “O vakufu (rađeno po djelima islamskih naučnika)”, <i>Glasnik Vrhovnog starješinstva Islamske vjerske zajednice Kraljevine Jugoslavije</i>, Beograd, III/1935., br. 1-6. (objavljeno i kao separat). 3. Jusuf el-Karadavi, <i>Halal i haram u islamu</i>, Ljiljan, Sarajevo, 1997. 4. Enes Ljevaković, „Neopozivost i neotuđivost vakufa“, <i>Takvim za 2001.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2000., str. 37-49. 5. Enes Ljevaković, „Ugovor o osiguranju između zabrane i dozvole u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2002.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2001., str. 167-183. 6. Muhammed Taqi Usmani, <i>Uvod u islamske finansije</i>, Selsebil, Živinice, 2003. 7. Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, Haris Grabus, Sarajevo, 2003., II tom. 8. <i>Vakufi u Bosni i Hercegovini</i> (zbornik radova), Vakufska direkcija, Sarajevo, 2011. 9. Fikret Karčić, „Glavne tendencije u pravnom uređenju vakufa u nekim muslimanskim zemljama 1850-1950.“, u: <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011., str. 356-372.

Šifra predmeta: INIC 1304	Naziv predmeta: Historija BiH i institucije IZ u BiH				
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45			
		Predavanja: 30			
		Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studentima sažeto predstaviti historiju Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do danas. Opširnije obraditi utjecaj osmanskog razdoblja. Posebno obraditi nastanak, razvoj i ustavnu strukturu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.				
Tematske jedinice:	1. sedmica: Prahistorija i antičko doba				

	2. sedmica: Srednjovjekovna bosanska država 3. sedmica: Crkva bosanska 4. sedmica: „Prihvatanje islama“ i akulturacija 5. sedmica: Kršćani i Jevreji Bosne: 1463-1878. 7. sedmica: Bosna u Austro-ugarskom razdoblju 1878-1918: organizacija muslimanskog vjerskog i kulturnog života 8. sedmica: Parcijalni test 9. sedmica: Bosna i Hercegovina od osnivanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do kraja Drugog svjetskog rata 10. sedmica: Bosna i Hercegovina u socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1992. 11. sedmica: Rat protiv Bosne i Hercegovine 1992-1995. 12. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 13. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 14. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 15. sedmica: Rekapitulacija
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> stjecanje temeljnih saznanja o najznačajnijim historijskim događajima, pitanjima, promjenama, razdobljima u historiji Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995; stjecanje uvida u nastanak, razvoj i ustroj Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. <i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, promjena i razdoblja. <i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema iz historije Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u historiji Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice; sposobnost predstavljanja ustavne strukture i organizacije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Posjeta muzejima i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Esej (pisani rad+prezentacija) 25%; - Parcijalni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	Obavezna:

	1. Noel Malcolm, <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001. 2. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1998. 3. Fikret Karčić, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsbuški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004 4. Okvirni dejtonski sporazum za Bosnu i Hercegovinu. 5. <i>Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>. <i>Dopunska:</i> 1. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Bošnjačka zajednica kulture Preporod, Sarajevo, 1998. 2. Ivan Lovrenović, <i>Unutarnja zemlja: kratki pregled kulturne povijesti Bosne i Hercegovine</i>, 4. Prošireno izdanje, Zagreb, Sarajevo, 2010

Šifra predmeta: INIM 1303	Naziv predmeta: Da'va – islamska misija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		U okviru ovog kolegija izučavaju se pojam i optimalni oblici islamske misije (da've) u uvjetima savremenog društva. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa značenjem islamske misije i specifičnim zahtjevima misijskog rada, 2) studentima omogućiti uvid u različite oblike i sredstva islamske da've u uvjetima savremenog društva te 3) kroz praktične aktivnosti pružiti priliku za dublji uvid u društveno-psihološku dinamiku islamske misije i sticanjem iskustva u misijskom radu.	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		1. Pojam islamske misije (da've) između tradicije i zahtjeva današnjice 2. Osnovne značajke savremenog društva 3. Ličnost islamskog djelatnika (da'ije) 4. Komunikacijske i organizacijske vještine 5. Rad u gradskoj/seoskoj sredini 6. Da'va i mediji 7. Islamsko djelovanje kroz nevladin sektor 8. <i>Rekapitulacija/test</i> 9. Javno zagovaranje u službi islama 10. Rad s mladom/starom populacijom 11. Islamska služba u kazneno-popravnim institucijama 12. Islamski poziv u vojsci/bolnici 13. Islamski socijalni rad 14. <i>Eksterno islamsko djelovanje</i> 15. <i>Rekapitulacija svih oblasti</i>	
Ishodi učenja:		- Razumijeti i obrazložiti značenje islamske misije. - Znati prepoznati i obrazložiti društveno-idejne specifičnosti savremenog društva.	

	- Moći navesti i pojasniti personolško-psihološke i duhovne zahtjeve misijskog djelovanja. - Moći identificirati i objasniti specifičnosti islamske misije u institucionalnom okruženju (škola, bolnica, vojska, kazneno-popravne institucije). - Biti u stanju navesti i obrazložiti posebnosti misijskog rada sa određenim društvenim grupama (Romi, siromašni, obespravljeni, ovisnici, delinkventi). - Moći identificirati i kritički analizirati mogućnosti savremenih oblika društvene komunikacije u kontekstu misijskih aktivnosti. - Moći provesti praktičnu radionicu na odabranu temu sa mladim. - Znati praktično osmisliti i realizirati kampanju javnog zagovaranja na određenu temu.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Vježbe - Seminar(i) - Pisanje izvještaja o realiziranim praktičnim aktivnostima
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Prisustvo i učešće u nastavi 5%, individualni zadaci 5%, osmišljavanja i realizacija radionice 30%, osmišljavanje i realizacija kampanje javnog zagovaranja 30 %, , drugi parcijalni/završni ispit 30%
Literatura:	Obavezna: 1. Aračić, Pero i Kruno Nikodem, „Važnost braka i obitelji u hrvatskom društvu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 70, br. 2 (2000), str. 291-311. 2. Berk, Laura, <i>Psihologija cijeloživotnog razvoja</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2008, odabrana poglavlja. 3. Bubalo, Ivan „Brak i obitelj u promijenjenom društveno-kulturnom kontekstu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 85, br. 3 (2015), str. 647-664. 4. Fazlić, Fazlić i hfz. Dževad Šošić, <i>Da'va (islamska misija)</i>, FIN, Sarajevo, ?, odabrana poglavlja. 5. Kuburić, Zorica i Srđan Sremac, Ur., <i>Konverzija i kontekst: Teorijski, metodološki i praktični pristupi religijskoj konverziji</i>, Centar za empirijska istraživanja religije, Novi Sad, 2009, odabrana poglavlja. 6. Larsen, Randy i David Buss, <i>Psihologija ličnosti</i>, preveli Denis Bratko, Ana Butković i Ivana Hromatko, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008, odabrana poglavlja. 7. Macanović, Nebojša i Damir Nadarević, <i>Penološka andragogija</i>, Evropski defendologija centar, Banja Luka, 2014, odabrana poglavlja. 8. Mandarić, Valentina. <i>Religiozni identitet zagrebačkih adolescenata</i>. Zagreb: Institut Ivo Pilar, 2000, odabrana poglavlja. 9. Miljković, Dubravka i Majda Rijavec, <i>Organizacijska psihologija</i>, IEP, Zagreb, 2008. 10. Nimac, Stipe, <i>Pastoralna psihologija</i>, Ravnekotarski cvit, Lepuri, 2008, odabrana poglavlja. 11. Racić, Egdunas, <i>Multiple Nature of the Islamic Da'wa</i>, unpublished PhD dissertation, University of Helsinki, 2004. 12. Trstenjak, Anto, <i>Pastoralna psihologija</i>, UPT, Đakovo, 1989. 13. Zbornik radova <i>Mediji i religija</i>, Fondacija Konrad Adenauer, Sarajevo, 2007. Dopunska: 1. Altalib, Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 2. Cook, Michael, <i>Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 2004. 3. Džambegović, Emir, <i>Imidž Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2014. 4. Lucas, Stephen, <i>The Art of Public Speaking</i>, McGraw Hill, New York, 2001. 5. Mavrak, Mirjana, <i>Srcem do zdravlja – priručnik za nastavnike</i>. ICI, Sarajevo, 2002.

	6. Suvejdan, Muhamed i Fejsal Bašarahil, <i>Kako izgraditi lidera</i> , Progres centar, Travnik, 2013.

Šifra predmeta: INIC 1303	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije nakon 1700.
Ciklus: I	Godina: 3 Semestar: VI Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prate se procesi slabljenja islamske civilizacije, kolonizacije i dekolonizacije. Posebna pažnja posvećena je misliocima i pokretima obnove, susretu sa zapadno-evropskom civilizacijom i odgovorima na nju, te problemima i mogućnostima islamskog svijeta danas. Pitanja kontinuiteta i promjene u institucijama islamske civilizacije su centralna na ovom predmetu. Glavni ciljevi predmeta su: ▪ Studente upoznati s glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije za vrijeme i nakon kolonijalizma; ▪ Studente upoznati s glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uspon Evrope i zaostajanje muslimanskog svijeta 2. sedmica: Evropska kolonizacija muslimanskog svijeta 3. sedmica: Osmanska država 1700-1922. 4. sedmica: Osmanske institucije u doba reformi 5. sedmica: Islam u Iranu, Južnoj Aziji i JI Aziji nakon 1750. godine 6. sedmica: Islam u Kini, C. Aziji, na Kavkazu i Africi nakon 1700. godine 7. sedmica: Dekolonizacija i kolonijalno naslijeđe 8. sedmica: Revizija i semestralni ispit 9. sedmica: Islamski pokreti u 18. i 19. st.: Postavljanje temelja za obnovu i reformu 10. sedmica: Ukipanje hilafeta i obnoviteljski pokreti u 20. stoljeću 11. sedmica: Povratak islama na javnu scenu u drugoj polovini 20. st. 12. sedmica: Arapsko proljeće 13. sedmica: Osmansko naslijeđe na Balkanu 14. sedmica: Islam u Evropi i Americi

	15. sedmica: Rekapitulacija
Ishodi učenja:	Znanje: stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim događajima, procesima, institucijama i ličnostima islamske civilizacije od 1700. god. do danas. Vještine: kritičko promišljanje obrađenih događaja, ličnosti i procesa. Kompetencije: sposobnost predstavljanja ključnih tema historije islamske civilizacije iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji nakon 1700. godine; sposobnost uočavanja veza među civilizacijama; razumijevanje uzroka uspona i pada muslimanskih država.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente učešće u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej 20% (na temu odobrenu od nastavnika); - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 40% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije poslije 1700</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2018. Dopunska: 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 3. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 4. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 5. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 6. Turkiye Diyanet Vakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017. 7. Dragoljub R. Živojinović, <i>Uspon Evrope (1450-1789)</i>, Matica srpska, 1985.

Šifra predmeta: INAK 1305	Naziv predmeta: Šiijam		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45		

	Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studente upoznati s historijskim kontekstom nastanka šiizma i sa osnovnim učenjima dvanaestomamskogšiizma (itnā'ašariyya), potom, s idejom dijaloga između sunnijskih i šiitskih učenjaka, te, na kraju, sa temama tretiranim u savremenoj šiitskojeološkoj misli.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	I Temat: Pregled historijskog razvoja šiitske tradicije 1. sedmica: Predaja na ĜadīrHum i izbor nasljednika blagoslovljenog poslanika Muhammeda 2. sedmica: Zločin na Kerbeli i nastanak interpretativnih tradicija Ahlal-Bayt i Aṣḥābal-Hadīt 3. sedmica: Osnovna podjela unutar šiizma: Dvanaestomamije i Zejdije te principi skrivenosti (<i>gayba</i>) i povratka (<i>raġ'a</i>) II Temat: Razvoj šiitske teologije 4. sedmica: Snaženjepokretāgūlāt-išīia te duhovne institucije <i>prijateljevanja</i> (<i>walāya</i>) i vodstva (<i>imāma</i>) 5. sedmica: Razvoj teologije Sunneta 6. sedmica: Teologijski osnovi kodifikacijepredajā (<i>hadīt</i>) 7. sedmica: PARCIJALNI ISPIT 8. sedmica: Škola skriptualista (<i>ahbāriyyūn</i>) 9. sedmica: Tradicija teologa (<i>uṣūliyyūn</i>) te pitanje predvodnika zajednice (<i>marġ'a</i>) III Temat: Doktrina (kalām) 10. sedmica: Izvori šiitskogakelāma 11. sedmica: Šest principa: Božija jednost (<i>tawhīd</i>), poslanstvo (<i>nubuwwa</i>), pravičnost ('<i>adl</i>), vodstvo (<i>imāma</i>), trud (<i>ǧihād</i>), i povratak dragome Bogu (<i>ma'ād</i>) IV Temat: Klasična i savremena šiitska misao 12. sedmica: Šiitska filozofija (<i>falsafa</i>), metafizika (<i>'irfān</i>) i tesavvuf 13. sedmica: Koncept <i>vladavine pravnika</i> (<i>walāyāt-ifaqīh</i>) i milenaristički pokret Sljedbenika Mehđija (<i>huḡġatiyya</i>) V Temat: Geografija šiizma i odnos sa sunnizmom 14. sedmica: Rasprostranjenost šiizma u savremenome svijetu i šiizam u Bosni 15. sedmica: Šiizam i sunnizam: međusobne kritike i dijalog
Ishodi učenja:	Znanje: Uspješnim savladavanjem gradiva, studenti će upoznati: a) historijski razvoj tradicije šiizma; b) osnovne karakteristike te unutarnju logiku razvoja

	šiitskog religijskog te, djelimično, i kulturnog identiteta; c) osnovne sličnosti i razlike između sunnijske i šiitske interpretativne tradicije islama. Vještine: Sadržaj ovoga modula omogućit će studentima stjecanje vještina: a) kretanja (u smislu mogućnosti pravljenja valjanoga izbora)osnovnim šiitskim djelima; b) uspostavljanja te vođenja dijaloga između sunnijskih i šiitskih vjernika; Kompetencije: Studenti bi nakon polaganja ovoga modula bili kompetentni: a) govoriti o stvarnim sličnostima i razlikama između sunnijskog i šiitskog nasljeda; te b) pomagati svojim savjetima državnim te institucijama Islamske zajednice u oblasti vođenja dijaloga između sunnijskih i šiitskih vjernika.
Metode izvođenja nastave:	- eks katedra 50% - razgovori i zadaci 30% - vježbe 20%
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 % <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. Syed Husain MohammadJafri, „Konceptualne osnove“, u knjizi: <i>Ishodišta i rani razvoj šiitskog islama</i>, Sarajevo, vlastita naklada prevodioca Ahmeda Zildžića, 2008., str. 14.-36. 2. Syed Husain MohammadJafri, „Husainovomučeništvo na Karbali“, u knjizi: <i>Ishodišta i rani razvoj šiitskog islama</i>, Sarajevo, vlastita naklada prevodioca Ahmeda Zildžića, 2008., str. 201.-223. 3. Syed Husain MohammadJafri, „Borba za zakonitost“, u knjizi: <i>Ishodišta i rani razvoj šiitskog islama</i>, Sarajevo, vlastita naklada prevodioca Ahmeda Zildžića, 2008., str. 240.-261. 4. Tabataba'i, „Izvor i rast ši'izma“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 41.-55. 5. Tabataba'i, „Prijenos hilafeta na Muaviju i njegova transformacija u naslijednu monarhiju“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 61.-67. 6. Tabataba'i, „Dvanaesti imam“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 206.-211. 7. Henry Corbin, „Profetologija“, <i>Historija islamske filozofije I i II</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str. 43.-48.

	8. Tabataba'i, „Posebno vođstvo“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 136.-138. 9. Tabataba'i, „Hadis“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 99.-102. 10. Rešid Hafizović, „Načelo monoteizma (<i>Tawḥīd</i>)“, u knjizi: <i>Znakovi šijske duhovnosti</i>, Sarajevo, Bosanska knjiga, 1997., str. 29.-40; i 47.-57. 11. Rešid Hafizović, „Zbilja poslanstva (<i>risālat</i>)“, u knjizi: <i>Znakovi šijske duhovnosti</i>, Sarajevo, Bosanska knjiga, 1997., str. 77.-84. 12. Rešid Hafizović, „Načelo Božanske pravičnosti (<i>al-'adl</i>)“, u knjizi: <i>Znakovi šijske duhovnosti</i>, Sarajevo, Bosanska knjiga, 1997., str. 107.-117. 13. Rešid Hafizović, „Imamologija i parusijalno vrijeme u šiizmu (<i>ma'ād</i>)“, u knjizi: <i>Znakovi šijske duhovnosti</i>, Sarajevo, Bosanska knjiga, 1997., str. 119.-127. 14. Henry Corbin, „Suhrawardī i filozofija svjetlosti“, u knjizi: <i>Historija islamske filozofije I i II</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str. 182.-190. 15. Henry Corbin, „MīrDāmād i škola iz Isfahana“, u knjizi: <i>Historija islamske filozofije I i II</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str. 309.-312. 16. Henry Corbin, „MullāṢadraŠīrāzī i njegovi učenici“, u knjizi: <i>Historija islamske filozofije I i II</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str. 313.-315. 17. Imam Homeini, „Kvalifikacija vladara“, u knjizi: <i>Islamska vlast (velayat-i-faqih)</i>, Beograd, „Međunarodna politika“, 1991., str. 31.-54. <i>Dopunska:</i> 1. Rešid Hafizović, <i>Znakovi šijske duhovnosti</i>, Sarajevo, Bosanska knjiga, 1997. 2. Henry Corbin, <i>Islam u Iranu</i>, Sarajevo, Bemust, 2000., tom I, i IV

Šifra predmeta: INIM 1301	Naziv predmeta: Imamet		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30 Vježbe: 15 Praksa		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	da studente uvede u osnovna teorijska i praktična znanja i iskustva kako bi uspješno obavljali imamsku službu u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini.		

Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	2. Ko je najpreči da bude imam, uvjeti za imama, uvjeti za klanjanje u džematu, slijedeće imama, zamjena imama u toku namaza (<i>el-istihla</i>), propisi o džamijama 3. Vođstvo u islamu, kako definirati potencijalne vođe, suština rješavanja problema, donošenje odluke, odluka vs. implementacija, osnove planiranja, osnovni elementi ocjene, osnivanje tima i ostvarenje grupe 4. Imam u gradskom džematu, imam u prigradskom džematu 5. Imam u dijaspori, imam u strukturi Islamske zajednice Bosne i Hercegovine 6. Džemat, šta je džemat u našim uvjetima, kako uspješno djelovati u džematu? Koje načine, forme i sredstva koristiti? 7. Način odijevanja imama, ophođenje i komunikacija, distribucija islamske literature 8. Rekapitulacija/Test 9. Važnost i fadileti dove u islamu, važnost i fadileti zikra u islamu 10. Dženaza namaz, ponašanje kod umrlog, način klanjanja, ponašanje na kaburu 11. Hadž: svečanost prilikom ispraćaja, ikrar i doček 12. Bračni i porodični život tradicionalne muslimanske porodice: dova pri sklapanju braka, nadjevanje imena, akika, sunećenje, useljenje u kuću ili stan 13. Vođenje knjige rođenih, polaznika mektepske nastave, vjenčanih i umrlih, ljetopis, upoznavanje sa protokolom i važnosti protokola pri važnim i sl. svečanostima: postavljenja kamena temeljca, otvaranja džamije, posjete zvaničnika Islamske zajednice, tevhid, hatme, mevlud, bajram, ramazan, obilježavanje Nove hidžretske godine itd. 14. Upoznavanje sa džamijskim kućnim redom, zapisnik o održavanju završnih ispita, zapisnik s utakmica u malom nogometu, vodič za šerijatsko vjenčanje 15. Pravilnik o organizaciji i radu Međlisa Islamske zajednice, Fond "Bejtul-mal" 16. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s osnovnim obavezama imama u različitim sredinama. <i>Vještine:</i> Studenti će stići vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti, prepoznati posebnosti i razlike među džematima, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da samostalno izvršavaju imamske, muallimske i hatipske obaveze.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi eseј i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. <i>Imamet</i> (hrestomatija), (prir.: mr. Mustafa Hasani i mr. Ferid Dautović), Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. <i>Dopunska:</i> 1. Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udrženje ilmije, Sarajevo, 2000., str. 47-127. 2. Mujkanović Zahid, <i>Velika zbirka dova</i>, Zahid Mujkanović, Sarajevo, 2005. 3. Mulahalilović Enver, <i>Vjerski običaji Muslimana u Bosni i Hercegovini</i>, Starješinstvo IZ u BiH, Hrvatskoj i Sloveniji, 1988.

	4. Pravilnici Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 5. Salispahić Džemal, <i>Imam</i>, Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. 6. Sokolović h. hfz. Sinanuddin, <i>Islamski propisi o čuvanju zdravlja, posjeti bolesnika i sahrani umelog muslimana</i>, Sokolović hadži hafiz Sinanuddin, Sarajevo, 1972. 7. Sujuti (Es-), "Fetve o mevludu, tesbihu i sedmini", <i>Preporod</i>, (preveli Almir Fatić i hfz. Senad Ćeman) 8. Šukrić Nijaz, <i>Organizacija i oblici vjersko prosvjetnog života muslimana Bosne i Hercegovine od 1945. do 1976. godine</i>, El.Kalem i FIN, 2006. 9. Tuhmaz Abdulhamid Mahmud, <i>Hanefijski fikh</i>, I, (s arapskog: Zuhdija Hasanović i dr.), Haris Grabus, Sarajevo, 2002., str. 326-343.

Šifra predmeta: INIM 1306	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa III				
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	-Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu Ostale teme: - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama -Realizacija ramazanske prakse (100 sati) -Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) Analiza dokumenata s prakse -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“,				

	- „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i - „Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“
Ishodi učenja:	Znanje: Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice. Vještine: Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. Kompetencije: Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamsko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija
Metode provjere znanja sa strukturon ocjene:	Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad. Struktura bodova: -Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova -„Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova -„Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	Obavezna: 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udrženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. Dopunska: 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INTE 1404	Naziv predmeta: Savremene škole tefsira		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prikazati strukturu savremenih tefsirskeh djela i studija; upoznati studente upozna sa unutarnjim planovima i glavnim tematima velikih savremenih tefsirskeh kompendijuma, te da se savremeni tefsirski opisi stave unutar povijesnog konteksta pojave modernosti, sekularizma, svjetovnosti i laicizma.		

Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica: Okolnosti u kojima se javio savremeni tefsir: Ekonomski i vojni uspon Evrope 2. sedmica: Džemaluddin Afgani (druga polovina XIX stoljeća), život, djelo, djelovanje 3. sedmica: Indijski obnovitelji u komentiranju Kur'ana u XIX stoljeću 4. sedmica: Muhamed Abduhu (1849-1905), reformatorske ideje u tefsruru 5. sedmica: Egipatska (Kairska) škola savremenog tumačenja Kur'ana i pitanje tradicije 6. sedmica: Mahmud Šaltut (um. 1963.) i Mustafa al-Maragi, reforma al-Azhara 7. sedmica: Savremeni komentari Kur'ana i pitanje mnogolike emancipacije društva 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Pitanje emancipiranja žene (Qasim Amin, Nabawiya Musa...) 10. sedmica: Daljnji razvoj islamskog modernizma u Indiji, pojava Muhameda Iqbala 11. sedmica: Obnoviteljske ideje u ostatku Osmanske imperije sprva XX stoljeća 12. sedmica: Orijentalističke škole u tumačenju Kur'ana potkraj XIX i početkom XX stoljeća 13. sedmica: Novi zamah u tefsruru u drugoj polovini XX. stoljeća u arapskom svijetu 14. sedmica: Škole i pogledi tefsirske pisaca savremenog arapskog i bliskoistočnog svijeta 15. sedmica: rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> studenti stiču znanje o glavnim tematima savremenih tefsirskeh djela i studija. <i>Vještine:</i> stiču vještinsu da interpretiraju najznačajnije tefsirske škole mišljenja od začetka tzv. "modernog" tefsira do kraja 20. stoljeća (egipatska škola savremenog tumačenja - Abduhu, Afgani, Šaltut, al-Maragi, Q. Amin...; indijska - M. Iqbal); da predstave obnoviteljske ideje u Osmanskoj imperiji, tefsirske škole mišljenja u arapskom svijetu teorije natalističke škole u tumačenju Kur'ana 20. stoljeću; da analiziraju poglede tefsirske pisaca savremenog arapskog i bliskoistočnog svijeta te komentare Kur'ana muslimanskih autora na Zapadu. <i>Kompetencije:</i> stuču kompetenciju da predstave glavna stajališta savremenih komentara Kur'ana u pogledu pitanja emancipacije društva, položaja žene, politička i ideolozijska tumačenja Kur'ana; da dovedu u odnos savremene tefsirske opuse sa povijesnim kontekstom pojave modernosti, sekularizma, svjetovnosti i laicizma.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturonu ocjene:	<i>Redovni:</i> prezentacije: 20 prva parcijala: 40 bodova; završni ispit: 40 bodova <i>Vanredni:</i> prva parcijala: 50 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Enes Karić (priredio), <i>Kur'an u savremenom dobu, I – II</i>, izd. BKC i el-Kalem, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i>

	1. Enes Karić (priredio), <i>Politička i ideologijska tumačenja Kur'ana</i> , izd. Bemust, Sarajevo, 2002.

Šifra predmeta: INIM 1402	Naziv predmeta: Hatabet i vaz		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		• studenti shvate značenje i značaj hutbe i vaza u islamskom i imamskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice. • studenti steknu osnovne retoričke sposobnosti koje će im omogućiti kvalitetno držanje hutbe i vaza	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		1. Hutba: pojam i definicija 2. Kur'ansko-sunnetske osnove hutbe 3. Šerijatski propisi o hutbi 4. Funkcija, uloga i značaj hutbe i hatiba u Islamskoj zajednici 5. Muslimansko kritičko bavljenje pitanjem hutbe u BiH u 20. stoljeću 6. Klasični pristupi retorici 7. Rekapitulacija/Test 8. Savremeni retorički aspekti hutbe 9. Savremeni komunikacijski aspekti hutbe 10. Izbor teme i svrhe obraćanja, analiza slušateljstva, načini organizacije materijala i argumentacija u obraćanju 11. Individualne prepostavke za govor, hutbu i vaz, načini ostvarivanja i modusi usavršavanja 12. Karakteristike uspješnog hatiba i vaiza. Uvažavanje slušateljstva, interakcija, dinamičnost u izlaganju, organiziranje vremena, strah i anksioznost pred i tokom govora. 13. Analiza Vjerovjesničkog diskursa u vazu i hutbama. Primarne karakteristike Poslanikovih, s.a.v.s., obraćanja, smisao, konkretnost, konciznost, adekvatnost... 14. Analiza održanih hutbi 15. Rekapitulacija svih oblasti	

Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati sa značenjem i značajem hutbe i vaza u islamskom i imamskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice. Vještine: Studenti će stići vještine pripreme i realiziranja kvalitetne hutbe i vaza. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da samostalno drže kvalitetnu hutbu i vaz.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. <i>Hatabet</i> (hrestomatija), (prir.: dr. Džemaludin Latić i hfz. Kenan Mušić), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009. <i>Dopunska:</i> 1. Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udrženje ilmije, Sarajevo, 2000., str. 47-127. 2. Salispahić Džemal, <i>Imam</i>, Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. 3. Šljivo Meho, <i>Retorički i komunikološki aspekti hutbe kod muslimana BiH</i>, Sarajevo, 2009.

Šifra predmeta: INAK 1406	Naziv predmeta: Osnovi učenja judaizma i kršćanstva				
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminari: 15			
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da studenti steknu osnovna saznanja iz oblasti komparativnoga izučavanja tradicija judaizma i kršćanstva, te da se upoznaju s djelovanjem osnovnih duhovnih institucija judaizma i kršćanstva.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Opće napomene 1. sedmica: Opći i specifični razlozi izučavanja judaizma i kršćanstva I Temat: Izučavanje tradicije judaizma 2. sedmica: Religijski i etnički identitet Jevreja				

	3. sedmica: Izvori judaizma: Biblija, Predaja, Talmud 4. sedmica: Dogmatsko učenje judaizma (Bog, svijet, čovjek) 5. sedmica: Moralno učenje judaizma (Dekalog) 6. sedmica: PRVI PARCIJALNI ISPIT II Temat: Izučavanje tradicije kršćanstva 7. sedmica: Isus Krist, utemeljitelj kršćanske crkve (opći povijesni podaci o rođenju, djelovanju i kalvariji) 6. sedmica: Vjersko-teološka značenja uskrsnuća i uzašašća (stvaranje Crkve po Duhu svetome) 9. sedmica: Izvori kršćanstva – Biblija Novoga Zavjeta, Apostolska predaja 10. sedmica: Dogmatsko učenje kršćanstva (Bog, svijet, čovjek) 11. sedmica: Moralno učenje kršćanstva III temat: Velike kršćanske denominacije 12. sedmica: Pravoslavna tradicija kršćanstva 13. sedmica: Rimo-katolička tradicija, te dodirne tačke katoličanstva i pravoslavlja 14. sedmica: Pokret reformacije i nastanak protestantskih crkava (Luteranska i Anglikanska crkva) te teološka značenja protestantskogatrinoma (Sola Scriptura, Sola Fide, Sola Gratia) 15. sedmica: Pregled povijesne rasprostranjenosti judaizma i kršćanstva u Bosni i Hercegovini te. REKAPITULACIJA
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Uspješnim polaganjem ovoga predmeta, studenti će steći temeljiti uvid u: a) relevantnost izučavanja tradicija judaizma i kršćanstva, i općenito motreći a i posebno u kontekstu religijskog i kulturnog identiteta Bosne; b) osnovne značajke i učenja tradicija judaizma i kršćanstva; c) razvoj teološkoga i eklezijalnoga učenja ove dvije religije. <i>Vještine:</i> Savladavanjem predmetnoga kursa, studenti će biti sposobni: a) detektirati relevantnu literaturu u kojoj se obrađuju religije judaizma i kršćanstva; b) razumijevati temeljna učenja judaizma i kršćanstva; c) graditi angažirani dijalog sa Jevrejima i kršćanimi; <i>Kompetencije:</i> Nakon uspješnoga završetka ovoga kursa, studenti će moći: a) predavati osnovnoškolske i srednjoškolske predmete u kojim se prezentiraju učenja judaizma i kršćanstva, poput „Kulture religija“, „Historije religija“ i sl.
Metode izvođenja nastave:	<i>Redovni student:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 % <i>Vanredni student:</i> 1. mogućnost:

	1. Prva parcijala 50 % 2. Drugi parcijala 50%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	1. eks katedra 70% 2. razgovor 20% 3. vježbanje 10%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 2. Catharine L. Albanese, „Izrael u obećanoj zemlji: Jevrejska religija i narodnost“, u hrestomatiji: <i>Judaizam</i>, priredio prof. Rešid Hafizović, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka, 2005., str. 525.-555. 3. Dieter Vetter, „Židovstvo“, u enciklopediji: <i>Leksikon temeljnih religijskih pojmove: Židovstvo, kršćanstvo, islam</i>, ur. Adel Theodor Khoury, Zagreb, „Prometej“, 2005., str. 15.-20. 4. Kotel Da Don, „Pisani izvori židovstva“, u knjizi: <i>Židovstvo: Život, teologija i filozofija</i>, Zagreb, „Profil“, 2004., str. 481.-520. 5. Kotel Da Don, „13 teoloških načela židovske vjere“, u knjizi: <i>Židovstvo</i>, str. 596.-609. 6. Kotel Da Don, „Poštovanje prema roditeljima“, u knjizi: <i>Židovstvo</i>, str. 321.-327. 7. Kotel Da Don, „Pravo i etika“, u knjizi: <i>Židovstvo</i>, str. 577.-587. 8. Celestin Tomić, „Deset zapovijedi – Dekalog“, u časopisu: <i>Obnovljeni život</i>, vol. 43., br. 3-4, 1988., str. 197.-212. 9. Celestin Tomić, „Isus Krist – Slika Boga nevidljivoga“, u časopisu: <i>Obnovljeni život</i>, Vol.43., br.5, listopad 1988., str. 427.-431. 10. Nikola Bulat, „Kristova ljudska dimenzija u suvremenoj kristologiji“, u časopisu: <i>Obnovljeni život</i>, vol. 22, br. 4, 1987., str. 293.-309. 11. Bonaventura Duda, „Opći uvod u Bibliju“, u hrestomatiji: <i>Kršćanstvo: Objava, vjera, teologija</i>, ur. prof. Adnan Silajdžić, , Sarajevo, Fakultet islamskih nauka, 2004., str. 13.-27.(preuzeto iz prijevoda Biblije na hrvatski, „Pogovor“, Zagreb, „Stvarnost“, 1974., str. 1169.-1175.) 12. W. Kern – F. Niemann, „Predaja u Novom Zavjetu“, u hrestomatiji: <i>Kršćanstvo</i>, str. 165.-181.(preuzeto iz: W. Kern – F. Niemann, <i>Nauka o teološkoj spoznaji</i>, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1994., str. 99.-117.) 13. Lidija Matošević, „O dostatnosti Svetoga pisma“, u časopisu: <i>Nova prisutnost</i>, vol. 10, br. 1, 2012., str. 45.-67. 14. Luka Markešić, „II Svojstva i djelovanja Boga u Novom Zavjetu“ (iz teksta: „Pitanje Boga u Bibliji“), u hrestomatiji: <i>Kršćanstvo</i>, str. 141.-163, (preuzeto iz: Luka Markešić, Skripta „Misterij Boga“ za studente Franjevačke teologije, Sarajevo, 1977., str. 8.-29.) 15. Željko Porobija, „Kršćanska etika među ostalim etikama“; u časopisu: <i>Biblijski pogledi</i>, vol. 20, br. 1-2, 2012., str. 103.-116. 16. Juraj Kolaric, „Izvori vjere“, u knjizi: <i>Pravoslavni</i>, Zagreb, „Veritas“, 1985., str. 49.-55. 17. Juraj Kolaric, „Poimanje Crkve“, u knjizi: <i>Pravoslavni</i>, str. 63.-70. 18. Juraj Kolaric, „Sakramenti“, u knjizi: <i>Pravoslavni</i>, str. 78.-85. 19. Juraj Kolaric, „Srpska pravoslavna crkva“, u knjizi: <i>Pravoslavni</i>, str. 130.-136. 20. Ante Bilokapić, „Teološke razlike u nauci Istočne i Zapadne crkve“, u časopisu: <i>Crkva u svijetu</i>, vol. 17., br. 2, 1982., str. 112.-122. 21. Richard Viladesau, „Reformacija“, u hrestomatiji: <i>Kršćanstvo</i>, str. 301.-322. (preuzeto iz: Michael Glazier – MonikaK. Hellwig, <i>Suvremena katolička enciklopedija</i>, Split, „Laus“, str. 819.-829.)

Šifra predmeta: INIF 1405	Naziv predmeta: Klasična islamska filozofija				
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Seminar: 15			
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvođenje studenata u djela i tekstove istaknutih muslimanskih filozofa, klasičnih i savremenih; upoznavanje studenata sa temeljnim pitanjima i problemima islamske filozofije uz prateću terminologiju; osposobljavanje studenata za samostalno čitanje, razumijevanje i kompariranje filozofskih tekstova ove posebne filozofske discipline u odnosu na opštu filozofiju i druge nauke u cjelini.				
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa općom i izabranom literaturom, 2. Otkriće i pojava islamske filozofije, njen odnos prema grčkoj filozofiji, prevodjenja sa starogrčkog na arapski jezik, prevodilačke škole i djela. 3. Ime, pojам i definicija islamske filozofije, kontroverze oko imenovanja; arapska filozofija, islamska filozofija, muslimanska filozofija, filozofija islama i sl. 4. Veliki muslimanski filozofi: autentičnost i autohtonost islamske filozofije: grčko-helenska i indo-pakistanska inspiracija mišljenja, 5. Kindi, Farabi, Ibn Sina, Gazali, Ibn Hazm, Ibn Tufejl, Ibn Arebi, Ihvanu-Safa, O.Hajam, Ibn Rušd, Ibn Haldun i drugi. 6. Farabi: jedinstvo filozofije i religije, postignuce sreće, idealna država i socijalno-politički traktati; 7. Idealna Država, analiza djela 8. Ibn Sina/Avicena: istočna filozofija, učenja o bitku, esencija-egzistencija, teorija viseceg čovjeka 9. Gazali, filozofija-teologija-mistička, kritika filozofa, etika, ozivljenja vjerskih nauka 10. Nesuvislost filozofa, analiza djela 11. Ibn Tufejl, pojam filozofskog romana, zivi sin budnoga 12. Živi sin budnoga, analiza djela 13. Ibn Rušd/Averoes, metafizika, hermeneutika, kritika teologije i mit o dvije istine, komentari Aristotela, latinski rusdizam				

	14. Ibn Haldun, filozofija istorije, otkriće sociologije, uticaji na evropsko-mediteransku misao i evropsko novovjekovlje 15. Rezime i verifikacija prisustva studenata
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Iskustva i uvidi studenata u pojedina istaknuta djela, autore, tekstove i ostvarenja islamske filozofije, njene povijesti, pojedinih tendencija i pravaca mišljenja od njene pojave do danas. <i>Vještine:</i> Razvijaju sposobnost da prepoznaju ključna pitanja, problem, velike filozofe islamske filozofije i njihova djela. <i>Kompetencije:</i> Stiču kompetenciju da s razumijevanjem čitaju i interpretiraju tekstove islamske filozofije; da kritički čitaju islamske filozofe, pitanja, teme i problem islamske filozofije kod nas i u svijetu.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, čitanje, prevodenje i analiziranje djela i tekstova
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	<i>Redovni:</i> Aktivnost na nastavi i seminarski rad: 20 bodova; prva parcijala 30 bodova; završni ispit: 50 bodova. <i>Vanredni:</i> seminarski rad: 20; prva parcijala: 30 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Klasična islamska filozofija, Hrestomatija tekstova, priredio: Prof.dr. Orhan Bajraktarević, Fin, Sarajevo, 2009. 2. T.Haverić, Srednjovjekovno filosofiscko nazivlje u arapskom jeziku, El-Kalem, Sarajevo, 1991. <i>Dopunska:</i> 3. I.Matkur, Fi al-falsafa al-islamiyya, I-II, al-Qahira, 1983. 4. Sharif M.M., Historija islamske filozofije, I, August Cesarec, Zagreb, 1988, Gazali, Izbaavljenja od zablude, El-Kalem, 1987.

Šifra predmeta: INRP 1403	Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave I		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Studijski program: Islamska teologija	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	

		Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Upoznavanje i osposobljavanje studenata sa savremenim teorijskim i praktičnim dostignućima metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Upoznavanje i razumijevanje temeljnih područja didaktike. ▪ Razrada savremenih nastavnih strategija i strategija učenja u vjerskoj nastavi. ▪ Razumijevanje i primjena temeljnih nastavnih umijeća u vjerskoj nastavi. ▪ Prioritetan je zadatak stručno osposobiti studente za moderno planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave u svim odgojno-obrazovnim institucijama.		
Tematske jedinice:	1. Teorijsko određenje metodike i terminološka razgraničenja. 2. Specifičnosti i principi metodike vjerske nastave. 3. Didaktički principi i pravila (određenje, klasifikacija, povezanost); didaktički sistemi (definiranje, značaj i klasifikacija). 4. Metode podsticanja i vođenja aktivnosti učenika u vjerskoj nastavi. 5. Konstruktivno usklađivanje u sistemu nastave (ishodi/ciljevi učenja, nastavne aktivnosti, evaluacija). 6. Implementiranje obrazovnih taksonomija u kreiranju vjerske nastave. 7. Primjena savremenih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi. 8. Provjera znanja studenata (kolokvij) 9. Nastavne metode u vjerskoj nastavi. 10. Nastavne metode u vjerskoj nastavi (nastavak). 11. Oblici nastave i tipovi nastavnih sati. 12. Nastavna sredstva i pomagala u vjerskoj nastavi. 13. Temeljna nastavna umijeća. 14. Hospitacije časova 15. Hospitacije časova, sumiranje postignutih rezultata, samoocenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja:	▪ Usvojiti temeljna područja didaktike i didaktičko-metodičke zakonitosti vjerske nastave. ▪ Analizirati savremena teorijska i praktična dostignuća metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Analizirati savremene strategije učenja i poučavanja. ▪ Analizirati primjenu nastavnih metoda, oblika rada, sredstava i pomagala u vjerskoj nastavi. ▪ Interpretirati temeljna nastavna umijeća ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja školskog ili mektebskog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju muallima u mektebu ili nastavnika u školi).		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
	Obaveza:	Prolaz	Ukupno

		55 %	100 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Prisustvo i aktivnost studenata	3	5
	Kolokvij	8	15
	Praktikum	16,5	30
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	<i>Obavezna:</i>		
	1. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i> . Školska knjiga, Zagreb. (str. 37-68.)		
	2. Ćatić, Refik i Pehlić, Izet (2004): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke</i> . Islamska pedagoška akademija, Zenica. (str. 13-107.)		
	3. Kyriacou, Chris (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i> . Educa, Zagreb. (odabrana poglavlja)		
	4. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i> . CNS, Sarajevo. (str. 157-166.)		
	5. Slatina, Mujo (1998): <i>Nastavni metod</i> . Filozofski fakultet, Sarajevo. (odabrana poglavlja)		
	6. Zimić-Gljiva, Mujesira (2005): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke – hrestomatija</i> . Fakultet islamskih nauka, Sarajevo (str. 13-30; 59-78; 115-139; 189-192; 245-249; 257-270).		
	<i>Dopunska:</i>		
	1. Andrilović, V. (2001): <i>Samostalno učenje</i> . Jastebarsko, Naklada Slap, Zagreb.		
	2. Bežen, Ante (2008): <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i> , Učiteljski fakultet, Zagreb.		
	3. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i> . Školska knjiga, Zagreb.		
	4. Bratanić, Marija (1997): <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i> . Školska knjiga, Zagreb.		
	5. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994): <i>Igrom do sebe – 102 igre za rad u grupi</i> . Alinea, Zagreb.		
	6. Cowley, S. (2006): <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehničke i ideje</i> . Školska knjiga, Zagreb.		
	7. Jensen, Eric (2003): <i>Super nastava</i> . Educa, Zagreb.		
	8. Jurčić, M. (2012): <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i> . Recedo, Zagreb.		
	9. Kelly, Melissa (2004): <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i> . Adams Media Corporation, MA, USA.		
	10. Kuburić, Zorica i Dačić, Snežana (2004): <i>Metodika Verske nastave</i> . CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd.		
	11. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006): <i>Nastavne strategije. Kako primjeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i> . Educa, Zagreb.		
	12. Matijević, Milan (2004): <i>Ocenjivanje u osnovnoj školi</i> . Tipex, Zagreb.		
	13. Matte, W. (2007): <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i> . Naklada Ljevak, Zagreb.		
	14. Meyer, Hilbert (2002): <i>Didaktika razredne kvake – Rasprave o didaktici, metodici i razvoju škole</i> . Educa, Zagreb.		
	15. Meyer, Hilbert (2005): <i>Što je dobra nastava?</i> Erudita, Zagreb.		
	16. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i> . CNS, Sarajevo		

	17. Poljak, V. (1990). Didaktika. Školska knjiga, Zagreb. (str. 144-154; 199-217.) 18. Pranjić, Marko (1997): <i>Metodika vjeroučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>, Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 19. Silberman, Mel (1996): <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i>. Pearson. 20. Stevanović, Marko (2000): <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S, Tuzla. 21. Terhart, E. (2001): <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Educa, Zagreb. 22. Vrgoč, H. (ur.) (2002): <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i>. HPKZ, Zagreb.

Šifra predmeta: INIC 1405	Naziv predmeta: Islamska umjetnost		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa karakterom i jedinstvenom naravi islamske umjetnosti, sa njenim najznačajnijim ostvarenjima, poviješću, estetikom i metafizičkom zasnovanošću; osposobiti studente da znaju razaznavati, pravilno "čitati" i razumijevati djela islamske umjetnosti osobito u njihovoј usporedbi sa umjetničkim ostvarenjima drugih velikih kultura.		
Tematske jedinice:	1. Pojam umjetnosti. Šta je islamska umjetnost? Mjesto islamske umjetnosti u opštoj povijesti umjetnosti 2. Dva glavna povijena toka umjetnosti: anikonična i ikonična umjetnost; umjetnost znaka i umjetnost slike 3. Osobenost islamske umjetnosti; Načelo tevhida u islamskoj umjetnosti; duhovna značenja islamske umjetnosti; Ka'ba – prototipsko djelo islamske umjetnosti 4. Ideja lijepog u islamu i njena umjetnička оформljenja; odnos lijepog i dobrog u islamskoj umjetnosti; etika umjetnosti i estetike 5. Sakralna umjetnost islama; forme islamske sakralne umjetnosti; sveti prostor 6. Islamska kaligrafija – najsvetija umjetnost islama; aksijalne osobe islamske kaligrafije (Ibn Mukle, al-Bevvab, J. al-Musta'simi); stilovi islamske kaligrafije; <i>al-aklam as-sitte</i>; arabeska kao dijalektika ornamenta 7. Islamska arhitektura – mnogolikostnjenihsakralnihprofanihrealizacije; Poslanikova a. s. kuća; Kupolanastijeni 8. Provjera znanja 9. Arhitektura džamije: Velika džamija u Damasku; Islamska umjetnost u Španiji, Velika džamija u Kordovi 10. Islamska umjetnosti arhitektura u doba posljednjih velikih muslimanskih carstava. Umjetnost Safavida – sjajenje ideje perzijske metafizike;minijaturno slikarstvo - ikonična umjetnost islama 11. Umjetnost Velikih Mogula: fenomen arhitekture mauzoleja; Tadž Mahal		

	12. Umjetnost turskog svijeta islamske kulture; Seldžučki period: stilovi seldžučke umjetnosti. Osmanska umjetnost 13. Stilovi osmanske umjetnosti: klasični period – vrhunci osmanske umjetnosti; osmanska arhitektura džamije: Mimar Sinan; Sulejmanija i Selimija džamija 14. Islamska umjetnost u Bosni i Hercegovini; kaligrafija, iluminacija rukopisa, minijaturno slikarstvo, umjetnički zanati 15. XVI st., "zlatno doba" islamske umjetnosti i arhitekture u Bosni; urbanizacija Bosne, tradicionalni Bosanski grad; Bosanska kuća
Ishodi učenja:	Poznavanje povijesti, duhovnih značenja, najznačajnijih ostvarenja i jedinstvene naravi islamske umjetnosti. Prepoznavanje, "čitati" i razumijevaju djela islamske umjetnosti i arhitekture koja su nastala u različitim povjesnim razdobljima i svjetovima islamske kulture, sa posebnim akcentom na Bosnu i Hercegovinu.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje i vježbe
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Predavanje, aktivnost u nastavi i konsultacije 10% Esej/ Seminarski rad 20% Dva parcijalna ispita 35% = 70%
Literatura:	Obavezna: 1. Bejtić, Alija, <i>Ideja lijepog u izvorima islama</i>, Prilozi za orijentalnu filologiju, br. XXIV, Sarajevo, 1996., pp 33-54. 2. Isanović, Nusret, <i>Razumijevanje islamske umjetnosti</i>, Islamski pedagoški fakultet : El-Kalem, Sarajevo, 2009. 3. Markus Hattsteini Peter Delius, <i>Islamska umjetnost i arhitektura</i>, Libris, Sarajevo, 2010. 4. Nase, Seid Husein, <i>Islamska umjetnost i duhovnost</i>, Lingua Patria (Studis d.o.o.), Sarajevo, 2005. 5. Nasr, S. H., <i>Tradicionalni islam u modernom svijetu</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1994. (odabrana poglavlja) 6. Redžić, Husref, <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>, Veselin Masleša, Sarajevo, 1983. Dopunska: 1. Burckhardt, Titus, <i>Art of Islam: Language and Meaning</i>, Commemorative ed., Bloomington, 2009. 2. Burckhardt, Titus, <i>Sveta umjetnost na Istoku i na Zapadu</i>, Tugra, Sarajevo, 2007. 3. Isanović, Nusret, <i>Safavidska umjetnost, sjajenje ideje perzijske metafizike</i>, El-Kale : CNS, Sarajevo, 2016. 4. Oto-Dorn, Katarina, <i>Islamska umetnost</i>, IP Bratstvo jedinstvo, Novi Sad, 1971.

Šifra predmeta: INTE 1405	Naziv predmeta: Rječnik Kur'ana		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4

Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta s jezikom Kur'ana, rječnicima Kur'ana i glavnim tematima u Kur'anu (Bog, duhovni svijet, ostali živi svjetovi, čovjek, vjera, moral, vlastita imena, "geografija" Kur'ana, historijski događaji u Kur'anu, vrijeme, kultura, eshatologija).
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica: Uvod u jezik Kur'ana (<i>līsān 'arabiyy</i>), Kur'an kao pisani dokument (<i>al-kitāb</i>), arapski jezik Kur'ana i arapski jezik predislamske poezije, opseg arapskog jezika u Kur'anu, broj riječi Kur'ana, broj korijena arapskih riječi u Kur'anu, jezik Kur'āna kao književni jezik Arabljana 2. sedmica: Klasična literatura iz leksikografije Kur'ana, klasični rječnici Kur'ana, al-Isfahani i njegov <i>Mufradat</i>, klasični komentari Kur'ana kao rječnici Kur'ana, savremeni rječnici Kur'ana, islamsko preporodno mišljenje (<i>al-fikr al-nahdawī al-islāmi</i>) i proučavanje Kur'ana kao "arapskog dokumenta", savremena islamska literatura koja se bavi kuranskim leksikom, orijentalistički i zapadni rječnici Kur'ana 3. sedmica: Glavni temati Kur'ana i jezik Kur'ana na kojem su ti temati saopćeni, stil Kuranskog jezika, forma Kur'ānskog izraza, dramatske forme u Kur'anu, Kur'an Mekkanske epohe, Kur'an Medinske epohe, jedinstvo jezika Kur'ana, utjecaj Kuranskog jezika na viđenje Kur'ana kao "konstitutivne tradicije" (<i>traditio constitutiva</i>) islama 4. sedmica: Bog u Kur'antu (ključna leksika), Bog i Njegova svojstva, leksika Božanskog stvaranja svijeta ex nihilo, svjetlost (<i>an-nūr</i>) kao metafora za Boga u Kur'antu, leksika Kur'ana u "deskripciji" Božjeg Bića, ključne riječi Kur'ana u "deskripciji" Božanskog poretka stvari 5. sedmica: Leksika duhovnog svijeta Kur'ana, anđeli (<i>mala'ikah</i>), sotone (<i>šayatin</i>), đavoli (<i>iblis</i>), džini (<i>al-jann</i>), demoni (<i>tawāgīt</i>), leksika općeg duhovnog svijeta Kur'ana ili "pneumatologije Kur'ana", vlastita imena anđela/meleka Kur'āna 6. sedmica: Leksika Kur'ana na planovima A) minerala, B) flore, C) faune Kur'ana. Nazivi minerala spomenuti u Kur'antu, flora Kur'ana, "botanika Kur'āna", animalni svijet Kur'ana, domaće i divlje životinje, kasniji pogledi na leksiku Kur'ana u smjeru simboličkih hermeneutika. Ljepota (<i>al-jamāl</i>) u svjetovima Kur'āna 7. sedmica: Leksika o čovjeku (<i>al-insān</i>) u Kur'ānu, čovjek kao Adam (<i>ādam</i>) u Kur'ānu, čovjek kao 'imru', čovjek kao bašar. Bog i čovjek u Kur'ānu. Leksika u deskripciji ljudskog lica u Kur'ānu 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Čovječanstvo (<i>al-alamu, an-nasu</i>) u Kur'antu: glavna leksika, Bog Kur'ana kao Bog svih stvorenja i svih svjetova (<i>rabbu l-'alamin</i>), raznolikost čovječanstva u Kur'antu, različitost jezika (<i>ihtilāfu alsinah</i>) i raznolikost boja (<i>ihtilāfu alwān</i>), leksika religijskog svijeta Kur'āna: idolopoklonici (<i>al-kuffār</i>), muslimani (<i>al-muslimun</i>), vjernici (<i>al-mu'minun</i>), kršćani (<i>an-nasāra</i>), jevreji (<i>hādū, banú isra'il</i>), vatropoklonici (<i>al-majūs</i>), zvjezdopoklonici (<i>as-sābi'ún</i>) 10. sedmica: Leksika monoteizma Kur'āna (<i>at-tawhīd</i>) i politeizma Kur'āna (<i>aš-širk</i>), nomenklatura politeističkih božanstava: al-ba'l, al-llāt, al-'uzzā, manāt, leksika vjere (<i>īmān</i>) i nevjere (<i>kufr</i>) u Kur'ānu

	11. sedmica: Leksika moralnog života Kur'āna, istina (<i>as-sidq</i>), laž (<i>al-kizb</i>), dvoličnjaštvo (<i>an-nifāq</i>), vjernici (<i>al-mu'minūn</i>), nevjernici (<i>al-kāfirūn</i>), dvoličnjaci/farizeji (<i>al-munāfiqūn</i>), istinoljubivi (<i>as-sādiqūn</i>), lašci (<i>al-kāzibūn</i>), bludnici (<i>az-zunāt</i>), kolebljivci (<i>muzabzabūn</i>) 12. sedmica: Leksika vlastitog nazivlja u Kur'ānu, leksika vlastitih imena ljudi Kur'ana (Božiji poslanici, vladari, mudri ljudi), znamenite žene Kur'āna, znameniti muškarci Kur'āna, leksika imena naroda, plemena, grupe i grupacija 13. sedmica: Leksika "geografije Kur'āna", leksika geocentrične "slike" Kur'āna, fizički univerzum Kur'āna (<i>al-kawn</i>), sazvježđa Kur'āna (<i>al-burūj</i>), "istok" i "zapad" u Kur'ānu, nazivi nebeskih tijela u Kur'ānu: Sunce (<i>ash-shams</i>), Mjesec (<i>al-qamar</i>), Sirijus (<i>ash-shi'rā</i>), Venera (<i>at-tāriq</i>), toponiimi Kur'āna, gradovi Kur'āna, leksika civilizacije Kur'āna 14. sedmica eksika historijskih događaja u Kur'ānu, drevni Egipat (<i>misr</i>) Kur'āna, Rimsko carstvo (<i>ar-rūm</i>) u Kur'ānu, leksika kraljevstava spomenutih u Kur'ānu, Babilon Kur'āna (<i>bābil</i>), historijski jevreji Kur'āna, historijski kršćani Kur'āna, Kur'ānska leksika za beduine. Leksika vremena u Kur'ānu, vječno i vremensko u Kur'ānu, specifična leksika: trenutak (<i>al-ān</i>), dan (<i>yawm</i>), noć (<i>layl</i>), mjesec (<i>shahr</i>), godina (<i>'ām</i>), stoljeće ('asr), vječnost (<i>sarmad</i>), vječni život (<i>khuld</i>), epoha (<i>amad</i>); 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	Znanje: studenti stiču osnovna znanja vezana za pitanje jezika Kur'ana, (arapsk Kur'ana i arapski jezik predislamske poezije, opseg arapskog jezika u Kur'anu, bro Kur'ana, broj korijena arapskih riječi u Kur'anu, jezik Kur'āna kao književni Arabljana). Vještine: stiču sposobnost klasificiranja vrsta rječnika Kur'ana i njihova terobilježja; identificiranja i interpretiranja glavnih temata u Kur'anu. Kompetencije: stiču kompetencije prepoznavanja obilježja jezika Kur'ana na koj glavni kur'anski temati saopćeni.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni:</i> prezentacija: 20 prva parcijala: 40 bodova; završni ispit: 40 bodova <i>Vanredni:</i> prva parcijala: 50 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Rahman Fazlur, <i>Glavne teme Kur'āna</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011. Dopunska: 1. Arne A. Ambros (with Stephan Prochazka), <i>Concise Dictionary of Koranic Arabic</i>, Reichert Verlag, Wiesbaden, 2004.; 2. <i>Der Koran (arabisch – deutsch)</i>, AusdemArabischen von (s arapskog preveo) Max Henning, Cagri Yayınları, İstanbul, 2009.; 3. El-Said M. Badawi and Muhammad Abdel-Haleem, <i>Arabic-English Dictionary of Qur'ānic Usage</i>, Brill,

	Leiden, 2008.; Isfahānī, ar-Rāgib al-Isfahānī, <i>Mu'ǧamu mufradāti alfāzī l-qur'ān</i>, Beirut, 1972. 4. Suyutī, Jalāluddīn as-Suyutī (u saradnjisajalāluddīn al-Mahallījem), <i>Tafsīru l-ŷalālayn</i>, Kairo, 2000. 5. <i>The Meaning of the Glorious Koran, An explanatory translation</i>, preveo Mohammed Marmaduke Pickthall, Penguin Group, London (bez godine izdanja). 6. Zamahšarī, 'Umaraz-Zamahšarī, <i>al-Kaššāfu'anhaqā'iqtanzīliwa'uyuni l-aqāwīlīfiwuğūhi t-ta'wili</i>, Beirut, 2001.

Šifra predmeta: INHA 1404	Naziv predmeta: Hermeneutika hadisa				
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	• da se studenti upoznaju s osnovnim principima pravilnog razumijevanja hadisa Božijeg Poslanika, s.a.v.s.; • da se studenti sposobne za ispravno kontekstualiziranje hadiskih tekstova, ali i proučavanje u njihovu univerzalnu poruku.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicomama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Termin, definiranje, područje i ciljevi hermeneutike 2. Važnost i definiranje kompetentnog tumačenja sunneta 3. Principi kompetentnog razumijevanja sunneta. Razumijevanje sunneta u kontekstu kur'anskih ajeta. 4. Ostvarivanje cjelovitog uvida u vjerodostojne hadiske tekstove i autentični sunnet Muhammeda, s.a.v.s. Dovođenje u vezu hadisa s općim i specificiranim pravnim normama, apsolutnim i ograničavajućim, načelnim i objašnjavajućim. Usklađivanje i preferiranje prvidno kontradiktornih hadisa. 5. Utvrđivanje univerzalnosti poruke hadisa. Povodi izricanja hadisa. Pozicije s kojih govori Muhammed, s.a.v.s. Utvrđivanje razlike između promjenljivog sredstva i nepromjenljivog cilja. Geo-političke, socio-ekonomske i individualne uvjetovanosti sadržaja hadisa. 6. Razumijevati sadržaj hadisa u okviru intencija serijata i pravnih pravila. Uvažavanje kosmičkih zakona, historijskih i naučnih činjenica. 7. Rekapitulacija/Test 8. Konsultiranje interpretativne tradicije islama, posebno tradicije prvih generacija. 9. Otkrivanje višeslojnih smislova hadisa (doslovni smisao, preneseno, simboličko i metafizičko značenje). 10. Tumačenje hadisa o snazi vjernika i perfektnosti 11. Tumačenje hadisa o Allahu, dž.š., i Njegovim melecima 12. Tumačenje hadisa o objavama i poslanicima 13. Tumačenje hadisa o Sudnjem danu i sudbini 14. Tumačenje hadisa o namazu i postu 15. Tumačenje hadisa o zekatu i hadžu				

Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju pravilno razumijevati hadise Božjeg Poslanika, s.a.v.s., i razlikovati njegovu lokalnu od globalne dimenzije. Vještine: Studenti će moći samostalno analizirati sadržaj hadisa i valjano ga prenosi i tumačiti drugima. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano razumijevanje, prenošenje temeljnih poruka hadisa drugima i istražno življenje po njegovim uputama.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Razumijevanje sunneta: metodološke smjernice i pravila</i>, (s arapskog: Ahmet Alibašić), BEMUST, Sarajevo, 2001.; 2. Nevevi (En-), <i>El-Erbeina en-Nelevija</i>, (komentar: Muhammed Siddik el-Menšavi), Darul-fedila, Kairo, 1997. 3. Silajdžić Adnan, <i>40 hadisa sa komentarom</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2005. <i>Dopunska:</i> 1. Alvani (el-) Taha Džabir, "Fi menhedž fehmil-hadisiš-šerif", http://www.alrashad.org/issues/04/04-Alwani.htm (1. 6. 2014); 2. Bejanuni Fethuddin, "Fehmul-hadisiš-šerif fi dav'il-kavaidiš-šeri'ija", http://www.startimes.com/f.aspx?t=22188645 (31. 7. 2015); 3. Đozo Husein, <i>Islam u vremenu</i>, IO Udrženja ilmije za SR BiH, Sarajevo, 1976.; 4. Enis Tahir, <i>Pravila ispravnog razumijevanja sunneta</i>, (s arapskog: Salih Zukić), Udrženje bošnjačkih studenata Islamskog univerziteta u Medini; 5. Ghamidi Javed Ahmad, "Principles of Understanding the Hadith", http://www.renaissance.com.pk/JulHadi2y6.htm (1. 6. 2014) 6. Gormez Mehmed, "İşkâliyetü'l-Menhec fi Fehmi's-Sunne ve'l-Ahâdis", el-Buhus el-İslâmiye, Amman, 2004.; http://www.mehmetgormez.com/dosyalar/1_57632577_8309408.doc (27. 5. 2014); 7. Islahi Amin Ahsan, "Fundamentals of Hadith Interpretation" (Mabadi Tadabbur-e Hadith), translated by Tariq Mahmood Hashmi, Al-Mawrid, Lahore, 2009.; 8. ItrNuruddin, <i>Fi zilalil-hadis</i>, (bez izdavača), Damask, 2000. 9. Kandehlevi Mevlana Muhammed Jusuf, <i>Cvjetovi iz Muhammedove, s.a.v.s., bašće: izbor hadisa iz najvjerdostojnjijih zbirki</i>, (preveo s arapskog: prof. dr. Džemaludin Latić), Sova Publishing Sarajevo, Sarajevo, 2009.; 10. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Islamsko pravo: svevremena i sveprostorna aktuelnost islamskog prava</i>, (s arapskog: Seid Smajkić), Starješinstvo Islamske zajednice BiH, Hrvatske i Slovenije, Sarajevo, 1989.; 11. Muhammed Rida Džedidi Nedžad i Abdulhadi el-Mesudi, <i>El-Usus el-hadisija ver-ridžalija indel-allama eš-šejh Muhammed Tekijj el-Medžlisi</i>, Darul-hadis, Kom, 1384; 12. Nakičević Omer, <i>Hadisi sa komentarom</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 1998.

	13. Ramadan Seid, <i>Islamsko pravo: izvor i razvoj</i>, (s engleskog preveo: Fikret Karčić), Starješinstvo Islamske zajednice BiH, Hrvatske i Slovenije, Sarajevo, 1984.; 14. Ruhajli (Er-) Abdullah ibn Dajfullah, <i>Menhedžija fikhis-sunna en-nebevija: kavaid ve muntalekat nezarija ve emsila tatbikija</i>, (bez mjesta izdanja i izdavača), 2009.; 15. Sabuni (Es-) Muhammed Ali, <i>Min kunuzis-sunna</i>, Mekteba Rehhab, Alžir, 1986. 16. <i>Teološke perspektive za XXI. stoljeće</i>, Rosino Gibellini (ur.), (prijevod: Stjepan Kušar) Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2006., str. 56. 17. Vaezi Ahmad, <i>Uvod u hermeneutiku</i>, (s perzijskog: Sabahudin Šarić), Fondacija "Mulla Sadra" u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2014.

Šifra predmeta: INAK 1407	Naziv predmeta: Teološka epistemologija		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u temeljne pojmove teološke epistemologije, te ih podučiti poziciji teološke epistemologije u kontekstu odgojno-obrazovne i općedruštvene prakse.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Uvod u muslimansku teologiju“ 2. sedmica „Teologija kao znanost o vjeri“ 3. sedmica „Metode u teologiji“ 4. sedmica „Osnovni teološki pojmovi i kvalifikacije“ 5. sedmica „Teološki predmeti“ 6. sedmica „Odnos objave i uma u muslimanskoj teologiji“ 7. sedmica „Zasnivanje teološke epistemologije kod muslimana“ 8. sedmica „Izvori teološke epistemologije“ 9. sedmica „Klasificiranje teološke epistemologije“		

	10. sedmica „Ontološka dimenzija spoznaje“ 11. sedmica „Psihološka dimenzija spoznaje“ 12. sedmica „Epistemološka dimenzija spoznaje“ 13. sedmica „Znanje o temeljnim modelima odnosa teologije i drugih znanosti“ 14. sedmica „Znanje i društvena stvarnost“ 15. sedmica „Znanje kao moć i kao najviša odgojno-obrazovna vrijednost“
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Nakon uspješnoga okončanja ovoga tečaja studenti će: a) biti upoznati sa značajem i vrijednošću znanja i spoznaje u religiji islama; b) steći osnovna znanja o temeljnim pojmovima i pravcima unutar polja teološke epistemologije. <i>Vještine:</i> Polaganjem ovoga predmeta svršenici će biti u mogućnosti: a) adekvatno čitati osnovne tekstove iz teološke epistemologije prvenstveno na našemu jeziku; b) kompetentno razgovarati o temeljnim epistemološkim problemima. <i>Kompetencije:</i> Polaganjem ovoga kursa stječu se kompetencijeza izvođenje nastave iz predmeta <i>Akaid</i> u medresama. Također se stječu i bazična znanja koja im omogućavaju da u svojim džematima govore o značaju, vrijednosti, ali i prvenstveno odnosu vjere i znanja u tradiciji muslimana.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 80 % 2. workshops 10 % 3. prezentacije 10 %
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	<i>Redovni studenti:</i> 1. Prva parcijala 45 % 2. Druga parcijala 45 % 3. Seminar 10 % <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Rešid Hafizović, <i>Spoznaja - prva vrijednost islama</i> , Institut "Ibn Sina", Sarajevo, 2017. <i>Dopunska:</i> 1. Franz Rosenthal, <i>The KnowledgeTriumphant – the concept of knowledge in medieval islam</i> , Brill, Leiden-Boston, 2007.

Šifra predmeta: INFI 1406	Naziv predmeta: Metodologija šerijatskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>)		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Seminar: 15 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj predmeta:	Upoznati studente sa: a) nastankom, ciljevima i razvojem metodologije šerijatskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>); b) značenjem i klasifikacijom pravne norme (<i>el-hukmu-š-šeri'</i>), praveći usporedbe sa elementima pravne norme u svjetovnom pravu; c) pojmovima Zakonodavca (El-Hakim), pravnog subjekta (<i>el-mahkumu 'alejhī</i>), pravne i poslovne sposobnosti; d) pojmom Zakonodavca (El-Hakim) te ulogom Objave i razuma u razvoju šerijatskog prava; e) autoritetom, karakterom i ulogom tradicionalnih (<i>edille naklijje</i>) i racionalnih izvora šerijatskog prava (<i>edille 'aklijje</i>) s ilustracijama njihove primjene u konkretnim šerijatskopravnim pitanjima; f) značenjem i prirodom djelatnosti <i>idžtihada</i> (originalnog pravnog zaključivanja), uslovima za <i>idžtihad</i> i kategorijama mudžtehida; g) pitanjem (ne)dopustivosti slijedenja autoriteta u fikhu (<i>taklid</i>), s posebnim osvrtom na slijedenje jednog mezheba; h) ustanovom fetve i ulogom muftije u tumačenju šerijatskog prava; i) problemom derogacije (<i>nesh</i>) šerijatskopravnih tekstova; j) razumijevanjem ciljeva Šerijata (<i>mekasidu-š-šeri'a</i>) i njihove uloge u usulu-l-fikhu kod klasičnih i savremenih muslimanskih pravnih teoretičara.		
Tematske jedinice:	1. Predmet, ciljevi i historijski razvoj metodologije šerijatskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>) 2. Preskriptivna šerijatskopravna norma (<i>el-hukmu-t-teklifi</i>) I 3. Preskriptivna šerijatskopravna norma (<i>el-hukmu-t-teklifi</i>) II 4. Deskriptivna šerijatskopravna norma (<i>el-hukmu-l-vad'i</i>) 5. Pravni subjekt (<i>el-mahkumu 'alejhī</i>) i njegova pravna (<i>ehlijjetu-l-vudžub</i>) i poslovna sposobnost (<i>ehlijjetu-l-edā</i>) 6. Ograničenja poslovne sposobnosti ('avaridu-l-ehlijje). Zakondoavac (<i>El-Hakim</i>). 7. Osnovni izvori šerijatskog prava: Kur'an i Sunnet 8. Parcijalni ispit I 8. Tekstualne implikacije (<i>ed-delalat</i>) 9. Konsenzus (<i>idžma'</i>) i pravna analogija (<i>kijas</i>) 10. Ostali izvori šerijatskog prava		

	11. Derogacija (<i>nesh</i>). Ciljevi šerijatskog prava (<i>mekasidu-š-šeri'a</i>) 12. Originalno pravno zaključivanje (<i>idžtihad</i>), slijedeće pravnih škola (<i>taklid</i>) 13. Pravno mišljenje (<i>fetva</i>) 14. Prezentacije studenata 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) obrazlože predmet, ciljeve i historijski razvoj metodologije šerijatskog prava; b) razvrstaju kategoriju pravne norme (<i>hukm šer'i</i>) u podkategorije, definiraju ih i prepoznaju u konkretnim fetvama; c) povežu kategorije pravne norme u šerijatskom pravu s odgovarajućim elementima pravne norme u svjetovnom pravu; d) izraze razliku između pravne i poslovne sposobnosti te identificiraju elemente poslovne sposobnosti pravnog subjekta u njegovim razvojnim etapama; e) objasne ulogu svakog pojedinog pravnog izvora u metodologiji islamskog prava i ilustriraju njihovu primjenu na primjeru konkretnih šerijatskih pravila (<i>ahkam šer'ije</i>); f) protumači prirodu i ulogu idžtihada, taklida i fetve u metodologiji šerijatskog prava.
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturonom ocjene:	<i>Redovni studenti</i> - Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - Zadaće – 10 bodova - Kvizovi – 10 bodova - Parcijalni ispit I - 35 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) – 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja. <i>Vanredni studenti</i> - Zadaće – 10 bodova - Kvizovi – 10 bodova - Parcijalni ispit I - 40 bodova - Završni ispit (parcijalni ispit II) – 40 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. <i>Usuli-fikh (hrestomatija)</i>, priredio: Enes Ljevaković, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., 372 str. 2. Mohammad Hashim Kamali, <i>Principi islamske jurisprudencije</i>, preveo: Nedim Begović, CNS, Sarajevo, 2017.

	<i>Dopunska:</i> 1. Mehmed Handžić, "Predavanja iz usuli fikha", u: <i>Mehmed Handžić - Izabrana djela</i>, knjiga V: Studije iz šerijatskog prava, ur. Enes Karić, Ogledalo, Sarajevo, str. 499-602. 2. Enes Ljevaković, <i>Analogija (qiyas) u teorijskopravnim djelima Mustafe Ejubovića – Šejh Juje</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 3. Džasir Avde, <i>Intencije Šerijata kao filozofija islamskog prava: sistemski pristup</i>, preveo: Nedim Begović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2009. 4. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015. 5. Ahmed er-Rejsuni, <i>Ciljevi Šerijata: Eš-Šatibijeva teorija</i>, preveo: Enes Ljevaković, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2009. 6. Mohammad Hashim Kamali i Jasser Auda, <i>Uvod u teoriju ciljeva Šerijata</i>, CNS, Sarajevo, 2015. 7. Muhammed el-Gazali, <i>Vjerovjesnikov Sunnet između šerijatskih pravnika i znanstvenika hadisa</i>, prijevod: Nermin Čanić (i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998. 8. Tarik Ramadan, <i>Biti evropski musliman: izučavanje islamskih izvora u evropskom kontekstu</i>, prijevod: Fikret i Hamida Karčić, Udrženje ilmijje Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2002. 9. Nedim Begović, "Kolektivni idžtihad", <i>Takvim za 2010.</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2009., str. 67-80.

Šifra predmeta: INRP 1404	Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave II		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Studijski program: Islamska teologija	Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15 Praksa	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Metodika vjerske nastave I		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Stručno ospособiti studente za moderno planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave. ▪ Ospobljavanje studenata u izradi nastavnih priprema i materijala koji potiču kreativnost učenika, primjeni kreativnih nastavnih strategija, sredstava i pomagala, kreativne didaktičko-metodičke aparature, primjeni kreativnih modela nastave. ▪ Obučavanje studenata za praćenje i vrednovanje nastave.		

	▪ Osposobljavanje studenata za praktičnu izvedbu časova vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s programom, načinom rada i obavezama. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 2. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 3. Planiranje i priprema nastavnog sata (analize nastavnih priprema sa studentima). 4. Artikulacija/izvedba, vođenje i tok nastavnog sata i kreiranje razrednog ugođaja. 5. Kreativni modeli u vjerskoj nastavi (kreativno-stvaralački model, projektna nastava i kreativnost, probemsko-istraživački, recepcijsko-estetički, esejičko-sintetički, egzemplarni, multimedijsko-višeizvorni, književno-umjetnički). 6. Primjena kreativnih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi (lutkarske igre u nastavi, mape uma, multimedija, demonstracije, oluja ideja, provokacija...). 7. Analiza ilmihala, vjeronomućnih udžbenika, udžbenika drugih predmetnih područja i sl. (didaktičko-metodička aparatura, nastavna pitanja i zadaci za učenike, ilustracije, slikovnice, priče za djecu...). 8. Provjera znanja studenata (izrada nastavne pripreme). 9. Metodika vjerske nastave za djecu predškolskog uzrasta (načela i postavke). 10. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 11. Metodika osnovnoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 12. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 13. Metodika srednjoškolske vjerske nastave (načela i postavke). 14. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje. Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja:	▪ Teorijski interpretirati načela metodičkog nastavnog rada u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju. ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja nastavnog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju predmetnog nastavnika u školi). ▪ Izraditi kvalitetnu i kreativnu nastavnu pripremu za predmet vjeronomućnost/vjerska nastava. ▪ Praktično izvesti časove vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. ▪ Demonstrirati temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi u toku vlastitih izvođenja oglednih časova.		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %

	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Pisane nastavne pripreme i izvedbe oglednih časova u okviru praktikuma; hospitacija časova i dnevnik prakse	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:			
<i>Obavezna:</i> 1. Kyriacou, Chris (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Educa, Zagreb. (cijela knjiga) 2. Sijamhodžić-Nadarević, Dina, "Didaktičko-metodičke ideje Burhanudina ez-Zernudžija", u: <i>Novi Muallim – Časopis za odgoj i obrazovanje</i>. God. VIII, br. 32 , Sarajevo, 29. decembar 2007, str. 80-86. 3. Stevanović, M. (2001). <i>Predškolska pedagogija 1</i>. R&S, Tuzla. (str. 121-227.); <i>Predškolska pedagogija 2</i>. R&S, Tuzla. (str. 163-225.) 4. Jensen, Eric (2003). <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb. <i>Dopunska:</i> 1. Annette L. Breaux, Brandt L. Susan (2011). <i>101 "Answers" for New Teachers & Their Mentors: Effective Teaching Tips for Daily Classroom Use</i>. Eye on Education, Larchmont NY. 2. Bognar L., Štumpfol, B. (1998). <i>Model osnovne škole</i>. Udruga roditelja "Korak po korak", Zagreb. 3. Cowley, S. (2006). <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 4. Grgin, T. (2001). <i>Školsko ocjenjivanje znanja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 5. Ivančić, Đ. (2010). <i>Diferencirana nastava u inkluzivnoj školi</i>. Alka script, Zagreb. 6. Janković, P., Rodić, R. (2002). <i>Školska pedagogija</i>. Učiteljski fakultet, Sombor. 7. Jensen, E. (2004). <i>Različiti mozgovi, različiti učenici: Kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire</i>. Educa, Zagreb. 8. Jurić, V. (1989). <i>Metodika rada školskog pedagoga</i>. Školska knjiga, Zagreb. 9. Kamenov E. (1982). <i>Eksperimentalni programi za rano obrazovanje</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 10. Kamenov, E. (1999). <i>Predškolska pedagogija – druga knjiga</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 11. Marzano, Robert J., Debra J. Pickering, Jane E. Pollock (2001). <i>Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement</i>. ASCD, VA, USA. 12. Matijević, M. (2004). <i>Ocjenvivanje u osnovnoj školi</i>. Tipex, Zagreb. 13. Matijević, M. (2001). <i>Alternativne škole, didaktičke i pedagoške koncepcije</i>. Tipex, Zagreb. 14. Pjanić, R. (2004). <i>Metodika rada u predškolskom odgoju</i>. Bihać. 15. Pranjić, Marko (1999). <i>Nastavna metodika – teorije, oblici, metode, sredstva, pomagala</i>. Editio, Zagreb. 16. Pranjić, Marko (1997). <i>Metodika vjerouaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. – (odabrana poglavlja).			

	17. Wood, D. (1995). <i>Kako djeca misle i uče</i> . Educa, Zagreb.

Šifra predmeta: INIF 1406	Naziv predmeta: Savremena i moderna islamska filozofija		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslov za upis:		-	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Uvođenje studenata u djela i tekstove istaknutih muslimanskih filozofa, srednjovjekovne filozofije; upoznavanje studenata sa temeljnim pitanjima i problemima islamske filozofije uz prateću terminologiju; osposobljavanje studenata za samostalno čitanje, razumijevanje i kompariranje filozofske tekstove ove posebne filozofske discipline u odnosu na opštu filozofiju i druge nauke u cjelini.	
Tematske jedinice:		1. Upoznavanje sa općom i izabranom literaturom,, 2. Fenomen savremene islamske filozofije, njen odnos prema hrišćanskoj i jevrejskoj klasičnoj filozofiji, prevodjenja sa arapskog jezika na latinski i evropske jezike, prevodilačke škole i djela. 3. Tendencije obnove islamske filozofije u savremenosti: selefjsko – vеhabиjske tendencije; Ibn Kajim El-Džевzi i Ibn Tejmija 4. Reformističke tendencije s početka 20-og vijeka: Dž.Afgani i M.Abdahu 5. obnoviteljska tendencija (Muhamed Ikbal,); racionalistička tendencija (A. Emin, T. Husein, M. Ibn Nebij); 6. filozofska tendencija (M. Abdurazik, O. Emin, I. Matkur, A. Bedevi, Z. N. Mahmud, Z. Hudairi, M. Fahri,) 7. muslimansko-marksistička tendencija: Rože Garodi, Tajib Ticini 8. Orijentalistička tendencija : uticaji na modernu islamsku filozofiju (E. Renan, A. Farah, M.C.Hernandez, A. Šimi, Dž. Anavati), 9. Balkansko-jugoslovenska orijentalistika i orijentalistika u Bosni i Hercegovini, A.Popovic, D.Tanaskovic, S.Grozdanić, E.Duraković, E. Čaušević, Orijentalni institut u Sarajevu, djela i časopisi 10. Druge tendencije moderne islamske filozofije: panislamističke, sekularistička, sufiska, revolucionarna, fundamentalistička, socijalistička, liberalistička, komunistička, predstavnici, djela i uticaji	

	11. Savremene tendencije islamske misli u islamskom svijetu i kod nas: M. A. Džabiri, M. Arkun, M. Ammara, G. Anavati, Y. Qumair , S. Bašagić , djela i uticaji 12. Filozofska i bosansko-islamska filozofska misao danas:S. Kulenović, M. Selimović, H. Đozo, N. Smailagic, H. Sušić, M. Filipović, A. Šarčević, K. Prohić, R. Muminović, A. Smajlović, I. Kasumović, nastanak, razvoj, djela i uticaji 13. Savremena islamska filozofija između tradicije i modernizma, panislamizam, panarabizam, neoosmanizam i neoiranizam, odnosi nacija-država-religija, H. Hanefi, R. Garodi, A. Izetbegović, E. Ćimić, M. Filipović 14. Moderni književnici, umjetnici, pjesnici, pozorište, film, muzika, filozofski časopisi, konferencije i seminari kao forme modernog izraza islamske filozofske misli (H.Džubran, N. Mahfuz, Um Kulsum, Fejruz, M. Berber, S. Selmanović, Z. Džumhur, D. Sušić, N.Tahirović):rezime i verifikacija prisustva studenata 15. Rezime i verifikacija prisustva studenata
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> iskustva i uvidi studenata u pojedina istaknuta djela, autore, tekstove i ostvarenja islamske filozofije, njene povijesti, pojedinih tendencija i pravaca mišljenja od njene pojave do danas <i>Vještine:</i> razvijaju sposobnost da prepoznaju ključna pitanja, problem, velike filozofe i slamske filozofije i njihova djela <i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da s razumijevanjem čitaju i interpretiraju tekstove islamske filozofije; da kritički čitaju islamske filozofe, pitanja, teme i problem islamske filozofije kod nas i u svijetu.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, prezentacije, čitanje, prevodenje i analiziranje djela i tekstova
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni:</i> Aktivnost na nastavi iseminarski rad: 20 bodova; Prva parcijala 30 bodova; Završni ispit: 50 bodova. <i>Vanredni:</i> seminarski rad: 20; prva parcijala: 30 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> M.Abdahu, Mudrost Istoka/Erred al-dehrijin, Bihać, 2007. M.b.Nebij, Kur*anski fenomen, El-Kalem, Sarajevo, 2001. R.Garodi, Zivi islam, El-Kalem, Sarajevo,1999. <i>Dopunska:</i> H.Džait, Evropa i islam, El-Kalem, Sarajevo,1988. R.Garodi, Islam i socijalizam, El-Kalem, Sarajevo,1985. K.Prohić, Činiti i biti, Svjetlost, Sarajevo,1975.

Šifra predmeta: INIM 1407	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa IV				
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5		
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 15 Predavanja 0 Praktične vježbe 15 Terenski rad Praksa			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ramazanske prakse jeste da se studenti osposobljavaju za budući samostalan i timski rad, primjenu teorijskih znanja u profesionalnom radu i suočavanje sa izazovima rada na terenu.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmica se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	-Pripremni sati (10 kontakt sati): Upoznavanje s Pravilnikom o stručnoj praksi studenata Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu Ostale teme: - Ličnost imama-mu'allime - Izazovi imamsko-mu'allimskog rada u džematima IZ - Osvježavanje elementarnih imamskih znanja - Izrada okvirnog plan aktivnosti - Izbor, priprema i pisanje hutbe, kraćih obraćanja, predavanja - Organiziranje prigodnih svečanosti - Rad sa djecom i omladinom - Rad sa posebnim kategorijama -Realizacija ramazanske prakse (100 sati) -Evaluacija ramazanske prakse (5 kontakt sati) -Analiza dokumenata s prakse -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu ramazanu“, „Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“ i „Studentova evaluacija medžlisa, IZ/ustanove/organizacije“				
Ishodi učenja:	Znanje: Student osvježava i dopunjava svoje znanje o imamsko – mu'allimskom radu u džematima Islamske zajednice Vještine: Student će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti; moći identificirati i primijeniti mjerljive indikatore u evaluaciji programa; prepoznati posebnosti i mjesne razlike džemata, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. Kompetencije: Student je sposoban da u saradnji sa drugima ili samostalno izvodi imamsko-mu'allimsku praksu uz Ramazan.				
Metode izvođenja nastave:	Instrukcije; prezentacije; rad na terenu; evaluacija				
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Ramazanska praksa se ocjenjuje sa Uspješno/Neuspješno. Konačna ocjena se izvodi kroz praćenje i provjeravanje rada studenta tj. s fokusom na praktičan rad. Struktura bodova:				

	-Pripremne i evaluacijske aktivnosti - 40 bodova -„Dnevnik imamsko-mu'allimske prakse u mjesecu Ramazanu“, 20 bodova -„Izvještaj/evaluacija mentora o obavljenoj imamsko-mu'allimskoj praksi“, 20 bodova -„Studentska evaluacija medžlisa IZ/ustanove/organizacije“, 20 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Visoko, Medresa Osman ef. Redžović, 2014. 2. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmije Iz u BiH, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem. Sarajevo, 2003.

Šifra predmeta: INRP 0419	Naziv predmeta: Domski odgoj		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 4
	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Usvajanje znanja o predmetu, zadacima i svrsi domske pedagogije. ▪ Klasificirati različite vrste domova prema različitim kriterijima; ▪ Analizirati moguće sadržaje odgojno-obrazovnog rada za konkretnu vrstu doma. ▪ Razvijati kompetencije studenata kao budućih religijskih odgajatelja za mogućnosti rada u domovima.		
Tematske jedinice:	1. Domska pedagogija kao naučno-nastavna disciplina; Povijesna i savremena određenja domskog odgoja; Upoznavanje, upute za nastavu. 2. Mjesto, uloga i zadaci domova u odgojno-obrazovnom sistemu. 3. Oblici i sadržaji odgojno-obrazovnog rada u domovima. 4. Organizacija života i rada u domovima. 5. Mogućnosti djelovanja religijskog odgajatelja u domovima. 6. Vrste domova (prema namjeni, prema dobi odgajanika, trajanju boravka, stepenu otvorenosti, prema spolu, kapacitetu). 7. Učenički domovi/internati u sistemu odgoja i obrazovanja BiH (medrese, koledži i dr.). 8. Provjera znanja studenata. 9. Dječiji domovi (za djecu bez roditeljskog staranja, SOS dječija sela). 10. Specijalni domovi. 11. Studentski domovi. 12. Domovi za privremeni smještaj i Domovi za preodgoj. 13. Domovi za stare i iznemogle osobe.		

	14. Planiranje, programiranje, izvođenje i evaluacija odgojno-obrazovnog rada u domovima. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test).					
Ishodi učenja:	▪ Definirati i objasniti temeljne pojmove iz područja domske pedagogije. ▪ Klasificirati različite vrste domova prema različitim kriterijima. ▪ Identificirati i analizirati različite tipove odgajatelja u domovima. ▪ Pravilno definirati i formulirati ciljeve i ishode rada u različitim vrstama domova. ▪ Analizirati sadržaje domskog odgojno-obrazovnog rada. ▪ Izraditi različite vrste programa za rad i djelovanje u različitim tipovima domova.					
Metode izvođenja nastave:	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> ▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci </td><td style="vertical-align: top;"> ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad </td></tr> </table>	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad					
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	Prisustvo i aktivnost studenata	11	20			
	Individualni/timski projekat	16.5	30			
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50			
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hratić, N. (2002): <i>Domska pedagogija: od teorije do odgojne prakse</i>, Zbornik radova: Odnos pedagoške teorije i pedagoške prakse, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka (odabrana poglavlja). 2. Rosić, V. (2001): <i>Domski odgoj</i>. Graftrade, Rijeka. <i>Dopunska:</i> 1. Klapan, A. (1996): <i>Učenje u učeničkom domu</i>. Pedagoški fakultet u Rijeci, Rijeka. 2. Mehringer, A. (2003): <i>Mala specijalna pedagogija</i>. Educa, Zagreb. 3. Oto, V. (1971): <i>Odgojni domovi juče, danas, sutra</i>. Beograd. 4. Rosić, V. (1996): <i>Odgojno-obrazovni rad u učeničkom domu</i>, Pedagoški fakultet u Rijeci, Rijeka. 5. Sijamhodžić-Nadarević, Dina (2009): <i>Samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada u medresama</i>. Neobjavljen magistarski rad. 6. (1997): <i>Vaspitni rad u domovima učenika</i>, Zbornik radova, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad. 7. Vukasović, Ante, (2001): <i>Pedagogija (Poglavlje VI – Odgoj u domovima)</i>. HKZ "MI", Zagreb.					

Šifra predmeta: INRP 0420	Naziv predmeta: Edukometrija		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 4

	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog kursa je da studente uvede u načine mjerjenja i vrednovanja edukacijskih postignuća i ishoda, te da ih osposobi za ispitivanja i istraživanja u području odgoja, obrazovanja kao i da osposobi studente za samostalno konstruiranje i primjenu mjernih instrumenata.		
Tematske jedinice:	1. Epistemološke karakteristike mjerjenja. 2. Pojam i vrste mjerjenja. Mjerjenje kao integralni dio svake naučne djelatnosti. Smisao i funkcija mjerjenja u odgoju i obrazovanju. 3. Mogućnosti mjerjenja (obim, smjer, intenzitet, kontinuum, učestalost, relativna postojanost, polarnost, saržaj i kvalitet odgojno-obrazovnog fenomena). 4. Skale mjerjenja (nominalna, ordinalna, intervalna i racio skala). 5. Idejni projekt istraživanja (izbor predmeta istraživanja, tj. teme ili problema; formuliranje i definiranje predmeta istraživanja). 6. Idejni projekt istraživanja (cilj i zadaci ispitivanja/istraživanja; postavljanje hipoteza; uzorak). 7. Idejni projekt istraživanja (prikljicanje i sređivanje podataka; prezentiranja istraživačkih rezultata). 8. Provjera znanja studenata (izrada istraživačkog projekta). 9. Mjerni instrumenti u odgoju/obrazovanju. 10. Testiranje, pojam i vrste testova (testovi znanja, testovi sposobnosti, testovi ličnosti i dr.). 11. Metrijske karakteristike mjernih instrumenata. 12. Konstrukcija mjernih instrumenata. 13. Mjerjenje stavova i ponašanja. 14. Metode i tehnikе edukometrijskog istraživanja. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja:	▪ Usvojiti osnovne spoznaje o mjerjenju u odgoju/obrazovanju, te naučnu i stručnu terminologiju. ▪ Razumjeti i znati pravilno koristiti mjerne skale. ▪ Pravilno interpretirati faze istraživačkog procesa. ▪ Izraditi nacrt istraživačkog projekta o konkretnim temama. ▪ Analizirati metrijske karakteristike mjernih instrumenata. ▪ Izraditi mjerne instrumente (testove znanja, anketni upitnik, protokol posmatranja itd).		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %

	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Izrada nacrtu istraživačkog projekta i mjernih instrumenata	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:			
Obavezna: 1. Brkić, Milenko (2007). <i>Metodologija izrade pedagoških instrumenata</i>. Mostar. 2. Havelka, N., Kuzmanović, B. i Popadić, D. (1998). <i>Metode i tehnike socijalnopsiholoških istraživanja</i>. Centar za primenjenu psihologiju, Beograd. (str. 153-238) 3. Rajston, Džastman, Robins (1966). <i>Vrednovanje u savremenom obrazovanju</i>. Vuk Karadžić, Beograd. (str. 8-54; 136-143; 165-177) 4. Slatina, Mujo (1998). <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. (str. 303-345) 5. Vujević, M. (2002). <i>Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 49-188) Dopunska: 1. Bukvić, A. (1982). <i>Načela izrade psiholoških testova</i>. ZINUS, Beograd. 2. Havelka, N., Kuzmanović, B. i Popadić, D. (1998). <i>Metode i tehnike socijalnopsiholoških istraživanja</i>. Centar za primenjenu psihologiju, Beograd. 3. Jackson, C. (2000). <i>Psihologjsko testiranje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 4. Jordan, A. M. (1966). <i>Merenje u pedagogiji</i>. Vuk Karadžić, Beograd. 5. Komisija za izradu standarda za pedagoško i psihološko testiranje APA (2005). <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 6. Turlačanin, V. i Čekrljija, Đ. (2006). <i>Osnovne statističke metode i tehnike u SPSS-u</i>. Centar za kulturni i socijalni popravak, Banja Luka. 7. XXX. (1992). <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i>. Educa, Zagreb.			

Šifra predmeta: INIF 0409	Naziv predmeta: Filozofija kulture		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Priskrbljivanje znanja iz filozofije kulture i sticanje pojmovnih osnova za interdisciplinarni rad; pružanje uvida u filozofske teorije kultura, povijest pojma i		

	njegovu primjenu kroz povijest. Sticanje distinkтивnih znanja o ključnim pojmovnim parovima: kultura/priroda, kultura/civilizacija, kultura/društvo, kultura/religija, kultura/identitet, filozofija kulture/filozofija medija (mediologija) kako bi se stekli uvidi u bit, smisao, strukturu i forme kulture i otkrivala njihova filozofska značenja.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Uvod u filozofiju kulture; epistemološko zasnivanje i temeljni pojmovi; interdisciplinarna narav filozofije kulture 2. Razumijevanje pojmoveva kultura i civilizacija; kulturna fenomenologija 3. Osobenost islamske kulture; fenomenologija islamske kulture – filozofska značenja 4. Interdisciplinarni pristupi razumijevanju kulture 5. Spor između tradicionalne i moderne kulture 6. Orientalizacija islamske kulture; imperijalizam, postkolonijalizam i hegemonizam 7. Kultura pamćenja; Bošnjaci i suspenzija kulture pamćenja 8. Provjera znanja 9. Kultura i religija; kultura i islam 10. Kulturne vrijednosti; humanizam kulture 11. Kultura, znanost i tehnika 12. Filozofiji kulture u 20. st. (O. Spengler, K. Jaspers, E. Cassirer, A. Gehlen, H. Plessner, K. R. Popper, H. Marcuse, P. Theillard de Chardin, Benjamin, H. G. Gadamer) 13. Filozofija kulture i biotehnologische znanosti 14. Situacija kulture u postmodernom dobu; metamorfoza kulture: desemantizacija pojma; diseminacija smisla kulture 15. Recentni pluriperspektivni kulturno-povijesni koncepti u horizontu savremnog filozofskog diskursa; kultura u savremnom muslimanskom diskursu
Ishodi učenja:	Studenti će steći sposobnost razumijevanja temeljnih značenja, pojmoveva i definicija filozofije kulture; distinktivno, analitički i kritički pristupi kulturno-filozofskim fenomenima, događajima i temama, posebno onim koji su vezane za islamsku kulturu, te razaznavati njihova duhovno-povijesna pojavljivanja u različitim epohama; otkrivati smisao metamorfoze kulture u dobu kraja moderne; interpretirati iz horizonta filozofije kulturne fenomene i dominantne kulturne forme današnjice; razumijevati tokove i najnovije oblike savremene islamske kulture.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe,
Metode provjere znanja sa strukturonu ocjene:	Predavanje, aktivnost u nastavi i konsultacije 10% Esej/Seminarski rad 20% Dva parcijalna ispita po 35% = 70%
Literatura:	Obavezna: 1. Assmann, Jan. <i>Kulturno pamćenje</i>, Zenica, 2005. 2. Cassirer, E., <i>Ogled o čovjeku</i>, Naprijed, Zagreb, 1978. 3. Eagleton, T., <i>Ideja kulture</i>. Jesenski i Turk, Zagreb 2002.

	4. Horkheimer, M./Adorno, Th. W., <i>Dijalektika prosvjetiteljstva</i>, V. Masleša, Sarajevo, 1976. 5. Matulić, T., <i>Metamorfoza kulture</i>, Glas koncila, Zagreb, 2009. (odabrana poglavlja) 6. Said, E., <i>Orijentalizam</i>, Konzor, Zagreb 1999. 7. Serdar, Z., <i>Orientalism</i>, Open University Press, Buckingham, Philadelphia, 1999. 8. Simmel, G., <i>Kontrapunkti kulture</i>, Jesenski i Turk, Zagreb, 2001. <i>Dopunska:</i> 1. Elias, N., <i>O procesu civilizacije</i>, Antibarbarus, Zagreb, 1999. 2. El-Mesawi, M. T., Religion, Society, and Culture in Malik Bennabi's Thought, u: <i>The Blackwell Companion to Contemporary Islamic Thought</i> (Edited by I. M. Sbu-Rabi', Blackwel Publishing, Malden, 2006). 3. Lepenis, V., <i>Kultura i politika</i>, Geopoetika, Beograd, 2009. 4. Puhovski, Ž., <i>Kontekst kulture</i>, Kulturni radnik, Zagreb, 1979.
Šifra predmeta: INHA 0408	Naziv predmeta: Hadiski tekstovi
Ciklus: I	Godina:
	Semestar:
	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	da se studenti upoznaju na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o temeljnim doktrinarnim, moralnim i šerijatskopravnim pitanjima kako bi se i sami duhovno, moralno i intelektualno izgrađivali; da se studenti osposobe za samostalno čitanje i razumijevanje klasičnih hadiskih tekstova.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Upoznavanje s osnovnom terminologijom, leksikom i metodologijom koju su koristili hadiski naučnici u sačinjavanju svojih djela Poglavlje o vjerovanju iz djela <i>Sahihu Muslim bi šerh en-Nevevi</i> Objašnjenje pojmovev <i>iman</i>, <i>islam</i> i <i>ihsan</i> Temelji islama Namaz kao temelj islama Vjerovanje koje uvodi u Džennet Rekapitulacija / Test Poglavlje o samokontroli (<i>murakabi</i>) iz djela <i>Nuzhetul-muttekin šerh Rijadis-salihin</i> Poglavlje o svjesnosti Allaha, dž.š. Poglavlje o oslanjanju na Allaha, dž.š. Poglavlje o istrajnosti Poglavlje o znanju iz djela <i>Fethul-Bari bi šerh Sahih el-Buhari</i> Poglavlje o moralu iz djela <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i> Poglavlje o namazu iz djela <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i> Rekapitulacija svih tema
Ishodi učenja:	Znanje: Studentima će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o temeljnim doktrinarnim, moralnim i šerijatskopravnim pitanjima.

	Vještine: Studenti će moći samostalno čitati i razumijevati klasične hadiske tekstove. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da se i sami duhovno, moralno i intelektualno izgrađuju na temelju uzornog života Muhammeda, s.a.v.s.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. <i>Hadiski tekstovi</i> (hrestomatija), (prir. Zuhdija Hasanović), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2013. <i>Dopunska:</i> 1. Buhari (El-) Muhammed ibn Ismail, <i>Sahihul-Buhari</i>, Dar ihjait-turasil-arebi, Bejrut, (bez godine izdanja) 2. Muslim ibn el-Hadždžadž, <i>Sahih Muslim</i>, Dar ihjail-kutubil-arebijja, 1374 h.g. 3. San'ani (Es-) Muhammed ibn Ismail, <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i>, Mekteba el-me'arif lin-nešr vet-tevzi', Rijad, (bez godine izdanja) 4. Han (El-) Mustafa Seid i dr., <i>Nuzhetul-muttekin</i> šerh <i>Rijadis-salihin</i>, Mu'essesa er-risala, Bejrut, 1987.

Šifra predmeta: INT 0411	Naziv predmeta: Historija kur'anskoga teksta				
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5		
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	-				
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prikazati uvod u historiju Kur'ana, nastanak njegovog Teksta, njegovo bilježenje, njegovo sabiranje, prikazati razvoj njegove grafije kroz vrijeme; prezentirati kratki uvod u nastanak biblijskoga teksta.				
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	2. sedmica: Historija arapske paleografije: rani arapski zapisi; veza između nabatejskog i arapskog pisma; arapski kao semitski jezik 3. sedmica: Memorisanje Kur'ana; Poslanik i ashabi (Drugovi) kao učitelji Kur'ana; obrazovna politika u mekkanskom periodu islama; dijalekti u Poslanikovom podučavanju Kur'anu u Mekki i Medini; <i>huffāzu'l-Qur'ān</i> 4. sedmica: Zapisivanje Kur'ana; pisari Objave; aranžiranje ajeta unutar sura; aranžiranje sura				

	5. sedmica: Pisana kompilacija Kur'ana / Mushafa u vrijeme Abu Bakra; Zaid ibn Thābit kao kompilator Mushafa 6. 'Uthmānov Mushaf (Imām-i Mushaf) i njegove kopije 7. sedmica: Ortografija Imām-i Mushafa 8. sedmica: Mushafi koji se pripisuju 'Uthmānu: taškentski, topkapijski, mešhedski, mushaf u Muzeju Turk ve Islam Eserleri, mushaf u Institutu za orijentalne studije 9. sedmica: Prvi parcijalni ispit 10. sedmica: Vjerodostojne varijante „učenja“ (recitiranja) Kur'ana 11. sedmica: Muslimanska obrazovna metodologija 12. sedmica: Zaštićenost Kur'ana od krivotvorenja 13. sedmica: Isnād i transmisija Kur'ana; utjecaj hadiske metodologije na vjerodostojnost, čuvanje i širenje Kur'ana 14. sedmica: Tzv. Ibn Mas'udovi mushafi 15. sedmica: Kratka historija biblijskoga teksta 16. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	Znanje: student stiču uvid u historiju Kur'ana i nastanak njegovog Teksta. Vještine: razvijaju sposobnost da kompariraju kur'anski i biblijski tekst. Kompetencije: stiču kompetenciju da opišu nastanak kur'anskoga teksta; da prezentiraju karakteristike kur'anskoga teksta; da kompariraju kur'anski i biblijski tekst.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	<i>Redovni studenti:</i> prezentacije: 20 prva parcijala: 40 bodova; završni ispit: 40 bodova <i>Vanredni studenti:</i> prva parcijala: 50 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Muhammad Mustafa al-A'zami, <i>Historija kur'anskoga teksta – od objave do kompilacije</i>, preveo Džemaludin Latić, El-Kalem, Sarajevo, 2014.

Šifra predmeta: INIC 0408	Naziv predmeta: Historija Osmanske države		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		

Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet nudi uvid u uspon, razvoj, pad te unutarnju organizaciju i funkcioniranje Osmanske države. Posebna pažnja posvećena je osmanskim stavovima prema Evropi, evropskoj renesansi, znanstvenoj i tehnološkoj revoluciji, pokušajima reforme države, ulozi evropskih sila u dezintegraciji Osmanske države, položaju nemuslimana i osmanskom naslijedu u Evropi. Pitanja uzajamnih predstava i predrasuda između Evropljana i Osmanlija tokom različitih stoljeća bit će posebno fokusirana. Predmet ima za cilj proširiti i produbiti studentsko razumijevanje osmanske historije i nasljeđa.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: nastanak i razvoj 2. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: vrhunac 3. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: poljuljana moć 4. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: početak dugoga kraja 5. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: reforme 6. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: godine raspada 7. sedmica: Unutrašnje uređenje: država i dvor 8. sedmica: Unutrašnje uređenje: centralna i pokrajinska uprava 9. sedmica: Privredni život 10. sedmica: Društveni život 11. sedmica: Religija i kultura 12. sedmica: Osmanska kultura suživota 13. sedmica: Osmanska kultura suživota 14. sedmica: Osmansko otkriće evrope 15. sedmica: Evropske predstave o osmanskom carstvu i društvu
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim događajima, procesima, institucijama i ličnostima Osmanskog carstva; <i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, ličnosti i procesa; <i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema historije Osmanskog carstva iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u Osmanskom carstvu; sposobnost uočavanja veza među kulturama; razumijevanje uzroka uspona i pada Osmanskog carstva.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej 20%; - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica);

	- Završni ispit 40% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija Osmanske države</i>, ur. Ahmet Alibašić (FIN, 2005). Dopunska: 1. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 2. Halil Inalcik, <i>An Economic and Social History of the Ottoman Empire</i> 3. NetinHeper, <i>Historical Dictionary of Turkey</i> 4. Daniel Goffman et al., <i>The Ottoman Empire and Early Europe</i> 5. CemalKafadar, <i>Between Two World: The Construction</i> 6. Bernard Lewis, <i>The Emergence of Modern Turkey</i> 7. AslCrakman, <i>From "Terror of the World" to the "Sick Man of Europe": European Images of Ottoman Empire</i> 8. Donald Quataert et al, <i>The Ottoman Empire 1700-1922</i> 9. Kemal Karpat, <i>The Politicization of Islam: Reconstructing Identity, State, Faith, and Community in the Late Ottoman State</i> 10. Heath W. Lowry, <i>The Nature of the Early Ottoman State</i> 11. Kate Fleet and David Morgan, <i>European and Islamic Trade in the Early Ottoman State: The Merchants of Genoa and Turkey</i> 12. Benjamin C. Fortna, <i>Imperial Classroom: Islam, the State and Education in the Late Ottoman Empire</i> 13. Karen Barkey, <i>Bandits and Bureaucrats: The Ottoman Route to State Centralization</i> 14. Dietrich Jung, <i>Turkey at the CrossRoads: Ottoman Legacies and a Greater Middle East</i>

Šifra predmeta: INIC 0409	Naziv predmeta: Islamska kultura na Balkanu
Ciklus: I	Godina: Semestar: Broj ECTS kredita:5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Stjecanje temeljnih uvida u pojmovna određenja i poglede na pitanje o islamskoj kulturi; o mjestu Balkana u evropskoj imagologiji; o nastanku i razvoju islamske kulture na Balkanu od prvih dodira Balkana s muslimanima do osmanskih osvajanja; o uticaju osmanske vladavine na život balkanskih naroda na polju razvoja gradova, obrazovnih ustanova, kulture stanovanja, ishrane, jezika i književnosti; o promjenama u kulturi balkanskih naroda nastalim povlačenjem Osmanskog carstva i jačanjem nacionalizma; o uticaju socijalističke ideologije na kulturu balkanskih

	muslimana; te o izazovima i mogućnostima koje za oblikovanje i očuvanje kulture balkanskih muslimana danas pružaju savremene tehnologije.
Tematske jedinice:	1. Pojmovna određenja (islamsko vs. muslimansko); da li postoji islamska kultura? 2. Balkan vs. jugoistočna Evropa: predodžbe, predstave, teorije i koncepti 3. Muslimansko prisustvo na Balkanu prije Osmanlija: muslimani u srednjovjekovnoj Mađarskoj, Dobrudži, Bugarskoj i na Jadranskoj obali. 4. Religijska obraćenja u osmanskem periodu 5. Razvoj gradova u doba Osmanskog carstva 6. Odnosi kršćana i muslimana na Balkanu u osmanskem periodu: fanarioti, franjevci i Jevreji i dodiri s muslimanima 7. Susreti i prožimanja u kulturi balkanskih naroda u osmanskem periodu: jezik, muzika, kuhinja i svakodnevni život 8. Susreti i prožimanja u kulturi balkanskih naroda u osmanskem periodu: jezik, muzika, kuhinja i svakodnevni život 9. Obrazovne ustanove, kultura knjige i biblioteke 10. Književno stvaralaštvo balkanskih muslimana u doba Osmanskog carstva 11. Arhitektura i umjetnost 12. Evropski kulturni uticaji na balkanske muslimane 1878-1945. 13. Socijalističko društveno uređenje i kultura: Jugoslavija, Albanija i Bugarska 1945-1990. 14. Islamska kultura na Balkanu u digitalnom dobu 15. Rekapitulacija
Ishodi učenja:	Znanje: poznavanje ključnih odrednica kulture muslimana Balkana u njihovom sinhronijskom i dijahronijskom trajanju u suodnosu sa njihovim kršćanskim susjedima. Vještine: kritičko promišljanje obrađenih pojmoveva, historijskih događaja i procesa. Kompetencije: sposobnost predstavljanja ključnih tema i pitanja iz historije islamske kulture na Balkanu iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u kulturnoj historiji muslimana Balkana
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Posjeta muzejima i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Esej (pisani rad+prezentacija) 25%; - Parcijalni ispit 35% (iz gradiva za prvi sedam sedmica); - Završni ispit 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica) Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.

	Literatura: <i>Obavezna:</i> 2. Hadžijahić, Muhamed. <i>Porijeklo bosanskohercegovačkih muslimana</i>, Sarajevo, 1990. 3. Malcolm, Noel. <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001 4. Čehajić, Džemal. <i>Derviški redovi u Jugoslovenskim zemljama</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1986. 5. Karčić, Fikret. <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsbuški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 6. Kasumović, Ismet. <i>Školstvo i obrazovanje u Bosanskoj ejaletu za vrijeme osmanske uprave</i>, Islamski kulturni centar Mostar, Mostar, 1999. 7. Ljubović A. i S. Grozdanić, <i>Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1995. 8. Balić, Smail. <i>Kultura Bošnjaka, muslimanska komponenta</i>, Izdavačko prometno preduzeće «R&R» Tuzla, drugo izdanje, Zagreb, 1994. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Albania and the Albanians: Selected Articles and Letters 1903-1944, with an introduction by Harry Hodgkinson</i>, edited by Bejtullah Destani. Center for Albanian Studies: London, 2001. 2. Aleksov, Bojan. „Adamant and Tracherous: Serbian Historians on Religious Conversions“ in <i>Converting Cultures, Religion, Ideology and Transformations of Modernity</i>, eds. Dennis Washburn and Kevin A. Reinhart. Brill, 2007. 3. Alibašić, Ahmet. „Images of the Ottomans in History Textbooks in Bosnia and Herzegovina“, in <i>Images of the Religious Other: Discourse and Distance in the Western Balkans</i>, ed. Christian Moe. CEIR: Novi Sad, 2008, pp. 39-71. 4. Aščerić-Todd, Ines. <i>Dervishes and Islam in Bosnia: Sufi Dimensions to the Formation of Bosnian Muslim Society</i>. Brill, 2015. 5. Bougarel, Xavier. <i>Islam and Nationhood in Bosnia-Herzegovina: Surviving Empires</i>. Bloomsbury Academic, 2017. 6. Clayer, Nathalie i Xavier Bougarel. <i>Europe's Balkan Muslims: a New History</i>. Hurst C & Company Publishers Limited, 2017. 7. Krstić, Tijana. <i>Contested Conversions to Islam: Narratives of Religious Change in the Early Modern Ottoman Empire</i>. Stanford University Press, 2014. 8. Mazower, Mark. <i>Salonica, City of Ghosts: Christians, Muslims and Jews (1430-1950)</i>. HarperCollins, 2004. 9. Merdjanova, Ina. <i>Rediscovering the Umma: Muslims in the Balkans Between Nationalism and Transnationalism</i>. Oxford University Press, 2013.

Šifra predmeta: INIC 0410	Naziv predmeta: Islamske institucije		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		

Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente sa kur'ansko-sunnetskim osnovama islamskih institucija, njihovim nastankom, glavnim karakteristikama i historijskim razvojem kroz predstavljanje osnovnih političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija islamske civilizacije.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Kur'ansko-sunnetskitemelji islamskih institucija 2. sedmica: Poslanik i poslanikova džamija 3. sedmica: Islamski grad (<i>medina</i>) i njegove institucije 4. sedmica: Islamska država i njene institucije 5. sedmica: Upravne institucije 6. sedmica: Vojne institucije 7. sedmica: Pravosudne institucije 8. sedmica: Rekapitulacija/Test 9. sedmica: Institucije kontrole i nadzora 10. sedmica: Privredne, fiskalne i esnafске institucije 11. sedmica: Obrazovne i znanstvene institucije 12. sedmica: Bosanski divan 13. sedmica: Sarajevski kadija i bosanski munla 14. sedmica: Institucije muslimana u dijaspori 15. sedmica: Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	Znanje: stjecanje temeljnih znanja o najznačajnijim institucijama islamske civilizacije, njihovoj genezi, funkciji i povijesnom značaju; Vještine: kritičko promišljanje obrađenih institucija; Kompetencije: sposobnost predstavljanja ključnih institucija islamske civilizacije iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u tim institucijama; sposobnost uočavanja među-kulturnih veza; razumijevanje uzroka uspona i nestanka pojedinih institucija
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej – pisani rad + prezentacija 20%; - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 40% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.

Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. <i>Islamske institucije: hrestomatija</i>, prir. Dr. Ahmet Alibašić, Sarajevo, 2016. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Enciklopedija islama</i>, Sarajevo, 2007. 2. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 3. Nerkez Smailagić, <i>Leksikon islama</i>, Svjetlost, Sarajavo, 1990. 3. <i>The Encyclopaedia of Islam</i>, Leiden, Brill. 4. TurkiyeDiyaneVakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017.

Šifra predmeta: 0405	Naziv predmeta: Kiraet V		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da studenti steknu najvažnija saznanja o povijesti nastanka nauke o mushafskom pravopisu, da se teoretski i praktično upoznaju sa specifičnosti kur'anskoga pravopisa te da se osposobe za komparativnu analizu aktuelnih mushafskih izdanja.		
Tematske jedinice:	1. Nastanak i razvoj nauke o kur'anskom pravopisu. 2. Pisanje Kur'an-a u vrijeme Poslanika, s.a.v.s. 3. Kodifikacija Mushafa za vrijeme halife Ebu Bekra. 4. Kodifikacija Mushafa u vrijeme halife Osmana. 5. Poboljšanja i standardizacija kur'anskog pravopisa. 6. Glavni predstavnici nauke o kur'anskoj ortografiji. 7. Vrste i pravila kur'anskog pravopisa. 8. Rekapitulacija/test. 9. Pitanje obaveznosti primjene Osmanove ortografije. 10. Veza između kiraeta i kur'anskog pravopisa. 11. Mišljenja pojedinih orientalista o vezi između kira'eta i kur'anskog pravopisa. 12. Pravopisni simboli u medinskim mushafima. 13. Komparacija između turskih i medinskih mushafa. 14. Evidencija kiraeta na mushafskim marginama.		

	15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje historijata kodifikacije Mushafa, principa i specifičnosti kur'anskog pravopisa; hifz sure <i>Kehf</i> . Vještine: Preciznija primjena početne i pauzalne forme prilikom učenja Kur'ana. Kompetencije: Mogućnost teorijskog objašnjenja obrađenih tematskih cjelina.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić: <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i> , El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2005. (205 stranica) Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Mushaf Fadil-paše Šerifovića</i> , FIN, Sarajevo, 2004. (od 46. – 58. str.) 2. Teufik Muftić: <i>Arapsko pismo</i> , Orijentalni institut, Sarajevo, 1982. (od 76 – 100 str.)

Šifra predmeta: INAR 0408	Naziv predmeta: Konverzacije na arapskom jeziku				
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5		
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15			
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet				
Preduslov za upis:	Uspjeh na predmet i iz arapskog jezika zastupljenim u prethodnim semestrima za sva tri studijska programa.				
Cilj (ciljevi) predmeta:	-usvajanje neophodnih jezičkih obrazaca i osposobljavanje kandidata za uspostavljanje svakodnevne komunikacije na arapskom jeziku kroz vještine slušanja, razumijevanja, govora, čitanja i pisanja; -usmeno izražavanje, čitanje i pisanje složenijih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti ugovoru i pismu standarnog arapskog jezika; -vođenje i učešće u razgovoru i debati; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku; -uvid u izvornu literaturu na arapskom jeziku iz islamskih nauka;				

Tematske jedinice (sadržaj predmeta):	1. Upoznavanje i biografija; Porodica, porodični ambijent i relacije i rodbina; Stanovanje, stambeni prostor, uređenje stana; 2. Islam i kultura konzumiranja hrane; Zdrava hrana, piće, posjeta restoranu; 3. Mediji u islamu i njihovi povijesni korijeni; 4. Porodični ambijent i odgoj budućih čitalaca; 5. Djetinjstvo, mladost i djeca žrtve rata; 6. Ratovi, migracije, prognani, raseljeni i izbjeglice; 7. Prirodne katastrofe i nesreće; Vrijeme i klimatske promjene; 8. Fenomen zagađenosti i očuvanja životne okoline; 9. Fenomen nezaposlenosti i potrage za poslom; 10. Načela islama; priče ljudi koji su se vratili islamu; Ateizam; Islamofobija; 11. Čitanje odlomaka iz romana "Derviš i smrt" Meše Selimovića, prijevod na arapski dr. Ahmed Smajlović; 12. Moda i modni trendovi; Hidžab 13. Fenomen ovisnosti u životu pojedinca: alkohol, droge, kocka i načini njihovog suzbijanja; 14. Bolesti savremenog doba; Donerska mreža i doniranje organa; 15. Bosna i Hercegovina, Sarajevo, geografske, povijesne i kulturološke osobenosti; Putovanja: Upoznamo Egipat i Maroko;
Ishodi učenja:	Znanje: Kontinuirano usvajanje leksičkih sadržaja u skladu sa nastavnim gradivom. Vještine: Razvoj jezičkih vještina: slušanje, razumijevanje, usmeno izražavanje i pismeno izražavanje. Kroz dinamičnije sadržaje i složenije structure razvijati vještinu percepcije i razumijevanja složenijih dijaloga i narativnih sekvenci arapskog jezika; Kompetencije: Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, samostalno korištenje rječnika i prevodenje određenih tekstualnih sekvenci, vođenja složenijih oblika dijaloga i učešće u mini-debatama na zadate teme, pravilno čitanje i razumijevanje više zahtjevnih nevokaliziranih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme; pisanje rezimea na arapskom jeziku u cilju jačanja jezičkih kompetencija; Ovladavanje leksičkim fondom od 1000 riječi i mogućnost razumijevanja i uspostavljanja svakodnevne komunikacije.
Metode izvođenja nastave:	Praćenje audio-vizualnih sadržaja: uvodni razgovori i ovladavanje novom leksikom; prezentacije; vježbe konverzacije sa lektورом; jezičke igre; debate; gostujući profesori.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1. Prvi parcijalni ispit sa 30% od ukupnog broja poena u formira razgovora između studenata/ca, lektora i predmetnog nastavnika. 2. Čitanje i prezentacija knjige, 20%; 3. Drugi parcijalni ispit sa 40% od ukupnog broja poena (usmeno i pismeno izražavanje koje sukušira predene sadržaje); Prisustvo nastavi za redovne student uz određene aktivnosti boduje se do 10% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačnici imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;

	d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Al-arabiyyalihayat, III i IV, Mahmud Ismail Sini, Nasif Mustafa Abdulaziz, Mustafa Ahmed Sulejman, Gamia al-Malik Suud, al-Mamlaka al-Arabiyya al-Suudiyya, al-Riyad, 1994.; 2. Al-arabiyya li gayriabnaiha, Dirasawahivar fi šuunal-hayat al-yavmiyya, I i II, NazarEbaza, Dar al-sakafawa al-turas, Dimešq, Suriya, 2007.; 3. Hasan bin Muhammad al-Musaid al-Šamarani: <i>Al-Arabiyya li-l Alem</i>, Silsila fi talim al-luga al-arabiyyalinatiqinbilugat al-uhra, I, Gamia al-Malik Suud, al-Mamlaka al-Arabiyya al-Suudiyya, Rijad, 2012. Dopunska: 1. <i>Al-Arabiyyabaynayadayk</i>, I,II, III,Silsila fi talimi al-luga al-arabiyya li-gayri al-natiqinbiha, magmuamin al-muallifin, al-Mamlaka al-Arabiyya al-Suudiyya, al-Riyad, 2005. 2. Muftić, Teufik: Gramatika arapskog jezika, Sarajevo, 1998. 3. Internetski izvori i informativni sadržaji; video klipovi i dokumentarni filmovi;

Šifra predmeta: INKI 0406	Naziv predmeta: Kur'anski pravopis		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da studenti steknu najvažnija saznanja o povijesti nastanka nauke o mushafskom pravopisu, da se teoretski i praktično upoznaju sa specifičnosti kur'anskoga pravopisa te da se osposobe za komparativnu analizu aktuelnih mushafskih izdanja.		
Tematske jedinice:	1. Nastanak i razvoj nauke o kur'anskom pravopisu. 2. Pisanje Kur'ana u vrijeme Poslanika, s.a.v.s. 3. Kodifikacija Mushafa za vrijeme halife Ebu Bekra. 4. Kodifikacija Mushafa u vrijeme halife Osmana. 5. Poboljšanja i standardizacija kur'anskog pravopisa. 6. Glavni predstavnici nauke o kur'anskoj ortografiji. 7. Vrste i pravila kur'anskog pravopisa.		

	8. Rekapitulacija/test. 9. Pitanje obaveznosti primjene Osmanove ortografije. 10. Veza između kiraeta i kur'anskog pravopisa. 11. Mišljenja pojedinih orijentalista o vezi između kira'eta i kur'anskog pravopisa. 12. Pravopisni simboli u medinskim mushafima. 13. Komparacija između turskih i medinskih mushafa. 14. Evidencija kiraeta na mushafskim marginama. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje historijata kodifikacije Mushafa, principa i specifičnosti kur'anskog pravopisa. Vještine: Preciznija primjena početne i pauzalne forme prilikom učenja Kur'ana. Kompetencije: Mogućnost teorijskog objašnjenja obrađenih tematskih cjelina.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja: 50% Vježbe: 50%
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	Teorija: pismena provjera (test) Praktična primjena: usmena provjera.
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić: <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2005. (205 stranica) Dopunska: 3. Fadil Fazlić: <i>Mushaf Fadil-paše Šerifovića</i>, FIN, Sarajevo, 2004. (od 46. – 58. str.) 4. Teufik Muftić: <i>Arapsko pismo</i>, Orijentalni institut, Sarajevo, 1982. (od 76 – 100 str.)

Šifra predmeta: INHA 0409	Naziv predmeta: Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	• studenti budu upoznati s metodologijom pronalaženja i evaluacije hadisa; • osposobi studente da samostalno mogu pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti.		

Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Leksička i terminološka definicija <i>tahridža</i>, ukazivanje na njegovu važnosti koristi. 2. Kratak osvrt na historijski razvoj <i>tahridža</i>. 3. Prva djela koja su napisana o <i>tahridžu</i>. Ciljevi koji se žele postići <i>tahridžom</i>. 4. Osnovne karakteristike pet metodologija koje se primjenjuju kod <i>tahridža</i>. 5. Struktura metodologije pisanja hadiskih djela. Hadiska djela tematske prirode: <i>džami'</i>, <i>sunen</i>, <i>musannef</i>, <i>muvetta'</i>, 6. <i>Medžami'</i>, <i>zevalid</i>, <i>mustedrek</i>, <i>mustahredž</i> i <i>džuz</i>. Hadiska djela u kojima su hadisi poredani po prenosiocima (<i>ravijama</i>): <i>musned-mesanid</i>, <i>mu'džem</i> – <i>me'adžim</i> i <i>taref</i> – <i>atraf</i>. Hadiska djela u kojima su hadisi poredani elifbaom. 7. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) prema početku hadisa. Podobnosti i poteškoće ove metode. 8. Rekapitulacija/Test 9. Pronalaženje hadisa na osnovu riječi navedene u dotičnom hadisu. Odlike i nedostaci ovog metoda. 10. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) na osnovu prvog prenosioca (<i>ravije</i>) u nizu prenosilaca. Odlike i nedostaci ove metode. 11. Pronalaženje hadisa na osnovu teme dotičnog hadisa. Odlike i nedostaci ove metode. 12. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) na osnovu očite osobine bilo u nizu prenosilaca ili tekstu jednog hadisa. Odlike i nedostaci ove metode. 13. Brojnost djela na koja se može primijeniti ova metoda. 14. Najpoznatiji softverski programi i elektronske baze hadisa koji omogućavaju pronalaženje hadisa. 15. Rekapitulacija svih tema.
Ishodi učenja:	Znanje: Studentima će nakon uspješno savladanog gradiva biti poznata metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa. Vještine: Studenti će moći samostalno pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne za valjano razumijevanje metodologije pronalaženja i evaluacije hadisa i bit će u stanju samostalno pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Tahhan (Et-) Mahmud, <i>Usulut-tahridž ve dirasetul-esanid</i>, Mektebetul-me'arif, Bejrut, 1981. Dopunska:

	1. Abdulmehdi ibn Abdulkadir ibnAbdulhadi, <i>Muhadarat fit-tahridž</i>, Džami'atul-Ezher, 1987. 2. Beka'i 'Ali Najif, <i>Tahridžul-hadisiš-šerif</i>, Darul-bešair el-islami, Bejrut, 1921.

Šifra predmeta: INHA 0410	Naziv predmeta: Normativni hadisi		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	• upoznati studente s hadisima koji normiraju temeljna šerijatskopravna pitanja		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	2. Značaj šerijatskopravnog normiranja temelja islama 3. Taharet, abdest, tejemum, mjesecno pranje i gusul 4. Namaska vremena, uvjeti namaza, skrušenost u namazu, skraćivanje i spajanje namaza 5. Džamija 6. Vrste namaza 7. Namaz za umrlog 8. Rekapitulacija/Test 9. Vrste posta 10. Itikaf i teravih namaz 11. Sadekatul-fitr 12. Zekat, obaveznici zekata, kategorije primalaca 13. Obaveznost hadža, vrste i sastavni dijelovi 14. Sklapanje bračnog ugovora 15. Dopuštene i zabranjene forme kupoprodajnih transakcija 16. Rekapitulacija svih oblasti		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju razumijevati hadisku terminologiju koja se odnosi na šerijatskopravna pitanja. Vještine: Studenti će biti u stanju čitati i pravilno razumijevati hadisku literaturu koja se bavi šerijatskopravnim pitanjima.		

	Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da o temeljnim šerijatskopravnim pitanjima govore relevantno pozivajući se na autentične kur'anske i hadiske tekstove.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Tahavi(Et-), <i>Šerh me'anil-asar</i>, Alemul-kutub, Bejrut, 1994. Dopunska: 1. San'ani (Es-), <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i>, Džem'iija Ihja'it-turasil-islami, Kuvajt, 1997.

Šifra predmeta: INRP 0421	Naziv predmeta: Pedagoška komunikologija		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 4
	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj ove naučne discipline je uvesti studente u područje komunikacijskih procesa i odnosa te im razviti sposobnost komuniciranja i komunikativnog djelovanja. Zato je neophodno da student sagledava važnosti komunikativnog djelovanja u procesu odgoja i obrazovanja i da interpersonalno komuniciranje shvati kao razvojni pedagoški proces.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje studenata sa programom, obvezama i načinom rada. 2. Definicija i oblici razgovora. 3. Verbalni i neverbalni razgovor u školi. 4. Sadržaji i odnosi u toku razgovora. 5. Osobni i psihodinamski aspekti razgovora. 6. Povratne informacije, slušanje i razgovor o razgovoru. 7. Prvi parcijalni ispit. 8. Načini i stilovi razgovora u školi. 9. Kompleksni problemi odgoja i izobrazbe. 10. Rješavanje kompleksnih problema odgoja i izobrazbe. 11. Konflikti u školi. 12. Svađe u školi. 13. Agresivnost u školi. 14. Socijalna inteligencija – pretpostavka uspješnih ljudskih odnosa. 15. Drugi parcijalni ispit.		

Ishodi učenja:	Razvoj i unapređenje socio-komunikacijskih kompetencija studenata kako bi kao budući odgajatelji/nastavnici (od predškolskog do visokoškolskog nivoa) mogli na učinkovit i konstruktivan način sudjelovati u interakciji i komunikaciji sa djecom i odraslima, kreirati kvalitetne odnose sa djecom, roditeljima i kolegama, te na taj način poticati optimalno odgojno-obrazovno ozračje.		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci ▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata	5,5	10
	Individualni/timski projekat	11	20
	Prvi parcijalni ispit	19,25	35
	Drugi parcijalni ispit (pismeni i usmeni)	19,25	35
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Brajša, P. (1993). <i>Pedagoška komunikologija</i>. Zagreb: Školske novine. <i>Dopunska:</i> 1. Napan, K. (1994). <i>Kako djelotvorno raditi s ljudima</i>, Zagreb: Alinea. 2. Reardon K., Kathleen (1998). <i>Interpersonalna komunikacija – gdje se misli susreću</i>. Zagreb: Alinea. 3. Rosenberg, M. (2006). <i>Nenasilna komunikacija - jezik suošćenja</i>. Osijek: Centar za mir, nenasilje i ljudska prava. 4. Schulz von Thun, F. (2005). <i>Kako međusobno razgovaramo</i> 3. Zagreb: Erudita. 5. Schulz von Thun, F. (2005). <i>Kako međusobno razgovaramo</i> 2. Zagreb: Erudita. 6. Schulz von Thun, F. (2006). <i>Kako međusobno razgovaramo</i> 1. Zagreb: Erudita. 7. Glasser, W. (1994). <i>Kvalitetna škola</i>. Zagreb: Educa. 8. Plut, D. i Marinković, Lj. (1994). <i>Konflikti – šta s njima</i>. Beograd: Kreativni centar. 9. Neill, S. (1994). <i>Neverbalna komunikacija u razredu</i>. Zagreb: Educa. 10. Goleman, D. (2007). <i>Socijalna inteligencija – Nova nauka o ljudskim odnosima</i>. Beograd: Geopoetika.		

Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	• studenti budu upoznati s glavnim faktorima odgoja u uzornom životu Muhammeda, s.a.v.s. • osposobi studente da na pozitivan način djeluju na izgrađivanje odgojnih faktora u svojim sredinama		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmiciama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Pedagoška dimenzija Poslanikove, s.a.v.s., ličnosti 2. Poslanikovo, s.a.v.s., formiranje pozitivnih faktora odgoja 3. Izgrađivanje budućih roditelja kao odgajatelja 4. Izgrađivanje harmonične porodice kao bitnog odgojnog faktora 5. Izgrađivanje zajednice 6. Izgrađivanje odgojno-obrazovnih institucija 7. Poimanje slobodnog vremena 8. Permanentni odgoj (odgoj odraslih) 9. Rekapitulacija / Test 10. Načela Poslanikovog, s.a.v.s., odgojnog rada. Načelo svrshodnosti 11. Načelo aktivnosti i pozitivne orientacije 12. Načelo mnogostranosti i primjerenošt 13. Načelo individualizacije i socijalizacije 14. Načelo jedinstvenosti i dosljednosti 15. Rekapitulacija svih tema.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s glavnim faktorima odgoja u uzornom životu Muhammeda, s.a.v.s. Vještine: Studenti će moći identificirati najznačajnije faktore i načela u odgoju ličnosti i primjenjivati najprimjerenija načela u svoj radu. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da daju svoj doprinos pravilnom razvijanju različitih faktora odgoja te da u svom odgojnom radu koriste najprimjerenija načela.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.		
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.		
Literatura:	Obavezna: 1. Abduldževad es-Sejjid Bekr, <i>Felsefetut-terbijetil-islamijja fil-hadisiš-šerif</i>, Darul-fikril-‘arebi. 2. Ali Abdulhalim Mahmud, <i>Osnovi islamske pedagogije: elementi islamskog pedagoškog tretiranja formativnog perioda djetinjstva i mladosti</i>, (prijevod s arapskog: Mehmed Kico), Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica; El-Kelimeh, Novi Pazar, 2008. Dopunska:		

	1. Bešir Ekrem i Muhammed Rida, <i>Odgoj djece u svjetlu Kur'ana i sunneta (sa praktičnim primjerima za razne uzraste)</i>, (s engleskog preveo: Amir Mehić), Ilum, Bužim, 2007. 2. Jusuf Hattar Muhammed, <i>Et-Terbija el-imanija ven-nefsija lil-evlad fi dav'i ilmin-nefs veš-šeriatil-islamija</i>, El-Hadžerul-esved, Damask, 2002. 3. Kurdić Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.: prikaz odgojnih metoda posljednjeg Allahovog Poslanika</i>, Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica, 2011. 4. Kutb Muhamed, <i>Menhedžut-terbijjetil-islamija</i>, Daruš-šuruk, Beirut. 5. Muhamed Nur ibn Abdilhafiz, <i>Menhedžut-terbijjetin-nebevija lit-tifl</i>, Darul-vefa..., El-Mensura, 1993. 6. Mursi Muhamed, <i>Umijeće podizanja djece. Praktična islamska pedagogija za savremeno doba</i>, Srebreno pero, Sarajevo, 2004. 7. Ulvan Abdullah Nasih, <i>Terbijjetul-evlad fil-islam</i>, Darus-selam, El-Kahira, 1996. 8. Vukasović Ante, <i>Pedagogija</i>, Zagreb, 1991.

Šifra predmeta: INTE 0412	Naziv predmeta: Povijest tumačenja Kur'ana u BiH		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Terminologija tefsira Historija i metodologija tefsira		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati se sa klasičnim i savremenim tefsirskim misliocima koji su porijeklom iz Bosne te tefsirskim katedrama ustanovljenim u Bosni i Hercegovini i tefsirskim djelima izučavanim, napisanim ili prepisanim u Bosni i Hercegovini. Poseban naglasak dat je tumačenju Kur'ana u Bosni i Hercegovini od 1878. godine do danas.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. sedmica: Historijski kontekst; epohe Bosne i Hercegovine; koncept medresa u Osmanskem carstvu (1463-1878) i tumačenje Kur'ana; Predmet tafsira u bosanskim medresama u doba Osmanskog carstva; Uloga komentatorskog nasljeđa trojice komentatora Kur'ana: az-Zamahšarija, al-Baydawija i anNasafija. 2. sedmica: Znameniti bosanski komentatori Kur'ana u doba Osmanskog carstva, Abdullah Bošnjak, Allamek, Šejh Jujo, Ibrahim Opijač... Ahli-Sunjska tradicija u bosanskim medresama, sufiska tradicija u bosanskim medresama u tumačenju Kur'ana. Dolazak Austrougarskog carstva (1878), povlačenje bosanskih medresa u sebe, pokušaji austrougarskih reformi i odbrana konzervativizma u bosanskim medresama, preliminarna pitanja o prevodenju Kur'ana na bosanski		

	(srpski, hrvatski). Uloga Safvet-bega Bašagića (1870-1934) u reformatorskom pokretu bosanskohercegovačkih muslimana. 3. sedmica: Opća pitanja u tumačenju islama u periodu Austrougarskog carstva u Bosni (1878-1908.): Kakvu školu imati? Kakvu odjeću nositi? Kakvu kapu na glavu stavljati? Smije li musliman nositi šešir? Da li žena muslimanka može otkriti svoje lice i odbaciti feredžu i zar? Da li imati savremene škole? Da li žensku djecu slati u savremene škole? Smije li muslimanka biti društveno angažirana? Da li imati samostalnu (i od Istanbula i Porte nezavisnu) Islamsku zajednicu? 4. sedmica: Organizacijska pitanja osnivanja Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini; osnivanje i uspostava Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 1882. godine; Opća pitanja u tumačenju islama: Smiju li se muslimani iseljavati u Tursku i da li se to može tumačiti islamskom hidžrom; Šta je sa stariom muslimanskim grobljima u Bosni i da li se mogu iskorištavati za stanogradnju, parkove, puteve; Da li služiti u austrougarskoj vojsci i da li je to "islamski" dopušteno; Kako uređiti sistem vakufa. 5. sedmica: Prodor reformatorskih ideja iz Kaira i Carigrada/Istanbula, nastanak svjetovnih listova Bošnjaka (1891) i Behara (1900), razvoj koncepta islama kao vjere, kulture i civilizacije, kritika koncepcija koje tvrde da je islam državna ili imperijalna ideologija; potrebe novih pristupa Kur'anu; koncepcije o Kur'anu kao "vjerskoj knjizi" islama; Pojava prijevoda Kur'ana Miće Ljubibratića (1895); Pojava Mehmedbega Kapetanovića Ljubošaka (um. 1902) i njegov rad na reformi; rane bosanskomuslimanske koncepcije o Evropi; pitanja uvođenja bosanskog jezika kao medija na kojem se tumači Kur'an i islam. 6. sedmica: Dolazak Mehmeda Džemaludina Čauševića (1870-1938) na ulemansku i intelektualnu scenu Bosne i Hercegovine; rad na reformi pisma; uvođenje latinice u vjersku štampu; promoviranje komentara Kur'ana al-Manar; promoviranje reformatorskih ideja Muhammeda 'Abduhua i Rešida Ridaa; Pojava arebice (modificirano arapsko pismo, da se njime piše na bosanskom jeziku); uloga arebice u pojavi prvih vjerskih časopisa i kalendara (Mekteb, Tarik, Muallim...); tretman Kur'ana na stranicama tih časopisa. 7. sedmica: Prevođenje reformskih autora s arapskog i turskog; prvi prijevodi dijelova komentara Kur'ana al-Manar na bosanski i uloga Šukrije Alagića i Mehmeda Džemaludina Čauševića; pojava rasprava o Kur'anu kao knjizi koja podržava "progres" i "napredak"; pojava panislamističkih ideja u tumačenju islama i Kur'ana u Bosni; uloga mostarskog časopisa Biser. 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Kratka povijest prevođenja Kur'ana na bosanski (srpski, hrvatski) jezik; Prijevodi Kur'ana: Mićo Ljubibratić (Hercegovac), Beograd 1895; Mehmed Džemaludin Čaušević – hfz. Muhamed Pandža 1937; Ali Riza Karabeg, Mostar, 1937; Prijevod Kur'ana s komentarom (tzv. Džuzovi VIS-a), 1966, 1967. i 1967. (Husein Đozo, Abdurahman Hukić, reisu l-ulema Sulejman Kemura); Besim Korkut, Sarajevo, 1977; Mustafa Mlivo, Bugojno, 1994.; Esad Duraković, Sarajevo, 2004. 10. sedmica: Razvoj islamskog mišljenja i tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini od 1930-1945; Uloga Mehmeda Džemaludina Čauševića u razvoju Kur'anskih studija u periodu 1930-1938; početak novih polemika oko prevođenja Kur'ana; glavni protagonisti polemika u sarajevskim i tuzlanskim muslimanskim i islamskim časopisima.

	11. sedmica: Pojava tradicionalnih islamskih časopisa u Bosni i Hercegovini, Hikjmet u Tuzli (1929-1936), el-Hidaje u Sarajevu (1936-1945), tretman Kur'ana na stranicama ovih časopisa; Uloga Mehmeda Handžića (1906-1944) u oživljavanju tradicionalnih islamskih studija u Bosni i Hercegovini; tretman Kur'ana u Handžićevim tekstovima; pojava ideja al-Ikhwan al-Muslimun u Bosni, Kur'an u knjizi "Islam u svjetlu istine" dr Mehmedalije Metiljevića, glavne islamske i komentatorske rasprave pred Drugi svjetski rat; Adem Bise i rasprave o Kur'anu; Pojava časopisa "Glasnik IVZ-a" (1933) i tretman Kur'ana na njegovim stranicama. 12. sedmica: Sumarni pregled bosanskomuslimanskih pogleda na prevođenje Kur'ana na bosanski (i uopće, na druge jezike) od kraja XIX do kraja XX stoljeća, glavna pitanja: Da li je prijevod Kur'ana obavezan prenijeti riječi originala; Da li je prijevod Kur'ana obavezan prenijeti ideje originala; Da li prijevod Kur'ana valja čitati i kao original; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao prijevod; Da li prijevod Kur'ana mora odražavati i da li može odražavati stil Kur'ana; Da li prijevod Kur'ana mora izraziti stil prevodioca; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao savremen originalu; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao savremen prevodiocu; Da li Kur'an prevoditi prozom; Da li Kur'an prevoditi poezijom. 13. sedmica: Doba nakon Drugog svjetskog rata i prilagođavanje diskursa o islamu općem socijalističkom trendu; ukidanje i zatvaranje medresa; ukidanje vakufskih zaklada; marginaliziranje islamskih studija; pregled rijetkih knjiga i brošura koje su se pojavile u ovo vrijeme (1945-1960). 14. sedmica: Pojava Huseina Đoze (1912-1982), oživljavanje ideja komentatorske škole al-Manar; glavna Đozina djela; Kur'an i tumačenje Kur'ana u djelima Huseina Đoze; Uloga Đoze u prevođenju Kur'ana na bosanski jezik; interpretacije islama: islam kao vjera koja je "u skladu sa" socijalizmom; osnivanje Islamskog teološkog fakulteta 1977. godine i razvoj tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini; Uloga Nerkeza Smailagića, Ibrahima Hodžića, Vehbije Hodžića, Kasima Dobrače, Ibrahima Trebinjca... u razvoju Kur'anskih studija. 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> studenti stiču znanje o klasičnim i savremenim tefsirskim misliocima koji su porijeklom iz Bosne te tefsirskim katedrama ustanovljenim u Bosni i Hercegovini i tefsirskim djelima izučavanim, napisanim ili prepisanim u Bosni i Hercegovini. <i>Vještine:</i> stiču vještine da interpretiraju klasično i savremeno tefsirsko mišljenje u Bosni i Hercegovini. <i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da predstave glavne mislioce tefsira porijeklom iz Bosne; da prepoznaju glavna pitanja klasičnog i savremenog tefsirskog mišljenja u BiH.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije
Metode provjere znanja sa strukturonu ocjene:	<i>Redovni:</i> prezentacije: 20 prva parcijala: 40 bodova završni ispit: 40 bodova

	<i>Vanredni:</i> prva parcijala: 50 bodova; završni ispit: 50 bodova.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Karić Enes, <i>Prilozi za povijest islamskog mišljenja u Bosni i Hercegovini XX.stoljeća</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2004. <i>Dopunska:</i> 2.Đozo Husein, <i>Izabrana djela</i>, El-Kalemi Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2006. 3.Karčić Fikret, <i>Društveno-pravni aspect islamskog reformizma, Islamski teološki fakultet</i>, Sarajevo, 1990.

Šifra predmeta: INAK 0411	Naziv predmeta: Pregled ranog muslimanskog mišljenja		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studente upoznati s ranim i prvim razvijenim školama teologije, tesavvufa i filozofije muslimana, potom s najistaknutijim ličnostima, učiteljima u oblasti teologije, tesavvufa i islamske filozofije, te, na kraju, predstaviti im osnovne teološke probleme prvih muslimanskih škola.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	I Temat: Rana religijska misao (I/VII – III/IX st.) 1. sedmica: Upoznavanje sa sadržajem predmeta i predstavljanje osnovnih karakteristika ranog muslimanskog mišljenja 2. sedmica: Uporedni razvoj dvije rane tradicije – Ehlulbejt i ashabul hadis (I/VII st.) 3. sedmica: Rane teološke škole (I/VII i II/VIII st.) (haridžije, kaderiti, džebrrijje, murdžije, sifatijje) 4. sedmica: Pravnici četiri pravne škole i „njihova“ creda (II/VIII i III/IX st.)		

	II Temat: Sistematske škole teologije (II/VIII – IV/X st.) 5. sedmica: Prva sistematska teološka škola – mu'tezile 6. sedmica: Nastanak šiitskog kelama 7. sedmica: Prvi parcijalni ispit 8. sedmica: Eš'arijska teološka škola 9. sedmica: Maturidijska teološka škola 10. sedmica: Daljnji razvoj teoloških škola – tahirije i zahirije III Temat: Tesavvuf (II/VIII – VI/XII) 11. sedmica: Asketska forma tesavvufa (Hasan Basri, Rabija Adevija, Muhasibi, Ibn EbiDun'ja, Maruf Kerhi, DžunejdBagdadi, Sirri Sekati, Ebu Talib Meki, Sehltustari, Ebu Bekr Šibli) 12. sedmica: Ekstatični tesavvuf (Bajezid Bistami i Mensur Halladž) 13. sedmica: Sistematizacija tesavvufa i institucionalni tesavvuf (Ebu Hamid el-Gazali, i Abdul Kadir Gejlani) IV Temat: Islamska filozofija (III/IX – VI/XII st.) <i>gost predavač</i> 14. sedmica: Sistematska filozofija (Kindi, i Ebu Bekr Razi), neoplatonizam, neopitagorejstvo i škola iluminacije (Farabi, Ibn Sina, Ihvanu safi, i Suhraverdi), te peripatetička filozofija u Španiji (Ibn Massara, Ibn Hazm, Ibn Badže, Ibn Tufejl, Ibn Rušd) 15. sedmica: REKAPITULACIJA
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Krećući se sadržajem ovoga predmeta, studenti će se upoznati s povijesnim pregledom razvoja muslimanske religijske misli u prvih šest vijekova islama, razvijane u tri pravca: teologija, koja podrazumijeva ranu fazu te period sistematski razvijanih doktrina unutar sunnijske i šijske interpretativne tradicije, tesavvuf, unutarnja, misao i praksa islama, te islamska filozofija, njegovana i u istočnim muslimanskim društvima i u muslimanskom društvu islamske Španije na zapadu. <i>Vještine:</i> Uspješnim savladavanjem gradiva, studenti će moći izvoditi časove namijenjene osnovnim upoznavanjem učenika osnovnih i srednjih škola sa muslimanskim intelektualnim nasljedjem. <i>Kompetencije:</i> Nakon odslušanoga kursa, studenti će steći kompetencije adekvatne selekcije literature u kojoj se tretira rana i klasična muslimanska intelektualna historija.
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 50 % 2. razgovori 30 % 3. prezentacije 20 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 10 % 2. Prva parcijala 45 %

	3. Druga parcijala 45 % <i>Vanredni studenti:</i> 1. mogućnost: 1. Prva parcijala 50 % 2. Druga parcijala 50 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Adnan Silajdžić, „Uvod“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 7.-16. 2. M. Abdel Haleem, „Rani kelam (definicija i historijski razvoj)“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 17.-35. 3. Isma'il R. al-Faruqi, LoisLamyaaal-Faruqi, „Kelam (teologija)“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 37.-52. 4. Tabataba'i, „Izvor i rast ši'izma“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 41.-55. 5. Adnan Silajdžić, „Život i djelo Abu Al-HasanaAl-Aš'arija 873.-935.“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 125.-135. 6. M. M. Sharif, „Maturidizam“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 259.-274. 7. Abdul Kadir Isa, <i>Istine o tesawwufu</i>, Tuzla, Nakšibendijskatekija „Šejh Ahmed Nuruddin“ (Katedra Mesnevije)-Odbor Islamske zajednice Tuzla, 1998., str. 53.-60.; 216.-219.; i 234.-251. 8. M. M. Sharif, <i>Historija islamske filozofije</i>, Zagreb, August Cesarec, tom I, str.: 440.-454. (Razi) 9. Henry Corbin, <i>Istorija islamske filozofije</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str.: 140.-143. (Kindi); 151.-157. (Ibn Sina); 123.-125. (Ihvanus-safa); 182.-195. (Suhraverdi); 143.-149. (Farabi), i 196.-219. (Ibn Masařa, Ibn Hazm, Ibn Badže, Ibn Tufejl, Ibn Rušđ)

Šifra predmeta: INAK 0412	Naziv predmeta: Pregled učenja tesavvufa		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslovzaupis:	-		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Studentima Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu ponuditi temeljne obavijesti o fenomenu tesavvufa, njegovome mjestu u povijesti muslimanskog mišljenja te duhovnom utjecaju na svakodnevnu praksu mišljenja i djelovanja muslimana, od njegova nastanka do danas.
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Definicija i izvori tesavvufa” 2. sedmica „Teorije o porijeklu tesavvufa” 3. sedmica „Povijesni razvitak tesavvufa” 4. sedmica „Jezik tesavvufske literature” 5. sedmica „Škole tesavvufa” 6. sedmica „Sayr-isuluk – <i>scala perfectionis</i> duhovnog putnika na duhovnoj stazi sufizma“ 7. sedmica „Sufijska metafizika” 8. sedmica „Sufijska literatura” 9. sedmica TEST 10. sedmica „Sufijski redovi” 11. sedmica „Sufijska terminologija” 12. sedmica „Sufijska eshatologija” 13. sedmica „Duhovno viteštvu (<i>futuwwa</i>) i vodič na putu vlastita sufijskog <i>mi'raja</i>” 14. sedmica „Sufijski redovi u BosniiHercegovini” 15. sedmica Rekapitulacija
Ishodi učenja:	Znanje: U okviru ovog kolegija svršenici će steći osnovne informacije o duhovnom fenomenu tesavvufa, temeljnim pojmovima njegova duhovnog nauka, povijesti, osnovnim pravcima mišljenja, glavnim derviškim zajednicama i njihovim institucijama. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta svršenici Fakulteta će biti u mogućnosti: a) prezentirati osnovne ideje sufijskoga nauka džematlijama; b) kompetentno predstaviti na kulturnome nivou značaj sufijske tradicije u oblikovanju religijske baštine bosanskih muslimana; c) da na mikrorazini (prvenstveno u mjestima svoga imamskoga rada) detektiraju materijalno-duhovnu ostavštinu sufijskog stvaralaštva. Kompetencije: Polaganjem ovoga predmeta svršenici stječu bazična znanja, koja im omogućavanju da upoznavaju vjernike sa osnovama sufijske misli.
Metode izvođenja nastave:	1. ekskatedra 60 % 2. workshops 20 % 3. prezentacije 20 %

Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i seminar) 30% 2. Prvi parcijalni ispit 35% 3. Drugi parcijalni ispit 35% <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prvi parcijalni ispit 50% 2. Drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Rešid Hafizović, <i>Temeljni tokovi sufizma</i>, 'Bemust', Zenica, 1999. 2. Sejjid Hossein Nasr, <i>Živi sufizam</i>, Institut 'Ibn Sina', Sarajevo, 2007.; 3. Đemal Čehajić, <i>Derviški redovi u Jugoslaviji</i>, Sarajevo, 1987. <i>Dopunska:</i> 1. Samir Beglerović, <i>Tesavvuf Bosne u vidicima Fejzulaha Hadžibajrića</i>, Sarajevo, 2015.

Šifra predmeta: INFI 0410	Naziv predmeta: Religija i pravo		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Istraživanje religijske dimenzije prava i pravne dimenzije religije. Razmatraju se poimanje religije u pravu, historijski razvoj ideje slobode religije, međunarodni i domaći sistem zaštite prava na slobodu religije, odnosi države i religije u komparativnom ustavnom pravu i odnosi prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s planom predavanja. Definiranje religije u pravu. 2. Historijski razvoj ideje slobode religije. 3. Međunarodna i domaća zaštita slobode religije. 4. Modeli odnosa države i religije u komparativnom ustavnom pravu. 5. Islam i zapadnoevropski modeli odnosa države i religije. 6. Sloboda vjerovanja i vjerskog govora. 7. Iskazivanje religije i njena dopuštena ograničenja. 8. Parcijalni ispit I		

	9. Individualna savjest i država. 10. Odnos prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava 11. Religijska autonomija. 12. Saradnja države i religijskih zajednica. 13. Religijsko obrazovanje u školama. 14. Religija i politika. 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da: a) predstave i protumače najvažnije odredbe međunarodnih i domaćih pravnih dokumenata koje garantiraju pravo na slobodu religije i pravo na nediskriminaciju na osnovu religije ili uvjerenja; b) objasne kako funkcioniraju međunarodni i domaći mehanizmi pravne zaštite slobode religije; c) elaboriraju historijski razvoj ideje slobode religije; d) diferenciraju različite modele uređenja odnosa između države i religije u komparativnom ustavnom pravu; e) analiziraju ključne komponente normativnog jezgra prava na slobodu religije, kao što su sloboda vjerovanja i vjerskog govora, sloboda iskazivanja religije i dr. služeći se konkretnim primjerima iz prakse domaćih i međunarodnih sudova; f) diskutiraju o područjima preklapanja ali i tenzijama između prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja; prezentacije; analize tekstova (deklaracije i konvencije o ljudskim pravima, zakoni, podzakonski akti, sporazumi države i vjerskih zajednica, sudske odluke itd.); radionice; vježbe i dr.
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	Seminarski rad: 20 bodova Aktivnost na predavanjima: 10 bodova Parcijalni ispit I: 35 bodova Parcijalni ispit II: 35 bodova
Literatura:	Obavezna: 1. Karčić, Fikret, <i>Religija i pravo: kratak uvod</i>, Connectum, Sarajevo, 2011., 70 str. 2. Begović, Nedim, "Ustavni okvir i Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH", u: Edin Šarčević i Drago Bojić (ur.), <i>Sekularnost i religija: BiH i regija</i>, Fondacija Centar za javno pravo, Sarajevo, 2015, str. 71-98. 3. <i>Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik</i>, ur. Tore Lindholm (i dr.), prijevod: Nedim Begović i Azra Mulović, CNS, Sarajevo, 2015, str. 67-86, 139-242, 299-354. 4. Odredbe o pravu na slobodu religije i nediskriminaciji na osnovu religije ili uvjerenja u ključnim međunarodnim i domaćim pravnim dokumentima

	<i>Dopunska:</i> 1. <i>Religija i pravo: hrestomatija</i>, priredio: Fikret Karčić, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2004. 2. <i>Religija i sekularna država</i>, ur. Ahmet Alibašić, Fondacija Konrad Adenauer, EuropeanAbrahamic Forum i Međureligijski institut u BiH, Sarajevo, 2007. 3. Nedim Begović, „Vjerski simboli u javnoj sferi: uporednopravna perspektiva”, <i>Novi Muallim</i>, Udrženje ilmijje Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, XII/2011, br. 45, str. 43-50. 4. Emir Kovačević, <i>Sloboda vjere u praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu</i>, Friedrich-Naumann-Stiftung für die FreiheitBosnien-Herzegowina, Sarajevo, 2013. 5. Nedim Begović, „Iskazivanje vjere na radnom mjestu: presude Evropskog suda za ljudska prava o predstavkama muslimanskih apelanata”, <i>Context</i>, I/2014, br. 2, str. 21-38. 6. Emir Kovačević, <i>Sloboda vjere na radnom mjestu u SAD</i>, CNS, Sarajevo, 2015. 7. <i>Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik</i>, ur. Tore Lindholm (i dr.), prijevod: Nedim Begović i Azra Mulović, CNS, Sarajevo, 2015. (poglavlja koja nisu svrstana u obaveznu literaturu). 8. Begović, Nedim, „Definiranje slobode religije u savremenoj islamskoj misli”, <i>Zbornik radova</i>, Univerzitet u Sarajevu – Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2015., br. 18/2014., str. 133-142. 9. Begović, Nedim, „Institucionalizacija islama iz perspektive evropskih standarda o autonomiji vjerskih zajednica”, <i>Novi Muallim</i>, Udrženje ilmijje Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, XVI/2015, br. 63, str. 22-29.

Šifra predmeta: INAK 0413	Naziv predmeta: Savremeni religijski pokreti		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 25	
		Seminar: 20	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s temeljnim karakteristikama nove (izmijenjene) religioznosti, oblicima alternativne religioznosti, te karakteristikom djelovanja i učenja novih religijskih pokreta.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Uvodna razmatranja: Značaj izučavanja fenomena novih (savremenih) religijskih pokreta“ 2. sedmica		

	„Uzroci nastanka, definicija i izvori“ 3. sedmica Seminar: Osnovne karakteristike savremenih religijskih pokreta 4. sedmica „Vjerovanja i podjela novih religijskih pokreta (<i>religija mladih</i>)“ 5. sedmica Seminar: Problem creda kod Savremenih religijskih pokreta 6. sedmica Fenomeni: New Age i Next Age 7. sedmica „Najrašireniji NRP: Mormoni, Jehovini svjedoci, Adventisti, i Pokret svjesnosti Krišne“ 8. sedmica (<i>Prvi parcijalni ispit</i>) 9. sedmica „Problem odnosa nove religioznosti i moderne znanosti: Scijentistička crkva, Transcendentalna meditacija i NLO religije“ 10. sedmica Seminar: Tipologija i aktuelnost Savremenih religijskih pokreta 11. sedmica „Revitalizacija paganstva: Wicca, okultizam i sotonizam“ 12. sedmica Seminar: Problem reinterpretacije tradicionalnih oblika vjerovanja 13. sedmica „Savremeni religijski pokreti u popularnom kulturnom izrazu i parodični religijski izrazi: religija džedadja, matriksizam, Crkva leteće špagetne poštasti, i Nevidljivi ružičasti jednorog“ 14. sedmica Seminar: Utjecaj popularne kulture na religioznost 15. sedmica „Alternativna religioznost i iscjeljiteljstvo“
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna i proširena saznanja o karakteristikama religioznosti savremenoga čovjeka, temeljnim načinima iskazivanja religioznosti u XX i XXI vijeku, te najraširenijim modernim religijskim pokretima (kultovima); b) biti u stanju analizirati bazna učenja zastupljena u formalnim i neformalnim oblicima nove religioznosti, te ih međusobnu uspoređivati i, poslijedično, razlikovati; c) moći ih djelimično kritički

	oslovi iz perspektive: 1) tradicionalne religioznosti 2) vlastitog muslimanskog teološkog učenja <i>Vještine:</i> Polaganjem ovoga predmeta, studenti će biti u mogućnosti: a) kompetentno razgovarati sa baštinicima nove religioznosti odnosno sljedbenicima NRP; b) u određenoj mjeri tumačiti učenja NRP, odnosno snagom apstraktnoga mišljenja razumjeti prirodu onih učenja koja nisu posebno obrađivana za vrijeme izvođenja silabusa; c) prepoznati nove teorije razvijane među NRP te ih, u određenoj mjeri, moći teološki valorizirati na osnovu poznavanja temeljnih karakteristika nove religioznosti <i>Kompetencije:</i> Uspješnim savladavanjem propisanog gradiva, student će moći: <i>u profesionalnome smislu</i>, prepoznavati rješenja za realiziranje inicijalnog dijaloga sa savremenim kulturnim izrazima i društvenim vrijednostima te sa sljedbenicima odnosno aktivnim članovima NRP; preuzimati djelimičnu odgovornost u osmišljavanju različitih programa čiji je cilj oprezno, kritičko otvaranje prema izazovima nove religioznosti; <i>u ličnom aspektu</i>, steći nužne uslove za daljnje samostalno razvijanje u oblasti razumijevanja i djelimičnog valoriziranja savremenih oblika religioznosti
Metode izvođenja nastave:	1. eks katedra 35 % 2. razgovor 30 % 3. seminar 35 %
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	<i>Redovni studenti:</i> 1. aktivnost na času(prisustvovanje i seminar) 30% 2. Prvi parcijalni ispit 35% 3. Drugi parcijalni ispit 35% <i>Vanredni studenti:</i> 1. Prvi parcijalni ispit 50% 2. Drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	Obavezna: 1. Adnan Silajdžić, „Kriza religijskog identiteta u današnjem svijetu“ 2. Tomislav Ivaničić, „Credo novih religioznih pokreta“ (u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, str. 40.-57.); Mijo Nikić, „Fenomen novih religioznih pokreta istočne i zapadne provenijencije“ (u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti: Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove o novim religioznim pokretima</i>, Zagreb, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 1997., str. 17.-29.) 3. Mijo Nikić, „Kriza New Agea“, u časopisu: <i>Obnovljeni život</i>, 56/3, 2001., str. 373.-383. 4. WilhelmBartz, „Mormoni“, u knjizi: <i>Sekte danas</i>, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1984., str. 72.-79.; „Jehovini svjedoci“, u knjizi: <i>Magija – Cijela istina</i>, Zagreb, Verbum, 2012., str. 211.-225.; WilhelmBartz, „Adventisti“, u knjizi: <i>Sekte danas</i>, str. 29.-44.; Juraj Kolarić, „HareKrišna“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, str. 278.-284. 5. Otto Bischofberger, „Sciјentološka Crkva“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, Đakovo, 2002., Karitativni fond „UPT“, str. 24.-28.; Otto Bischofberger, „Transcendentalna meditacija (TM)“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, str. 11.-15.;

	Danijel Sinani, „NLO religije – počeci i glavni oblici“, u časopisu: <i>Etnoantropološki problemi</i>, god. V, sv. 1, 2010., str. 119.- 127. i 133.-136.; 6. Sonja Miličević Vukelić, „Wicca – Kratki pregled uvjeta postanka i razvoja wiccske prakse od 19. do 21. stoljeća“, u knjizi: <i>(Neo)gnostički i (neo)paganskikultovi</i>, Zagreb, Veritas, 2016., str. 126.-138.; Berhard Wenisch, „Moderni satanizam“, u knjizi: <i>Satanizam: Crne mise, vjera u demone, kult vještice</i>, Đakovo, Karitativni fond „UTP“, 2010., str. 20.-36. 7. „Bioenergija“, str. 47.-62.; „Homeopatija“, str. 157.-166. (u knjizi: <i>Magija – cijela istina: Članci o okultizmu objavljeni u dvomjesečniku „Ljubite jedni druge“</i>, Zagreb, Pokret krunice za obraćenje i mir, 2012.) * UKUPNO 150 str. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Novi religiozni pokreti: Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove o novim religioznim pokretima</i>, Zagreb, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 1997.

Šifra predmeta: INRP 0422	Naziv predmeta: Socijalna psihologija		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je studente upoznati sa osnovnim pojmovima i teorijskim perspektivama iz područja socijalne psihologije, sa osnovnim metodama i tehnikama istraživanja u društveno-psihološkom kontekstu te sa složenim psiholosocijalnim procesima koji općenito prate dvosmjernu interakciju između društva i lичnosti u različitim segmentima društvenog života.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicanama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. Uvod u socijalnu psihologiju 2. Osnovne metode i tehnike istraživanja u socijalnoj psihologiji 3. Socijalna spoznaja 4. Socijalna percepcija 5. Samopoimanje 6. Samopravdanje i potreba za očuvanjem samopoštovanja 7. Stavovi i promjena stava 8. Konformizam 9. Grupni procesi 10. Međusobna privlačnost 11. Prosočijalno ponašanje 12. Agresivnost 13. Predrasude		

	14. Socijalna psihologija i zdravlje: stres
Ishodi učenja:	- Imati uvid u predmet i pristup izučavanja Socijalne psihologije. - Poznavati osnovne psihosocijalne pojmove i procese važne za razumijevanje ponašanja čovjeka u društvenom kontekstu. - Prepoznati važnost usvojenih psiholoških spoznaja za razumijevanje ponašanja čovjeka u različitim životnim situacijama i segmentima života. - Pratiti i kritički analizirati prisustvo analiziranih psihosocijalnih procesa i pojava te mogućnosti njihovih primjena u svakodnevnom životu i radu.
Metode izvođenja nastave:	Frontalna nastava, rad u manjim i većim grupama, individualni rad.
Metode provjere znanja sa strukturonim ocjenama:	*Prijedlog (koji je podložan izmjenama prije početka svake studijske godine): 1. Prisustvo i aktivnost na časovima 10%, 2. Prezentacija psiholoških pojnova 10% 3. Prvi parcijalni ispit 30 % 4. Drugi parcijalni ispit 50%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Aronson E., Wilson D.T., Akert R.(2005). <i>Socijalna psihologija</i>. Zagreb: Mate. 2. Mladen Zvonarević (1985). <i>Socijalna psihologija</i>. Školska knjiga, Zagreb. <i>Dopunska:</i> 1. Kreč D., Kračfeld S.R, Balaki L. I.(1972) <i>Pojedinac u društvu</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Baron, R.A. Byrne, D. (1991). <i>Socijalna psihologija</i>. Razumijevanje ljudske interakcije, (interni prijevod - Rijeka, 1992-95), Boston: Allyn & Bacon. 3. Nenad Havelka. <i>Socijalna percepcija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1992. 4. Hewstone, M. i Stroebe, W. <i>Uvod u socijalnu psihologiju</i>. Naklada Slap, Jastrebarsko, 2002. 5. Pennington, D.C. <i>Socijalna psihologija</i>. Jastrebarsko, Naklada Slap, 1997. 6. Nikola Rot. <i>Znakovi i značenja: verbalna i neverbalna komunikacija</i>. Beograd, Plato, 2004. 7. Tijana Mandić. <i>Komunikologija: psihologija komunikacije</i>. Beograd, 1998. 8. Ismet Dizdarević. <i>Agenzi socijalizacije ličnosti</i>. Sarajevo, 2003. 9. Ismet Dizdarević. <i>Nezaborav usjeklina genocida</i>. Sarajevo, 2003. 10. Ivan Šiber. <i>Osnove političke psihologije</i>. Politička kultura, Zagreb, 1998.

Šifra predmeta: INIC 0411	Naziv predmeta: Studije genocida		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30		

	Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet ima cilj da studente upozna sa pojmom, definicijom, historijom, okolnostima i posljedicama fenomena genocida u njegovim najrazličitijim oblicima s naglaskom na moderno doba. U tom kontekstu bit će obrađeni karakteristični primjeri genocida u Sjevernoj Americi, Evropi i u drugim delovima svijeta. Posebna pažnja bit će posvećena agresiji na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995 i istovremenom genocidu nad Bošnjacima, posebno u pogledu motiva (istorijska pozadina i korijeni mržnje, neposredni uzroci genocida, uloga ideologije, propagande), sredstava (organiziranje i izvršenje genocida, identificiranje žrtava, psihologija ubica, uloga posmatrača), međunarodnog odgovora (Šta se znalo? Šta je učinjeno? Šta je moglo biti učinjeno? Koja je odgovornost međunarodne zajednice?) i savremenih posljedica (procesuiranja zločina genocida, reparacija, restitucije, predstavljanja u umjetnosti i književnosti, sjećanja, suočavanja sa individualnom i kolektivnom prošlošću, pomirenjem).
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod: definicija; kako izučavati genocid: mikro i makro plan; komparacije 2. sedmica: Genocid prije 20. st.: Korijeni savremenog genocida; Genocid u 20. stoljeću I: Ekstremni genocid - Holokaust 3. sedmica: Genocid u 20. stoljeću II: Genocid na kraju 20. st.: Bosna i Ruanda 4. sedmica: Genocid u 20. stoljeću III: Zašto je 20. st. bilo stoljeće genocida? 5. sedmica: Motivi, historijska podloga i neposredni faktori koji kulminiraju u genocidu – slučaj BiH 6. sedmica: Sredstva: organizovanje genocida, identifikovanje žrtve, psihologija počinioca i uloga pasivnih posmatrača – slučaj BiH 7. sedmica: Implementacija: Ubijanja, deportiranje, 8. sedmica: Implementacija II: logori, silovanje; Kulturocid / Duhovni genocid 9. sedmica: Vjera i genocide; Zločini na prostoru HZ Herceg Bosne; Bošnjačka odgovornost 10. sedmica: Šta je učinjeno i šta je moglo biti učinjeno? – slučaj BiH: Odgovornost međunarodne zajednice za intervenciju; Embargo 11. sedmica: Posljedice i suočavanje s njima Krivica; Suđenje državama i pojedincima: Njemačka i Japan, Kambodža, MKSJ, MKS 12. sedmica: Reparacije: Jevreji, Romi, BiH; Restitucija: Njemačka, Japan, BiH; Sjećanje 13. sedmica: Pomirenje, praštanje i vjerske zajednice: Njemačka i Japan, BiH; Predstavljanje: film, muzeji, memorijali, literatura 14. sedmica: Poricanje i skrivanje; Dobri ljudi u zlim vremenima: pravednici 15. sedmica: Rekapitulacija

Ishodi učenja:	Znanje: Poznavanje pojma, definicije, historije, najčešćih okolnosti i posljedica fenomena genocida u njegovim najrazličitijim oblicima s naglaskom na moderno doba. Vještine: Kritička historijska svijest i uvažavanje različitosti i kompleksnosti ljudskog iskustva s genocidom. Kompetencije: Sposobnost suočavanja sa fenomenom genocida bez zapadanja u simplificirana objašnjenja i rješenja temeljena na mržnji.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Video prezentacije i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturonu ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente učešće u konsultativnoj nastavi) 10%; - Esej 20% (na temu odobrenu od nastavnika); - Parcijalni ispit 30% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni ispit 40% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu nužno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja. Probijanje rokova biće sankcionirano oduzimanjem jednog boda za svaki dan kašnjenja.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Studije genocida</i>, ur. Ahmet Alibašić, 2018 Dopunska: 1. Balić, Smail, „Međuvjersko pomirenje“, <i>Most</i>, vol. 26, br. 128-29 (39-40) (juli-aug. 2000). 2. Čekić, Smail, <i>Agresijana Republiku Bosnu i Hercegovinu: planiranje, priprema, izvođenje</i>, Sarajevo, Institut za istraživanje zločina i Kult B, 2004, 2 toma. 3. Klakić, Slobodan, <i>Zločin bez kazne: genocid nad Srbima: dokumenti o progonu i teroru, svedočanstva o žrtvama, vremenu, mestu i sredstvima zločina</i>, Beograd: Litera, 1991. 4. Kurđulija, Strahinja, <i>Atlas ustaškog genocida nad Srbima 1941-1945</i>, Beograd: Europublic, 1994. 5. Mihrović, Azher i drugi, ur., <i>Žrtve srebreničke apokalipse</i>, Tuzla, Organizacija demobilisanih boraca općine Srebrenica, 2002, 97-100. 6. Mihrović, Azher, <i>Nacionalno mitomansko prokletstvo</i>, Sarajevo, Kaligraf, 2002, 227-43. 7. Mileusnić, Slobodan, <i>Duhovni genocid 1991-1995</i>. Beograd: Muzej Srpske pravoslavne crkve, 1996. 8. Minić, Miloš, <i>Pregovori između Miloševića i Tuđmana o podeli Bosne i Hercegovine u Karadžorđevu marta 1991.</i>, Beograd, Društvo za istinu o antifašističkoj NOB u Jugoslaviji (1941-45), 1998. 9. Nikčević, Vojislav P., <i>Istraga poturica: mit ili stvarnost</i>, Podgorica, Almanah, 2001. 10. Opačić, Petar i drugi, ur., <i>Genocid nad Srbima u dvadesetom veku</i>, Beograd: IDD Grafopublik, 1992. 11. Popović, Miodrag, <i>Vidovdan i časni krst</i>, Slavoljublje, Beograd, 1976.

Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 4
	Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta: osposobiti studente za kompetentno djelovanje u školskom prostoru; upoznati ih sa temeljnim kretanjima savremene teorije i prakse škole, te ih osposobiti da budu akteri savremenih razvojnih događanja u školi. Posebno ih opskrbiti kompetencijama odgojnog djelovanja u školi.		
Tematske jedinice:	1. Škola kao društveno povjesni fenomen. 2. Transformacija škole u reformskim prvcima pedagogije. 3. Škola kao socijalizacijska ustanova. 4. Škola kao sistem i organizacija (teorijsko-metodološki problemi proučavanja sustava i organizacije: pojmovno šarenilo, različiti pristupi, različiti modeli, projiciranje hipotetičkih modela škole, zakonska regulativa rada škole). 5. Škola i društveno okruženje. 6. Školska kultura i dominantne vrijednosti. 7. Prvi parcijalni ispit. 8. Faktori škole. 9. Dominantne teorije škole; Reformske teorije škole i savremene teorije. 10. Duhovnoznanstvena teorija škole; Deskolarizacija škole – radikalne teorije škole. 11. Nastava i razvojnost učenika. 12. Sistem usavršavanja nastavnika i saradnika škole. 13. Partnerstvo porodice i škole. 14. Dokimološki aspekt djelovanja škole. 15. Drugi parcijalni ispit.		
Ishodi učenja:	Razvoj i unapređenje stručnih kompetencija studenata kako bi kao budući odgajatelji / nastavnici (od predškolskog do visokoškolskog nivoa) mogli na učinkovit i konstruktivan način sudjelovati u interakciji i komunikaciji sa djecom i odraslima u školskom okruženju, kreirati kvalitetne odnose sa djecom, roditeljima i kolegama, te na taj način poticati optimalno odgojno-obrazovno školsko ozračje.		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturon ocjene:	Obaveza: Prolaz 55 %		Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata		5,5

	Individualni/timski projekt	11	20
	Prvi parcijalni ispit	19,25	35
	Drugi parcijalni ispit (pismeni i usmeni)	19,25	35
Literatura:			<i>Obavezna:</i> 1. Stevanović, M. i Ajanović, Dž. (1997). <i>Školska pedagogija</i>. Varaždinske Toplice: Tonimir. <i>Dopunska:</i> 1. Armstrong, T. (2008). <i>Najbolje škole - Kako istraživanje razvoja čovjeka može usmjeravati pedagošku praksu</i>. Zagreb: Educa. 2. Armstrong, T. (2008). <i>Višestruke inteligencije u razredu</i>. Zagreb: Educa. 3. Bognar, L., Štumpfol, B. (1998.). <i>Model osnovne škole</i>. Zagreb: Udruga roditelja Korak po korak. 4. Bruner, J. (2000). <i>Kultura obrazovanja</i>. Zagreb: Educa. 5. Freire, P. (2002). <i>Pedagogija obespravljenih</i>. Zagreb: Odraz. 6. Glasser, W.(1999). <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>. Zagreb: Educa. 7. Glasser, W.(2000). <i>Svaki učenik može uspjeti</i>. Zagreb: Komunikologija. 8. Glasser,W. (1994). <i>Kvalitetna škola</i>. Zagreb: Educa. 9. Gossen, D., Anderson, J. (1996.). <i>Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole</i>. Zagreb: Alineja. 10. Green, B. (1996). <i>Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola</i>. Zagreb: Komunikologija. 11. Henting,F. (2000). <i>Humana škola</i>. Zagreb: Educa. 12. Janković, P., Rodić, R. (2002.). <i>Školska pedagogija</i>. Sombor: Učiteljski fakultet. 13. Jensen. E. (2005). <i>Poučavanje s mozgom na umu</i>. Zagreb: Educa. 14. Key, E. (2000). <i>Stoljeće djeteta</i>. Zagreb: Educa. 15. Lavrnja, I. (1983). <i>Položaj učenika u odgojno-obrazovnom procesu (grupi)</i>. Rijeka: ICR 16. Ledić, J. (1999). <i>Škola i vrijednosti</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. 17. Madelin, M. (1991). <i>Osloboditi školu</i>. Zagreb: Educa. 18. Marzano. R.J.; Pickering, D.J.; Pollock, J.E. (2006). <i>Nastavne strategije: Kako primjeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i>. Zagreb: Educa. 19. Matijević, M. (2001). <i>Alternativne škole</i>. Zagreb: Tipex 20. Pivac, J. (1995.). <i>Škola u svijetu promjena</i>. Zagreb: Institut za pedagogijska istraživanja Filozofskog fakulteta. 21. Prilozi sa Interneta, TV i radio emisije. 22. Vrcelj, S. (1996). <i>Kontinuitet u vrednovanju učenikova uspjeha</i>. Rijeka, Pedagoški fakultet u Rijeci. 23. Vrcelj, S. (2000). <i>Školska pedagogija</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. 24. Zloković, J. (1998). <i>Školski neuspjeh- problem učenika, roditelja i nastavnika</i>. Rijeka: Filozofski fakultet.

Šifra predmeta: INTE 0413	Naziv predmeta: Tematski tefsir II		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5

Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslovzaupis:	
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta Tematski tefsir II jeste sa studenti imamskog smjera ovladaju glavnim temama Kur'ana, da se upoznaju sa klasičnim i savremenim načinima "komentatorskog tematiziranja" Kur'ana. U okviru predmeta Tematski tefsir II studentima će se prezentirati najvažnije ili glavne teme Kur'ana, uvešće se u metodologiju "tematiziranja" Kur'anskog teksta, upoznaće se sa "netematskim" ustrojstvom Kur'ana i komentatorskom potrebom da iz svoga vremena "tematiziraju Kur'an".
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica: Bog kao "tema" Kur'ana 2. sedmica: Čovjek kao "tema Kur'ana", čovjek kao pojedinac, čovjek u društvu 3. sedmica: Svijet i stvaranje svijeta, svjetovi po Kur'anu, vidljivi i nevidljivi svjetovi 4. Ljudske zajednice u Kur'anu, narodi u Kur'anu, zajednice u Kur'anu 5. sedmica: Priroda na stranicama Kur'ana, nebo, zemlja, zvijezde 6. sedmica: Mineralni svijet i biljni svijet Kur'ana (flora), životinjski svijet Kur'ana 7. sedmica: Poslanstvo (risalat) i vjerovjesništvo (nubuwwat) kao tema Kur'ana 8. sedmica: Prvi parcijalni ispit 9. sedmica: Dobro i zlo kao tema Kur'ana, porijeklo zla i pitanje čovjeka 10. sedmica: Čovjek na Ovom svijetu i pitanje odgovornosti 11. sedmica: Brak i bračne zajednice, muž i žena kao "tema Kur'ana" 12. sedmica: Odnosi među ljudima (poslovanje) 13. sedmica: Duhovni svjetovi Kur'ana, meleki/andeli, džini, demoni, sotone 14. sedmica: Eshatološke teme Kur'ana, Raj i Pakao, Berzah 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> student stiču uvid u glavne teme Kur'ana i upoznaju se sa klasičnim i savremenim načinima "komentatorskog tematiziranja" Kur'ana. <i>Vještine:</i> razvijaju sposobnost da procijene značaj i važnost tema Kur'ana. <i>Kompetencije:</i> stiču kompetenciju da definiraju i opišu teme Kur'ana; da "tematiziraju" Kur'anski Tekst; da analiziraju određene kur'anske teme.
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, čitanje i analiziranje tefsirske tekstove
Metode provjere znanja sa strukturon ocjene:	<i>Redovni:</i> Aktivnost na nastavi: 20 bodova; Prva parcijala 40 bodova; Završni ispit: 40 bodova Vanredni:

	esej: 20 bodova Prva parcijala: 40 bodova; Završni ispit: 40 bodova.
Literatura:	Obavezna: 1. Fazlur Rahman, <i>Glavne teme Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2012.

Šifra predmeta: INRP 0424	Naziv predmeta: Teorije odgoja: islamska perspektiva		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 4
Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa najrelevantnijim tradicionalnim i modernim teorijama odgoja.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u teorije odgoja, pluriperspektivan pristup 2. Ideja odgoja; fenomenologija odgoja; odnos odgoja i obrazovanja; odgojne realnosti i misao o odgoju 3. Povjesno-filozofsko i religijsko tematiziranje odgoja 4. Tradicionalne i modern teorije odgoja 5. Ideja odgoja i obrazovanja u klasičnoj islamskoj filozofiji; značajno-teorijske impostacije 6. Odgoj u horizontu islamske duhovnosti 7. Odgoj, jedini put do čovjeka (Ž. Ž. Russo, I. Kant) 8. Provjera znanja 9. Odnos etike i teorije odgoja; moralne vrijednosti kao temelj odgoja 10. Savremene teorije odgoja; Kritička teorija i njeni odjeci u modernim teorijama odgoja 11. Paulo Freireova teorija odgoja; <i>Pedagogija oslobođenja</i> 12. Znanost o odgoju u horizontu hermeneutike 13. Savremene islamske teorije odgoja		

	14. Postmoderna i karakter teorijsko-odgojnih diskursa: izazovi savremenom religijskom odgoju; 15. Kriza odgoja i kriza porodice –izazovi savremenom teorijsko-odgojnom mišljenju
Ishodičenja:	Razumijevanje i kritičko promišljanje tokova i "modela" mišljenja u modernism i recentnim teorijama odgoja i obrazovanja; prepoznavanje i primjenjivanje relevantnih i djelotvornih metoda i teorijskih znanja u rješavanju savremenih problema odgoja i obrazovanja.
Metode izvođenja nastave:	Predavanje i vježbe
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	Predavanje, aktivnost u nastavi i konsultacije 10% Esej/ Seminarski rad 20% Dva parcijalna ispita po 35% = 70%
Literatura:	Obavezna: 1. Behešti, M., Dža'feri, M. (2009) <i>Stavovi islamskih mislilaca o odgoju i obrazovanju</i> (svezak2). Sarajevo: Fondacija "MulaSadra". (odabrana poglavlja) 2. Gudjons, H., Pedagogija – temeljna znanja. Educa, Zagreb, 1994. (odabrana poglavlja) 3. Gudjons H., Postmoderna i nauka o vaspitanju. Pedagogija, Beograd 40(3), Beograd, 2002. (str. 17- 32). 4. Freire, Paulo, <i>Pedagogija autonomije</i>, Clio, Beograd, 2017. (odabrana poglavlja) 5. Isanović, Nusret, <i>Refleksije o kulturnim i društvenim fenomenima: odgoj, realnosti, tolerancija, islamofobija</i>, El-Kalem : CNS, Sarajevo, 1016. (odabrana poglavlja) 6. König, E., P. Zedler, Teorije znanosti o odgoju. Educa,Zagreb, 2001. 7. Lenzen, D., <i>Vodič za studij znanosti o odgoju</i>. Educa, Zagreb, 2002. (odabrana poglavlja) 8. Refići, B., <i>Stavov iislamskih mislilaca o odgoju i obrazovanju</i> (svezak 3), Fondacija "MulaSadra", Sarajevo, 2012. (odabrana poglavlja). 9. Wan Daud, N. Wan M., <i>Syed Muhammed Naqibi al-Attas – obrazovna filozofija i praksa: izlaganje orginalnog koncepta islamizacije znanja</i>, Tugra, Sarajevo, 2010. (odabrana poglavlja) Dopunska: 1. Dufour, B., W. Curtis (ur.), <i>Studij o dgojno-obrazovnih znanosti - Uvod u ključne discipline</i>, Educa, Zagreb, 2013. 2. Liessman, K. P., <i>Teorija neobrazovanosti, zablude društva znanja</i>, Naklada Jesenskii Turk, Zagreb, 2009. 3. Morin, E., <i>Odgoj za budućnost: sedam temeljnih spoznaja nužnih u odgoju za budućnost</i>, Educa, Zagreb, 2002. 4. Nasr, S. H., <i>Tradicionalni islam u modernom svijetu</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1994.

Šifra predmeta: INHA 0412	Naziv predmeta: Tradicijske odgojne teme		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5

Status: izborni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet
Preduslov za upis:	-
Cilj (ciljevi) predmeta:	• studenti budu upoznati s temeljnom terminologijom, leksikom i metodologijom koja je zastupljena u hadiskim zbirkama u kojima se obrađuje odgojne teme te na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o moralnim principima i normama i kako ih pretače u konkretne modalitete življenja • ugledajući se na Poslanikove, s.a.v.s., nенадмаšне riječi i njegovu uzornu praksu izgrađuje kod studenta najviše duhovne, moralne i intelektualne kvalitete.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Općenito o odgoju i moralu kroz termine (<i>edeb, huluk</i>) koji se koriste u hadiskim zbirkama 2. Poglavlje o iskrenosti i pokajanju 3. Poglavlje o strpljivosti i samokontroli 4. Poglavlje o svjesn 5. osti Allaha, dž.š., i pouzdanju 6. Poglavlje o umjerenosti i istrajnosti 7. Poglavlje o poticanju na dobro i sprečavanju negativnosti 8. Rekapitulacija / Test 9. Poglavlje o natjecanju i potpomaganju u dobru 10. Poglavlje o međusobnom poštivanju i uvažavanju drugih 11. Poglavlje o uspostavljanju dobrih međuljudskih odnosa 12. Poglavlje o samilosti i potpomanju ugroženih kategorija društva 13. Poglavlje o izražavanju posebne pažnje prema ženi 14. Poglavlje o pažnji i samilosti prema roditeljima 15. Poglavlje o podršci i poticaju mладих 16. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s temeljnom terminologijom, leksikom i metodologijom koja je zastupljena u hadiskim zbirkama u kojima se obrađuje odgojne teme te na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o moralnim principima i normama i kako ih pretače u konkretne modalitete življenja. Vještine: Studenti će moći razlučivati pozitivno od negativnog ponašanja te biti potaknuti da istrajavaju u pozitivnom djelovanju. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da pozitivno moralno djeluju u okruženju u kojem se nalaze.
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturonu ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna:

	1. Mustafa Seid el-Hin i dr., <i>Nuzhetul-muttekin</i> šerh <i>Rijadis-salihin</i>, Mu'essesetur-risala, Bejrut, 1977. <i>Dopunska:</i> 1. Kurdić Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda</i>, a.s.: prikaz odgojnih metoda posljednjeg Allahovog Poslanika, Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica, 2011. 2. Kutb Muhamed, <i>Menhedžut-terbijetil-islamija</i>, Daruš-Šuruk, Bejrut. 3. Ulvan Abdullah Nasih, <i>Terbijetul-evlad fil-islam</i>, Darus-selam, El-Kahira, 1996.

Šifra predmeta: INAK 0406		Naziv predmeta: Učenje judaizma i kršćanstva	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45	
		Predavanja: 30	
		Vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Uvod u studij religije		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti usvoje osnovna saznanja iz oblasti uporednoga izučavanja tradicija judaizma i kršćanstva, te da se upoznaju saznačenjem njihovih osnovnih duhovnih institucija.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmlicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	1. sedmica „Uvodna razmatranja“ 2. sedmica „Terminološke napomene: „religiologija“, „istorije religija“, „komparativne religije“ 3. sedmica „Tannah i Talmud“ 4. sedmica „Mjesta bogoštovlja“ 5. sedmica „Jevrejski praznici“ 6. sedmica „Objava i predaja u kršćanstvu“ 7. sedmica „Crkva“ 8. sedmica „Sakramenti“ 9. sedmica Test 10. sedmica „Važniji kršćanski praznici“ 11. sedmica „Pravoslavno kršćanstvo“		

	12. sedmica „Pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini“ 13. sedmica „Rimokatoličko kršćanstvo“ 14. sedmica „Rimokatolička crkva u Bosni i Hercegovini“ 15. sedmica „Protestantska konfesija“ 16. sedmica „Rekapitulacija“
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna znanja o judaizmu i kršćanstvu; b) biti upoznati sa specifičnim sličnostima umonoteističkim religijama; c) upoznati se i sa međusobnim razlikama u ovim religijama. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta studenti će biti u mogućnosti: a) kompetentno prezentirati učenicima najosnovnija učenja judaizma i kršćanstva b) u određenoj mjeri porediti nauk monoteističkih religija; c) razvijati međureligijski dialog i suživot. Kompetencije: Ovim kursem studenti stječu temeljne kompetencije za izvođenje nastave u javnim obrazovnim ustanovama iz predmeta kao što su <i>Kultura religija</i> ili <i>Historija religija</i>. Poslije odslušanoga kursa svršenici će moći u svome pedagoškome radu vršiti osnovnu edukaciju u polju međureligijskog dijaloga, te će biti u mogućnosti prezentirati bazična učenja judaizma i kršćanstva u svojim školama.
Metode izvođenja nastave:	<i>Redovni:</i> 1. aktivnost na času (prisustvovanje i prezentacija) 20 % 2. Prva parcijala 40 % 3. Druga parcijala 40 % <i>Vanredni:</i> 1. mogućnost: 1. Prva parcijala 50 % 2. Drugi parcijala 50%
Metode provjere znanja sa strukturu ocjene:	1. eks katedra 70 % 2. workshops 20 % 3. prezentacije 10 %
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. John Bowker, <i>Religije svijeta</i>, Znanje, Zagreb, 1998. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 112 – 159. 2. <i>Religije svijeta</i>, KS, Zagreb, 1987. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 275 -310. i 340 – 392. <i>Dopunska:</i>

	1. Huston Smith, <i>Religije svijeta</i> , Znanje, 2010.

Šifra predmeta: INAR 0409	Naziv predmeta: Uvod u arabistiku		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet	
Preduslovzaupis:		Predmeti iz arapskog jezika zastupljeni u prethodnim semestrima za sva tri studijska programa.	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Cilj ovog predmeta je da se osvijetle naravi, pravci razvoja, dometi i uloga arabistike koja se teorijski bavi pitanjima vezanim poglavito uz arapski jezik i arapsku književnost, a u širem smislu obuhvata i cijelokupnu pismenost razvijanu u okrilju arapskog jezika. Predavanjima iz ovog predmeta obuhvaćena su i djela brojnih arabista iz bližega i daljeg okruženja. Osnovna pitanja iz središta posmatranjatiču senazivnoga definisanja, metodološkogakonstituisanja ipredmetnoga opsega i pozicioniranosti ove moderne nauke u sklopu kompleksne orientalistike, na jednoj strani, te naspram iranistike, turkologije i temeljnih islamskih nauka, na drugoj strani.	
Tematske jedinice:		1. Definisanje pojma <i>arabistika</i> 2. Sličnosti i razlike u značenjima pojmovevra <i>arabistika</i> , <i>arabizam</i> i <i>arabizacija</i> 3. Prednjačenje <i>arabistike</i> u sklopu <i>orientalne filologije</i> 4. <i>Olkidentologija</i> kao pandan <i>arabistici</i> 5. Hronologija razvoja <i>arabistike</i> u Bosni i Hercegovini 6. Specifična obilježja i posebni zadaci <i>arabistike</i> u Bosni i Hercegovini 7. <i>Arabistika</i> i razvoj arapske lingvistike kod nas 8. <i>Arabistika</i> i uvidi u arapsku književnost kod nas 9. Pogled u udžbeničke i arabističke priručnike kod nas 10. Sastavljanje arapskih rječnika 11. Besplodnost polemika vođenih oko pisanja udžbenika u jugoslovenskom razdoblju 12. Bosanskohercegovačka iskustva iz prevođenja s arapskog jezika 13. Arabički rukopisi kod nas i zbirke 14. Položaj arapskog jezika kod nas i perspektive 15. Rekapituliranje	
Ishodi učenja:		Polaznik nastave iz predmeta <i>Uvod u arabistiku</i> stećiće uvide u nastanak i pregled razvoja arabistike kod nas, u bližem i daljem okruženju, kako bi mu se omogućilo da ovlada širom teorijsko-metodološkom osnovom za produbljenije izučavanje te	

	zanimljive modern discipline koja može pružiti dobre podsticaje izučavanju temeljnih islamskih nauka.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja(70%), vježbe (30%)
Metode provjere znanja sa strukturonm ocjene:	Prisustvovanje i aktivnost (5); Seminarski rad (20); Parcijalni ispit 1. (25); Parcijalni ispit 2. (50)
Literatura:	Obavezna: 1. Bajraktarević, Fehim (prikazuje): Besim Korkut, <i>Gramatika arapskog jezika za I i II razred klasične gimnazije</i>, u: <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i>, III-IV/1952-53., Sarajevo, 1953., str. 640-643. 2. Grozdanić, Sulejman: „Arabistika u Socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1975.“, <i>Orijentalistika, I</i>, Ljubljana, 1977., str. 36-41. 3. Kico, Mehmed: <i>Arabistika u Prilozima za orijentalnu filologiju od 1950. do 1975. godine</i>, El-Kalem, Sarajevo, 20011. 4. Kico, Mehmed: <i>Islamska književnost između arabizma i arabistike</i>, Kikmet, Sarajevo, 2015. 5. Tanasković, Darko: „Koji arapski jezik učiti?“, <i>Filološki pregled</i>, XVIII, br. 1-4., Beograd, 1980., str. 63-71. Dopunska: 1. Bučan, Daniel: <i>Poimanje arabizma</i>, Mladost, Zagreb, 1980. 2. Gabrieli, Francesco: <i>Istorija arapske književnosti</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1985. 3. Kico, Mehmed: „Arabizacija i okcidentologija u teoriji i praksi“, <i>Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka</i>, br. 18., Sarajevo, 2015., str. 145-158. 4. Kico, Mehmed: „Arabizam i arabistika“, <i>Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka</i>, br. 16., Sarajevo, 2013., str. 183-198. 5. Kico, Mehmed: „Bosanskohercegovačka arabistika između bošnjačkog okrilja i jugoslovenskog pokroviteljstva“, <i>Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka</i>, br. 8., Sarajevo, 2002., str. 275-289. 6. Kico, Mehmed: „Lingvističko djelo prof. dr. Teufika Muftića (1918-2003)“, <i>Zbornik radova Islamske pedagoške akademije</i>, br. 2., Zenica, 2004., str. 147-166. 7. Kico, Mehmed: „Prevođenje u razvoju arabistike - prema zapažanjima Ahmeda Smajlovića u djelu <i>Falsafatul-istišraqi wa asaruhafil-adabi I-`arabiyyil-mu`asiri</i>“, <i>Znakovi vremena Instituta Ibn Sina</i>, br. 50., Sarajevo, 2011., str. 255-269. 8. Šabanović, Hazim: <i>Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1973.